

**Rondreis door
de Rocky Mountains
van Canada**

juli - augustus 1997

Inhoud

Voorwoord	blz. 4
De route	blz. 5
Een vliegdag	blz. 6
De dag van Vancouver	blz. 7
De dag van Hell's Gate	blz. 10
De dag van de Ranch en de houtzagerij	blz. 12
Een regendag	blz. 17
De dag van het Raften	blz. 18
De dag van Banff	blz. 20
Dag van Lake Louise	blz. 21
Rampendag	blz. 24
De dag van de Icefields Parkway	blz. 45
Een wasdag	blz. 53
Een Sunset Diner	blz. 58
Mount Robson dag	blz. 66
Kanodag	blz. 69
Dikke armen en mini-museum	blz. 75
Vier meren wandeldag	blz. 80
De dag van de overtocht (Squamish - Ucluelet)	blz. 85
De dag van de walvissen	blz. 91
Een zeekano dag	blz. 101
De dag van de totempalen	blz. 106
De oversteek naar de USA	blz. 112
Het vertrek	blz. 123

Meest gestelde vragen	blz. 124
Het weer	blz. 124
Campings	blz. 124
Tenten	blz. 125
Wildlife	blz. 125
Auto's	blz. 127
Eten	blz. 128
Avondeten	blz. 129
Mensen	blz. 129
Koffie	blz. 129
Vervoer	blz. 130
Bomen	blz. 131
Gletsjers	blz. 131
Toeristen	blz. 131
Walvissen	blz. 131
Pub	blz. 132
Medische gevallen	blz. 132
Medereizigers	blz. 133
Campings	blz. 134

Voorwoord

Dit reisverslag is een persoonlijke observatie van alle belevenissen tijdens een 23 daagse Sindbad vakantie naar West Canada, in de maanden juli en augustus van 1997. Het verhaal is na afloop geschreven, zonder gebruik te maken van aantekeningen. Alle feiten komen voort uit de herinnering of zijn uit reisboeken en folders gehaald. Hier en daar zouden details niet kunnen kloppen, of zullen door de medereizigers misschien anders herinnerd worden. Dat is de consequentie van het achteraf schrijven van het verhaal. Soms zijn details bewust weggelaten, of omdat ze niet terzake zijn voor de loop van het verhaal, of omdat niet precies herinnerd kon worden hoe het werkelijk gegaan is. Bijvoorbeeld de vele watervallen die bezocht zijn, het waren er zoveel dat hier en daar wat vereenvoudigd is en er daarom enkele watervallen uit het verhaal weggelaten zijn.

Daar waar namen van personen betrokken zijn, berust dat op basis van herinnering. In het algemeen zal het wel kloppen dat genoemde mensen bij elkaar gezeten hebben, of bepaalde uitspraken gedaan hebben. Maar trek daar geen harde conclusies uit. Het was soms nodig om uitspraken van personen te citeren om een beeld van de sfeer te schetsen. Enerzijds probeer ik met dit verhaal een neutraal beeld te vertellen over het gebied dat in Canada bezocht is, anderzijds geeft het verhaal voor dat doel te veel overbodige informatie. Met dat laatste bedoel ik dan bijvoorbeeld persoonlijke observaties, gedragingen van medereizigers en andere niet van belang zijnde details. Maar juist het toevoegen van ogenschijnlijk onbelangrijke kleinigheden vergroot de leesbaarheid.

Het verhaal is ingedeeld in de gang van zaken per dag, genummerd van 1 tot 22. Soms verschilt de detaillering die in het verhaal aangebracht is per dag. Als er bij een bepaalde dag minder tekst staat, dan is er die dag weinig bijzonders gebeurd of het was een reisdag. Tijdens het schrijven van het verhaal is gebleken dat juist door het op te schrijven de situaties, gebeurtenissen en landschappen weer levendig voor de geest kwamen. Door het schrijven van dit verhaal heb ik reis in feite nogmaals beleefd. Het zou fraai zijn als na enkele jaren bij herlezing, juist door de detaillering, de reis zoals die uitgevoerd en beleefd is weer grotendeels herinnerd wordt.

Gebruikte boeken:

British Columbia Handbook, Canada's west coast; Jane King;
Moon Publications, inc.; ISBN 1-56691-014-5

Alberta and the Northwest territories handbook;
Andrew Hempstead & Nadina Purdon;
Moon Publications, inc.; ISBN: 1-56691-067-6

De medereizigers:

Irene Prins	studeert HTS - civiele techniek
Kees Jongbloed	werkt op een schippersbeurs
Martin Dekker	werkt bij een verzekeringsmaatschappij
Leo van der Lubbe	werkt als werkvoorbereider op een kozijnenfabriek
Rinze Bos (Rens)	werkt als automonteur
Marijke Gubler	werkt in een lijstenmakerij
Karin Riesewijk	werkt als sportlerares op een Nederlandse (Shell)school in Engeland
Wim Evers (reisbegeleider)	werkt als gymnastiekleraar

Heenreis

zaterdag 26 juli 1997:

12.30 uur vertrek Schiphol met UA947

14.45 uur aankomst Washington

17.10 uur vertrek Washington met UA171

19.22 uur aankomst Seattle

Terugreis

zaterdag 16 augustus 1997:

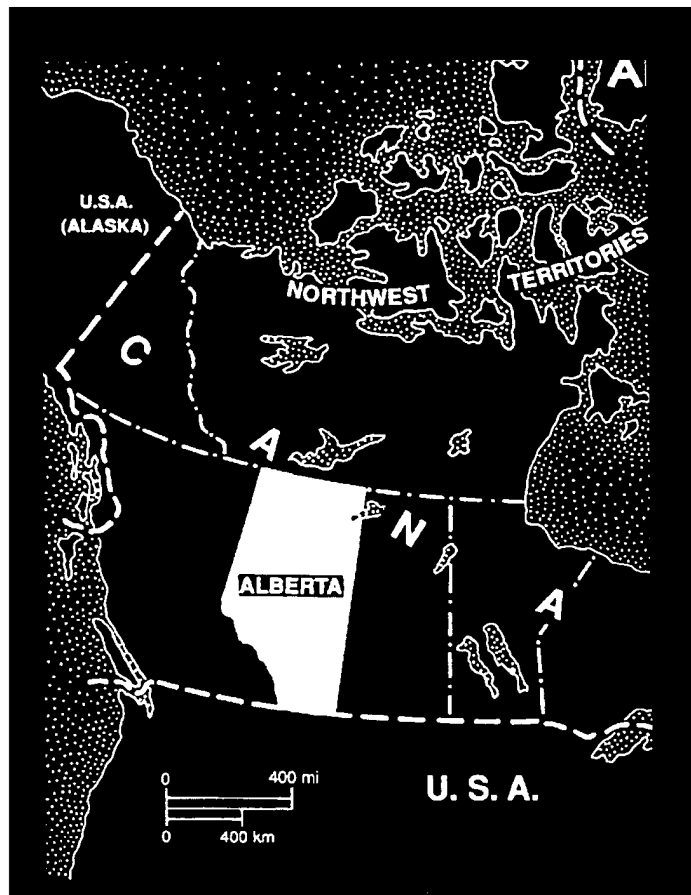
08.20 uur vertrek Seattle met UA916

15.51 uur aankomst Washington

17.40 uur vertrek Washington met UA946

zondag 17 juli 1997:

07.05 aankomst Schiphol

Dag 1

Een vliegdag

Vliegen van Amsterdam naar Seattle met overstap in Washington.

Pas bij de bagageband op de luchthaven van Seattle ontmoet ik de andere leden van de groep. De hele weg vanaf Schiphol had ik wat rondgespeurd naar mensen die ook bij de Sindbad groep zouden kunnen horen, maar eigenlijk niemand gevonden. Als we staan te wachten op de koffers, tassen en rugzakken zie ik pas met zekerheid wie er bij de groep hoort. Het is nu heel gemakkelijk ze zijn te herkennen aan de Sindbad-labels aan de bagage. Vluchtig schudden we elkaar voor de eerste keer de hand en proberen elkaars namen te onthouden. Dat lukt nooit in die eerste minuten. In een rustig hoekje bij de bagagekarren staat iemand te wachten in een Sindbad T-shirt, dat moet de reisbegeleider zijn.

Na een snelle kennismaking met Wim, de Sindbad-man, stelt hij voor om met een paar mensen even de huurauto's op te gaan halen. De overige zes blijven rustig bij de bagage wachten. Om de beurt gaan we even koffie halen bij een koffiekar die enkele tientallen meters verderop in de aankomsthal staat. Dit is de gelegenheid om nu alvast wat grote dollar biljetten in te wisselen voor kleinere coupures.

Na tientallen minuten komt Wim terug met de mededeling dat de huurauto's geregeld zijn en we lopen met drie bagage karren mee naar de garage. Drie stuks Toyota Corolla's in de kleuren red, purple en tan staan voor ons klaar in de immens grote, drie etages tellende, parkeergarage. Met het verhuurbedrijf, Alamo, is geregeld dat iedereen elke auto mag besturen. Alleen Irene mag nog niet rijden, zij is met haar 21 jaar nog te jong. En Martin wil niet rijden, want hij heeft al vijf jaar geen auto meer bestuurd. Zo hebben we dus zeven chauffeurs. Vanaf het vliegveld rijden we naar de camping in de omgeving van Seattle om daar de eerste nacht door te brengen. Dit wordt de eerste en voor sommige van ons een hernieuwde kennismaking met het Amerikaanse auto verkeer. Het is even wennen aan de andere manier van bewegwijzering en de tienbaans wegen met de vele afslagen rechts en links. Na de korte rit, waarbij we maar één keer fout gereden zijn komen we op de camping in Kent, net even buiten Seattle. De tenten staan er nog van de vorige groep. Reisbegeleider Wim Evers heet ons welkom in het prieeltje, een rond houten optrekje met drie bankjes en een tafeltje, vlak naast de tenten. De 6 tenten die er staan zijn genoeg en we maken een voorlopige indeling van de tenten: Irene samen met Marijke, Kees samen met Martin, Rens samen met Leo, Karin heeft het toevallige geluk van een eigen tent en zelf heb ik ook een tent voor mij eigen alleen. In principe zouden we de komende weken hier nog mee kunnen schuiven, maar iedereen is met deze indeling tevreden en het blijft de komende drie weken zo. Wim houdt ook een tent voor zich alleen en we zullen later merken dat de tent van Wim een heiligdom is. We blazen de luchtbedjes op, hoeft niet als je een self-inflating hebt en rollen de slaapzakken uit. Op de luchthaven heeft Leo een belastingvrije fles whisky gekocht. Een ideaal moment om deze fles aan te breken in het prieeltje en te klinken op een succesvolle vakantie.

Dag 2

Seattle - Vancouver (ca. 200km)

De dag van Vancouver

Door de jet-lag is iedereen heel vroeg wakker en snel worden de tenten afgebroken en ingepakt. Reisbegeleider Wim is zorgzaam voor z'n tenten en geeft een instructie hoe de tenten het best opgevouwen kunnen worden. Na een paar dagen zullen we er steeds handiger in worden en zal het opzetten en afbreken van de tenten nog sneller gaan. We moeten nog even wachten met vertrek voor de eerste reisdag, want Wim wil wachten tot het kantoortje van de camping open is. Er kan een fax gekomen zijn, dus we wachten tot negen uur. Van deze wachttijd maken we gebruik door in het prieeltje even een 'officieel' voorstel rondje te doen. Daarna vertelt Wim in het kort iets over de route en het programma voor de komende drie weken. Omdat er zo vroeg op de camping nog niets te eten valt te krijgen, doen we een ontbijtstop bij een Denny's vlak in de buurt van de camping.

Vandaag is ons eerste reisdoel het passeren van de Canadese grens en vervolgens een camping in de buurt van Vancouver. Seattle is een behoorlijk grote stad en als we over de Interstate van zuid naar noord rijden biedt de skyline ons een indrukwekkend schouwspel van elkaar kruisende snelwegen - tot vier lagen boven elkaar, - havens met imposante kranen en wolkenkrabbers. Seattle (USA) is ook de stad van de Boeing-vliegtuig fabrieken. We waren van plan gebruik te maken van de mogelijkheid tot een bezoek aan de fabriek, maar laat het nou op deze zondag gesloten zijn. De lege parkeerplaats was al zo verdacht, is het vandaag niet druk, of zijn ze gesloten?

Het passeren van de Canadese grens gaat moeiteloos. Er wordt alleen gevraagd of we geen fruit bij ons hebben. In een kantoortje krijgen we van een vriendelijke, rustige en bedaarde ambtenaar een stempel in het paspoort. Als de grens gepasseerd is moeten we in plaats van gallons weer in liters gaan denken en van mijlen naar kilometers overschakelen. De camping ligt een paar kilometer onder Vancouver en ziet er gemoedelijk uit met z'n groene grasveldjes. Dit zal voorlopige de laatste keer zijn dat we de tenten op gras kunnen neerzetten en de haringen met de hand de grond in kunnen duwen. Het is zo rond het middag uur en we hebben nog de hele dag om in de stad Vancouver te besteden. Parkeren in Vancouver is lastig, zeker in het centrum. Daarom zetten we de auto's neer op een kleine parkeerplaats bij de begin terminal van de Sky-tram. Dit is een metro die op een hoog gelegen baan de buitenwijken op een snelle manier verbindt met het stadscentrum. In de campingwinkel hadden we al een dagkaart (daypass) voor het openbaar vervoer gekocht, zodat we vandaag voor \$4.50 onbeperkt kunnen reizen. Veel voordeliger dan parkeren in het centrum en geen parkeerplaats-vind-stress.

Met de Sky-tram duurt de rit naar down-town Vancouver, +/-45 minuten. In de tram geeft Wim met behulp van een kaart die we in het gangpad uitspreiden uitleg over de mogelijkheden in Vancouver. Meteen zijn we het met z'n allen eens wat we willen gaan doen in de stad. In ieder geval niet naar het Imax Theater, niet naar het Stanley Park en geen fietsen huren. In deze stad is zoveel te doen, maar te veel voor één dag, zodat we een keus moeten maken.

Vancouver is wereld beroemd om haar adembenemende natuur gecombineerd met een kosmopolitische atmosfeer. In het uiterste noorden van de stad ligt het Queen Elizabeth Park en het Stanley Park, samen goed voor zo'n 1000 acres regenwoud. Vancouver beschikt over 8 stranden, één van de topuniversiteiten van Canada, een schitterend gelegen antropologisch museum, de oudste Chinese tuin buiten China en de Vancouver Art Gallery. Overige bezienswaardigheden zijn:

- *British Columbia Parkway (om te fietsen of te wandelen)*
- *Canada Place, Imax theater met scherm van 5 verdiepingen hoog*
- *Capilano Suspension Bridge, de langste hangbrug voor voetgangers ter wereld*
- *Gastown, Vancouvers oudste wijk*
- *Grouse Mountain, vanaf de top uitzicht over de stad,*

Vanaf de Sky-train halte 'Waterfront Station' lopen we Gastown in. In deze oudste wijk van Vancouver dateren de fleurige geschilderde gebouwen uit 1886. Je vindt er keurige straatjes met boompjes op een rij langs de met cobblestone bestraten stoepen. Straatverlichting op gas en de lantaarnpalen zijn versierd met fleurige bloemboeketten. Verder een overvloed aan winkeltjes, galleries en souvenirshops. Op de hoek van Cambie Street staat 's werelds eerste en enige klok met stoomaandrijving. Het ding ziet er uit als een staande klok van 2 meter hoog, wijzerplaten boven in en aan vier zijden, midden in glas waardoor we het uurwerk in beweging zien en boven op twee kleine pijpjes waar continue stoom uit ontsnapt. Ieder kwartier speelt het ding een deuntje. We lopen door en strijken neer op een terrasje op een hoek. Het blijkt hier zelfbediening te zijn en om de beurt gaan we naar binnen om wat te drinken te bestellen terwijl de anderen de stoelen op het terras bewaken en bezet houden. In dit land zie je weinig terrassen en zeker geen terras waar je bediend wordt.

Vanmiddag zijn we van plan naar Noord-Vancouver te gaan. We wandelen het stukje terug, weer langs Waterfront Station en koersen af op de terminal van de Sea-Bus. Noord en Zuid Vancouver worden gescheiden door een uitloper van de oceaan, zodat je de oversteek moet maken met één van de grote hangbruggen of met de Sea-Bus. Dit vaartuig lijkt op een personen pontveer met een groot aantal zitplaatsen. Een kaartje kost \$2, maar we wapperen met onze openbaar vervoer dagkaart bij het tourniquet. De beambte die daar staat wil er niet eens naar kijken. De overtocht duurt niet veel meer dan 5 minuten. Aan de overkant gaan we bij de bus terminal op zoek naar de bushalte die we moeten hebben. Als we bij de bushalte rondhangen worden we aangesproken door een hele dikke dame met een collectebus. Net als we de portemonnee willen trekken of die juist diep weg willen stoppen, maant zij ons om wat verder van de trottoirrand af te blijven. Het blijkt de buschauffeuse te zijn die ook op haar bus wacht omdat ze de dienst moet overnemen. En wat die collectebus betreft, dat was gewoon haar bekertje Cola.

Zij brengt ons met haar stadsbus naar de Capilano Suspension Bridge. Dit is de langste hangbrug voor voetgangers ter wereld. In 1899 is het Capilano Park voor het eerst geopend met een voor die tijd zeer opmerkelijke brug van hout en touw die de lengte van 137 meter over de kloof overspant. Heden ten dage en velen bruggen later wordt de diepe kloof nog steeds overspannen door een hangbrug gebouwd van hout en staalkabel. De zwabberende brug hangt 70 meter boven de Capilano rivier. De brug wordt ook wel aangekondigd als één van de vele achtste wereldwonderen. Om die brug heen is nu een klein parkje gemaakt met totempalen, souvenirwinkels, een hamburgertent en een terrasje waar je Cola, koffie en muffins kunt krijgen. Het is inderdaad aardig om te zien, maar het leukste blijft het kijken naar de voornamelijk Japanse toeristen die de brug oversteeken. Het ruim 100 meter lange ding hangt geen moment stil en als je er op loopt lijkt het als of je op een hevig slingerend schip loopt. De mensen die er op lopen gedragen zich net zo.

Na een uurtje hebben we het wel bekeken en willen de bus nemen om verder te gaan richting Grouse Mountain. Als de helft van de groep naar de bushalte toeloopt en de bus er inderdaad ook toevallig aankomt is de andere helft van de groep nog in het park, op het toilet of in de souvenirwinkel. Kortom bus gemist. Volgende komt over een half uur. Wim doet een goed woordje bij de kassa van het park, zodat we er weer in mogen en op het terrasje de tijd, totdat de volgende bus komt, uit kunnen zitten. Natuurlijk met wat te drinken erbij, maar dat hadden ze bij de kassa ook wel begrepen.

De stadsbus zet ons af bij de voet van de Grouse Mountain Skyride, oftewel een kabelbaan. Hier is verder niets te beleven, een parkeerplaats en een betonnen kabelbaan station. We scharen ons in de rij voor de kaartjes. De rit naar boven, naar de top van Grouse Mountain, belooft een uitmuntend uitzicht over zee, de stad Vancouver en de bergen. In de gondel vertelt de gids voor de zoveelste keer vandaag wat er links, rechts, onder en boven te zien is. De tocht duurt 8 minuten en in die tijd stijgt de gondel bijna verticaal naar een hoogte van 1250 meter. Op het eindpunt aangekomen is het uitzicht fraai. Het weer is helder, dus we kunnen ver weg kijken. Vanaf dit hoogste punt hier zijn er vele mogelijkheden, zoals het lopen van trails, een tocht met een helikopter, paragliding, enz. Maar omdat de tijd beperkt is houden we het simpel en gaan het filmtheater in. Volgens de informatie is dit Canada's eerste grootbeeld 'high definition' video presentatie, of te wel 'Theatre in the Sky'. De toegang is bij de prijs van de kabelbaan rit inbegrepen, dus we gaan maar. De film gaat over de bouw van de kabelbaan en de geschiedenis van Grouse

Mountain. Dat alles omlijst met panoramische beelden van berglandschappen vanuit een helikopter. Als we knipperend met ogen weer buiten staan nemen we nog ruim de tijd om het uitzicht te bestuderen. Na een half uurtje is dat ook wel gezien en wordt het tijd om met de volgende rit van de kabelbaan omlaag te gaan. Als 1250 meter lager de bus er weer aankomt zit daar onze gezellige dikke chauffeuse weer in. Haar hoeven we onze openbaar vervoerkaart zeker niet te laten zien, zij brengt ons terug naar de Sea-Bus terminal.

Vancouver is een mooie, schone stad, versierd met keurige perken en bloemversieringen aan lantaarnpalen. Er is nog zoveel meer te zien, helaas is daar geen tijd voor. Deze avond eten we in Gastown, bij The Brothers. Dit restaurant in Water Street wordt door Wim aanbevolen naar aanleiding van de ervaringen van de vorige keer en wordt bovendien ook in mijn reisgids (geschreven door Jane King) aanbevolen. Het grappige aan deze eettent is dat de bediening in monnikspij loopt. En inderdaad het eten is hier goed en genoeg.

Met de Sky-tram gaan we terug naar parkeerplaats. Het is donker, we zijn moe en de effecten van de 'jet-lag' zijn nog niet geweken. Aan de rit in het donker lijkt geen eind te komen. In de tram vallen we bijna met z'n allen in slaap. Op de parkeerplaats staan de auto's er nog en we maken de korte rit naar de camping.

Dag 3

Vancouver - Hope - Kamloops - Vernon (ca 300km)

De dag van Hell's Gate

Veel last van de jet-lag hebben we niet meer. Zowat iedereen wordt nu op een normale tijd wakker. De geplande vertrektijd voor vandaag is half acht. Dat betekent dat de meeste van ons tussen half zeven en zeven uur opstaan. Rond kwart over zeven klinken de eerste geluiden van het gekletter van tentstokken. In de tent van Karin zit nog weinig beweging, we vermoeden dat ze in het washok is. Om vijf voor half acht staat de tent van Karin nog overeind. Waar is Karin? Ze heeft zich toch niet verslapen? Inderdaad Karin legt nog te slapen. Wie zou haar ook al weer wekken? Ze komt slaperig naar buiten gekropen. We gunnen haar nog even de privacy om zich binnen in de tent nog even aan te kleden, maar dan helpt iedereen met het afbreken van haar tent en het in de rugzak proppen van haar spullen. Niet veel later dan gepland rijden we weg van de camping.

Met drie auto's achter elkaar op weg naar een ontbijtgelegenheid in de buurt. We volgen Wim die ons naar een eettent brengt waar ie de vorige keer ook geweest is. Volgen op onbekende wegen in onbekende verkeerssituaties is soms lastig. Ik rijd de achterste auto en hoewel Kees belooft ook op te letten, raak ik bij een stoplicht de andere twee auto's kwijt. Karin, achterin, is nog niet helemaal wakker. In deze buitenwijk kunnen we de anderen, als het stoplicht weer op groen springt en wij ook de bocht naar links kunnen maken, niet meer vinden. We besluiten dat we het dan maar zelf gaan uitzoeken. Aan een willekeurige voorbijganger vragen we de weg naar Interstate 5. Als Kees met de kaart in de hand op die voorbijganger komt aflopen ziet die aan het gezicht van Kees het al: 'you look you are lost'. Heel gemakkelijk vinden we dan route 5 en gaan relaxed op weg. Onderweg vinden we al snel een tentje langs de weg waar we goed en lekker ontbijten. Voor onderweg nemen we nog maar een zak met muffins mee.

Op de route tussen Hope en Kamloops ligt Hell's Gate Airtram. Met dit gondelachtige vervoermiddel kan je een afdaling in de Fraser Canyon maken. Deze toeristische attractie ligt links naast de Interstate 1. Met een voetgangersbrug over de weg gaan we van de parkeerplaats aan de rechterkant naar het gebouwtje wat het beginpunt van de kabelbaan is. Bij ingang zitten de mensen uit eerste auto (dus met Wim en verder Rens en Leo) rustig op de rest te wachten.

Deze toeristische 'attractie' is opgezet rondom een kloof waar de Fraser River doorstroomt. Maar het stelt echt niets voor, kabelbaan, hangbrug, een betonnen onderwater bouwwerk dat de doorstroming van de zalm bevordert, een zalmmuseum, een souvenirwinkel, een snoepwinkel, een koffietent en een zalmrestaurant. Hier krijgt Wim de bijnaam: 'Tourguide from hell' (was het Martin die dit zei?). Na een uurtje hebben we het hier beneden echt wel bekeken en gaan met de gondel weer omhoog. In de kabelbaan vragen we aan de conducteur waar die doedelzakspeler daar beneden toch voor was. Het antwoord had hij al paraat: Fraser was van schotse afkomst.

Hell's gate

Well-known Hell's Gate is where the Fraser River powers its way through a narrow, glacially carved, 34 meter wide gorge. When Fraser saw this section of the gorge in 1808 he called it 'the gated of Hell' and the name stuck. In 1914 a massive rock slide rocketed down into the gorge, blocking it even further and resulting in the almost total obliteration of the sockeye salmon population. In 1944 giant concrete fishways were built to slow the waters and allow the spawning salmon to jump upstream - the river swarmed with salmon once again. Today you can whiz down into the canyon and over the other side by the Hell's Gate Airtram to see the river close up, browse through landscape gardens, learn more about the fishway and salmon, or sink your teeth into a fresh salmon at the Salmon House Restaurant.

We gaan maar snel door naar de camping aan het Okanogan Lake. De camping ligt nog 30km voor het plaatsje Vernon, of eigenlijk aan een afslag van de weg naar Vernon. We zetten de tenten op een zanderige plekje aan het meer. Er spartelen wat kinderen in het water, maar zo te zien aan hun gedrag is het nog koud zwemwater. Pas 4 tenten staan er, want de derde auto is er nog niet. Hoewel we honger hebben besluiten we toch maar op de derde auto te wachten voordat we op zoek gaan naar een eetgelegenheid. In de tussentijd kunnen we best wel vast koffie zetten. Voor het eerst kijken we wat voor gaspitjes we bij ons hebben. Kees en Wim hebben een brandertje bij zich wat op de bekende blauwe CampingGaz busjes past en Wim heeft nog een busje gas. Het CampingGaz systeem schijnt hier lastig te krijgen te

zijn. Karin heeft een prachtige nieuwe brander gekocht voor het Coleman systeem, maar geen gas. Dus we zetten water op om te koken op het halflage gasbrandertje van Wim. Tot het water kookt duurt het een uur. Als de koffie klaar is komt de derde auto binnen, maar hun hebben al gegeten in een 'Inn' zo'n 30km terug. Het was daar zo goed bevallen dat Leo adviseert om daar ook heen te gaan.

Met z'n zessen die nog niet gegeten hebben besluiten we ook de 30km terug te rijden, het is ondertussen al tegen 22.00 uur. Als we bij de bedoelde 'herberg' aankomen blijkt de keuken al om 21.30 uur gesloten. In de buurt is verder alles al dicht. Dus maar terug rijden richting camping en vandaar verder naar Vernon (30 + 30 km). In Vernon vinden we nog een Pizza-Hut die open is tot 23.00 uur (het is nu 22.30 uur). Na het bestellen van de pizza's stijgt het vooruitzicht op voedsel en ook de stemming komt er weer in. We leggen dubbel van het lachen als Kees en Martin oude reisverhalen vertellen. Als we de pizza's zien komen we helemaal niet meer bij. Honger hadden we wel, maar deze king-size pizza's kunnen we echt niet op. Hoewel we erg ons best doen om zoveel mogelijk op te eten blijven er toch halve pizza's over. Het restant krijgen we in dozen mee. Om 23.15 worden we met lichte drang naar buiten gewerkt. De rekening wordt ongevraagd gebracht en ze gaan stofzuigen.

Dag 4

De dag van de Ranch en de houtzagerij

We zijn de machtige ontbijten in de restaurants nu al zat en besluiten op de camping te gaan ontbijten. 's Morgens als de kampwinkel om negen uur open gaat halen we brood, beleg en orange juice in de kampwinkel. De keus in beleg is beperkt, we doen het met jam, Nutella en plakjes voorgesneden kaas. Het ontbijten op de camping aan de picknicktafel bevalt wel, het is normaal voedsel en het duurt niet zo lang als in een restaurant. In de overgebleven pizza's van gisterenavond heeft niemand trek, ze verdwijnen richting afvalbak.

Deze ochtend rijden we een stukje terug langs het Okanaganmeer richting Vernon, we gaan een bezoek brengen aan de O'Keefe Ranche. Het is een stuk land dat eigendom was van de O'Keefe familie maar wat nu een museum functie heeft. In de periode tussen 1867 en 1960 was het een goed draaiende vee-fokkerij. Vanaf 1967 kan dit historisch gebied door toeristen bezocht worden.

Historic O'Keefe Ranch

Located in the beautiful Okanagan valley, this historic site is a step back in time to the late 1800's. At that time, huge cattle ranches occupied the valley and ranch headquarters were self-contained settlements.

The Ranch was founded in 1867 by Cornelius O'Keefe who, along with his partner, Thomas Greenhow, was driving cattle north to sell to the hungry miners in the gold fields. Impressed with the lush grass, ample water and the beauty of the valley, they each pre-empted 160 acres of prime meadowland and began cattle ranching. By the turn of the century, the O'Keefes and Greenhows owned over 20000 acres of prime Okanagan land.

While much of their land was sold off in 1907 to be subdivided into orchard land, the O'Keefe family carried on ranching after the death of Cornelius O'Keefe in 1919. Up until the 1960's the ranch was still being run by Tierney O'Keefe, son of the founder. It was Tierney who restored and rebuilt the original ranch buildings and opened the ranch as an historic site in 1967.

The Ranch, consisting of 50 acres and the original buildings and their furnishings was purchased from the O'Keefes by the Devonian Foundation in 1977. The Devonian Foundation gave the historic site to the City of Vernon and a non-profit society, the O'Keefe Ranche & Interior Heritage Society was set up to operate the site. Financial assistance is provided from the Government of British Columbia through the British Columbia Arts Council by the City of Vernon and by admissions.

Bij de entree en kassa worden we met de Amerikaanse hartelijkheid welkom geheten door een aardige jongedame in de klederdracht van een eeuw geleden. We krijgen een stempel op de hand en worden op het terrein losgelaten. Alle gebouwen zijn vrij toegankelijk, behalve het "O'Keefe Mansion". Daar zal over een half uur een begeleide bezichtiging plaats vinden. Tot die tijd kijken we rond in het "Greenhow-Museum Building", een aardig tentoonstelling van voorwerpen, wapens, paardenzadels, kleding en dergelijke uit het begin van de jaren 1900. Het merendeel van de spullen staat in vitrines. We ontmoeten hier een andere groepje Nederlanders. Als we op de afgesproken tijd op de houten waranda van het "O'Keefe Mansion" komen, treffen we de jongedame van achter de kassa weer - zij is de gids - en een clubje Belgen. Het "O'Keefe Mansion" is het luxe woonhuis waar de O'Keefe familie gewoond heeft. Het huis is volledig in de staat zoals het vroeger geweest moest zijn, hier en daar zijn wat kettinkjes gespannen waar je achter moet blijven. Onze gids leidt de club Nederlanders en Belgen langs de weelderig ingerichte vertrekken. We komen in de damessalon, de herensalon, de eetzaal (tafel gedekt met een Delfts Blauw porseleinen servies), de keuken en langs de speeldoos in de hal. Uit het enthousiasme van onze vertelster krijg je de indruk dat de grote speeldoos het pronkstuk van het huis is. Het ding werkt met metalen ronde platen van 50 cm doorsnede met daarin gaten en putjes gestanst. Ze speelt er een tophit uit die jaren mee en belooft er zo meteen nog één op te zetten. De bovenverdieping mogen we op eigen gelegenheid bezoeken. Daar treffen we de slaapkamers en de kinderkamers aan. Het geeft je een goed beeld hoe de goede burgers vroeger geleefd hebben.

Buiten slenteren we verder over het terrein en bekijken de stallen. Daar staat een uitstalling van diverse rijtuigen; voor naar de kerk te gaan, om boodschappen te doen, om gasten te ontvangen, enz. Sommige nog helemaal intact en nog nooit gebruikt, andere rijtuigen totaal versleten. Interessanter zijn het win-

keltje en de smederij, de 'General Store' en de 'Blacksmith Shop'. In de winkel ruikt het lekker naar de ouderwetse snoep die er te koop is. Een tweetal dames in klederdracht staan achter de toonbank. De zuurtjes en lolly's in de glazen poten zien er verleidelijk uit. Midden in de zaak staan oude ambachtelijke machines opgesteld, zoals die vroeger gebruikt werden bij de boter- en melk bereiding. Van de dames krijgen we uitleg hoe het werkt. Deze, wat oudere, dames staan hier als vrijwilligster voor de stichting die nu de Ranch beheert. In de smederij, een gebouwtje verder, zien we allerlei werktuigen en machines staan. Het geheel ziet er uit of de smid er nog steeds aan het werk is, maar nu heel even is weggegaan. Sommige gereedschappen zien er gedateerd uit, terwijl b.v. de kolomboormachine nog in 1960 gebruikt zou kunnen zijn. Het geeft een goede indruk hoe er vroeger op deze Ranch gewerkt werd. Wat meer naar achter op het terrein is de familiebegraafplaats die heden ten dage nog steeds gebruikt wordt. Als we langs de stenen lopen zien we de graven van O'Keefe familieleden die daar nog kortgeleden begraven zijn. Op dit open terrein begint de zon nu lekker te branden en ik trek mijn trui uit. Het terrein verder aflopend komen we langs schuren met een grote verzameling aan landbouwwerktuigen, variërend van een eenvoudige handploeg tot machtige stoomtractoren. Het grote spul wat vooraan staat ziet er redelijk onderhouden uit, maar naar mate we verder langs de open schuren lopen zien we steeds roestiger spul staan. Sommige landbouwpullen zien er zo verroest uit dat ze ieder moment in elkaar kunnen storten. De oorspronkelijke functie van al dit roestige spul valt niet meer te herkennen. In het gebied waar we nu rondkijken zien we arbeiders bezig met het gras te sproeien, de erven te harken en andere blijkbaar nuttige zaken. De andere Nederlanders en de Belgen zijn we kwijt. Verder lopend komen we langs de vroegere verblijfplaatsen voor de arbeiders, de cowboy's dus. Het is een schrill contrast als je naar deze hutten kijkt in vergelijking met de weelde waarin de eigenaar van de Ranch woonde. Interessant en leuk om te zien is het schoolgebouw dat in de uiterste uithoek van het terrein staat. Een grote klas en netjes ingericht. In het midden aan de zijkant van het lokaal een vuurplaats met een brede schoorsteen door het dak naar boven. In een hoekje een tafeltje met een wasbak en glazen kannen met water. Voorin de klas, over de gehele breedte een donkergroen schoolbord. Boven het bord het alfabet in grote en kleine schrijffletters. Midden in de klas zo'n dertig lessenaartjes. In de school werd les gegeven aan de kinderen van de werknemers op de Ranch en ik vermoed ook aan de kinderen uit de omliggende gebieden. Leuk om te zien zijn de oude rapporten en preutse instructies voor vrouwelijke docenten die in een vitrine liggen.

Verder op het buitenterrein treffen we verschillende soorten vogels in volieres en schapen, kippen en konijnen in looprennen. Onbegrijpelijk is de functie van het 'Schubert House', maar misschien hebben we ergens de informatie niet goed gelezen. Samenvattend is de Ranche heel aardig om te zien, je kunt er zo'n twee uur rondlopen zonder je te vervelen. Eigenlijk had ik verwacht dat er wat meer actie te zien zou zijn op de Ranch, zoals b.v. een rodeo. Maar achteraf beschouwd had ik dat niet kunnen verwachten in een 'museum'. Het is al lang twaalf uur geweest en we gaan een hapje eten in het restaurant wat hierbij de Ranch gevestigd is. Zoals gebruikelijk bestel ik een sandwich en daar hoort een hele berg patat ('French Fries') bij. Het is nog dooreten want om half twee worden we straks bij de houtzagerij verwacht.

Riverside Forest Products

We hebben een afspraak gemaakt voor een excursie bij 'Riverside Forest Products Limited'. Het bedrijf ligt vlak bij Vernon aan de Highway 97 en het is ruim een kwartier rijden vanaf de Ranch. Dit keer geen toeristische attractie, maar een bezoek aan een bedrijf dat openstaat om zo nu en dan geïnteresseerden te ontvangen. Het zijn eigenlijk twee bedrijven op het zelfde terrein: The Armstrong Sawmill heeft als eindproduct latten en planken in diverse maten en kwaliteiten en daarnaast The Armstrong Plywood Plant dat multiplex plaatmateriaal als eindproduct heeft. Maar beiden starten met ruwe boomstammen als uitgangsmateriaal. Besloten is dat we beide bedrijven gaan bezoeken en dat zal twee maal anderhalf uur kosten.

Buiten worden we opgewacht door onze gids, een leuk meisje van een jaar of twintig. Haar naam ben ik even vergeten, maar het was Jenifer of iets dergelijk. Laten we haar maar tijdelijke even zo noemen. In een kistje heeft ze fel oranje gekleurde veiligheidshesjes en witte helmen.

Samen met Jenifer, de oranje hesjes aan en de helm op, laten we een groepsfoto maken door een voorbijganger. Achter haar aan sjouwen we het fabrieksterrein op. Via een trappenhuis klimmen we omhoog en kijken uit over de enorme machinerie die de ruwe boomstammen uitsorteert op dikte. Vanaf het kolossale opslagterrein worden de ruwe boomstammen hier naar toe getransporteerd. Op transportbanden en rollenbanen worden ze gesorteerd naar dikte en komen in de betreffende 'bin' terecht. Dit alles onder de regie van computersturing. Met laserstralen wordt de dikte van de aanstormende boomstam afgetast. Als de stam de juiste 'bin' nadert wordt met een soort stormram de stam in het juiste vak gestoten. Het is hier een flink kabaal en Jenifer moet haar best doen om er boven uit te komen. Het uitsorteren gebeurt buiten en de stammen van gelijke diameter schuiven op transportbanden het gebouw weer in.

Binnen in de hal zien we gigantisch zaagmachines die in een aantal slagen de stam in planken van gestandaardiseerde afmetingen zaagt. Het is werkelijk een spectaculair gezicht als je ziet hoe de grote machines binnen een seconde de toch zeker vijf meter lange stammen in planken zaagt. De planken gaan naar mijn schatting drie keer door een zaagmachine voor ze uiteindelijk de juiste maat hebben. Jenifer probeert het wel allemaal uit te leggen, maar daar boven in de machinehal is het zo'n gigantische herrie dat ik bijna niets mee krijg van wat ze vertelt. Ze doet erg haar best maar al schreeuwende komt ze nauwelijks boven de herrie uit. We moeten ook steeds heel dicht bij haar staan om nog wat op te vangen. Beneden zie je de boomstammen en planken volautomatisch van de ene naar de andere machine getransporteerd worden. Ook als je veel moeite doet om te zien wat er precies gebeurt, blijft het lastig om de procesgang van de boomstammen en planken exact te volgen. Wat duidelijker is de hal waar iedere lat en plank visueel bekeken wordt, terwijl ze op een lopende band voorbij flitsen. Keurmeesters geven de afgekeurde planken een duw, waardoor ze anders op de band komen te liggen en vervolgens omlaag kieperen op een andere band. Die gaan dan als een mindere kwaliteit verkocht worden. Het is onvoorstelbaar om te realiseren dat dit grote mechanische geweld door computers gestuurd wordt. In een iets rustiger hal wandelen we langs de opgeslagen voorraden en komen bij de inpakkers. Daar worden pakketten planken gebundeld en het pakket wordt bespoten met het logo van de firma met blauwe verf.

Als we weer buiten zijn vertelt Jenifer aan de hand van taartdiagrammen iets over het marktaandeel van de firma. Het is een groot bedrijf dat een aanzienlijk deel van de markt in Canada en Amerika bespeelt. De produkten worden nauwelijks in Europa verkocht, vandaar dat Riverside voor ons een onbekende naam is. Als we verder lopen naar de andere fabriek vertelt ze iets over de strijd van de milieuactivisten tegen de houtkap. De industrie belooft dat voor iedere hectare gekapt bos er een zelfde oppervlak nieuwe bomen geplant zullen worden. Hoewel dat natuurlijk nooit het zelfde kan zijn als het eeuwenoude oerbos met biologische en historische waarde. Zij heeft daar begrip voor, maar stelt zich heel duidelijk op voor haar firma die moet leven van de houtkap.

Riverside Forest Products

is a producer of solid wood products. Panel production includes: solid core plywood, including sheathing, underlayment, flooring and ceiling panels. Production in lumber includes studs for the North American and Japanese markets and dimension lumber in long lengths and wide widths.

The Armstrong Plywood Plant employs 300. Products include Ulay, Select, Sheathing and speciality Douglas Fir and Canadian softwood plywood

The Armstrong Sawmill employs 200. Products include 1 x 3, 1 x 4, 2 x 3, 2 x 4, 2 x 6 and studs in 8, 7, 6 and 5 foot length. In addition, we make a High Grade 8 foot 2 x 4 export product

Eagle Rock Nursery & Seed Orchard produces 5.1 million seedlings per year. In conjunction with Riverside For.....

Plywood Plant

Voor de verwerking van boomstammen tot multiplex platen moeten de stammen eerst op een standaard lengte afgezaagd worden. Dit gebeurt met een, uiteraard grote, cirkelzaagmachine, maar tijdens ons bezoek hebben we die niet in werking gezien. In enorme betonnen bassins moeten de boomstammen vervolgens weken in warm water. Als ze hier 6 uur in gelegen hebben is het gemakkelijker om ze tot finer af te pellen. Het meest spectaculaire wat we vandaag zien is toch wel de pelmachine. Via transportbanden worden de voorbereide stammen aangevoerd tot vlak voor de pelmachine. De dikte varieert van een halve meter tot wel twee meter doorsnede. Vlak voordat de stam aan de beurt is om gepeld te worden, tast de computer de dikte en omtrek af met laserlicht. Dit is te zien aan het lichtspel van robijnrode lichtpuntjes als de boom ingeklemd wordt en een volledige slag draait. Het middelpunt wordt bepaald en op de meest gunstigste manier, door de computer berekend, wordt de stam ingespannen. Deze meting en het inspannen duurt niet langer dan vijf seconden. Dan komt het mooiste, de ingespannen stam gaat steeds sneller ronddraaien en met platte messen wordt de stam geschild. Met hoge snelheid komt het finer aanrollen en wordt via brede transportbanden meteen afgevoerd. Het ziet er uit alsof je een rolletje plakband afrolt. Maar nu is het finer van zo'n drie meter breed en enkele millimeters dik. Afhankelijk van de dikte van de stam duurt het van vijf tot dertig seconde totdat de boom afgepeld is. In de zelfde tijd zie je aaneengesloten vellen finer voorbij vliegen. Achter de machine wordt alweer een nieuwe stam afgetast en ingespannen. Vol ontzag staan we hier te kijken naar dit machinale geweld wat toch zo nauwkeurig gestuurd wordt en beheerst is, ondanks dat iedere boomstam weer anders is in gewicht en afmeting.

We volgen de weg van het finer en we zien hoe het daarna nog visueel geïnspecteerd wordt en slechte stukken er met de hand uitgevist worden. Het finer wordt op maat gesneden en wordt op grote stapels afgevoerd richting de ovens om gedroogd te worden. In ovens wordt het finer enkele uren op hoge temperatuur gedroogd. Men heeft vijf ovens staan. Dan moet je denken aan gesloten machines van minstens 5 meter breed, 10 meter hoog en 50 meter lang. Regelmatig breekt er door oververhitting een brandje uit in de ovens, maar men heeft er ervaring mee om dat snel te blussen. Jammer genoeg maken we geen calamiteiten mee vandaag. De ovens worden met stoom verwarmd en de stoom is weer afkomstig van de verbranding van afvalhout. Eventueel worden stukken finer die te klein zijn aan elkaar geplakt tot aan de juiste oppervlakte maat. Men is zuinig en gooit zo min mogelijk weg. Tussen de gedroogde fineerplaten wordt lijm aangebracht en in warme persen tot multiplex platen geperst. We lopen langs de persmachines, stappen over lopende banden en door magazijnen. Hier is wat minder kabaal en we horen van Jenifer dat de platen die we hier nu hoog opgestapeld zien voornamelijk als vloerplaten gebruikt worden. Langs de rand zien we dat er een messing en een groef aangebracht is.

Terwijl we buiten opgelucht weer frisse lucht kunnen happen, de oren nog nagonzen van de herrie en de zweterige helm afzetten besef ik dat ik gelukkig niet dagelijks in deze fabriek hoef te werken. Je krijgt medelijden met deze arbeiders die dagelijks in het stof, hitte en herrie moeten werken. Het was ook leerzaam om te zien wat er voor nodig is geweest als je een plankje of een latje bij de houthandelaar koopt. Bij de uitgang van het terrein vouwen we de hesjes weer op, de helmen weer in het kistje en Jenifer krijgt

een flinke fooi. Dat mag best wel voor alle moeite en geschreeuw van haar en bovendien de toegang was gratis.

Het is een uur of vijf als we nog even naar het stadje Vernon gaan. Gelegenheid om te bankieren, op een terras te zitten en te winkelen. Eerst maar even een bank opzoeken om wat Travellerchecks in te wisselen. Samen met Karin ga ik pad en vind een bank in een 'shopping mall'. Het wisselen gaat gemakkelijk en het toeval wil dat de moeder van de dame achter de balie uit Holland afkomstig is. Dat merk je in Canada wel vaker dat er nog steeds relaties met ons land zijn. Een terras is onze uitvalsbasis, daar spreken we af als we straks met de auto's naar de camping rijden. Voorlopig drink ik hier nog even een kop thee. In mijn tas vind ik nog drie muffins van gisteren. Ik deel ze met Karin en Kees, maar zij hebben toch niet meer zo'n trek in deze machtige muffins.

We gaan nog even winkelen in een 'outdoor shop', in een vergelijkend warenonderzoek bekijken we de prijzen van de spullen en vergelijken dat met wat we ieder van ons recentelijk in Nederland gekocht hebben aan slaapzakken, rugzakken, EHBO-sets, zaklantaarn en gasbrandertjes. Het prijspeil is gelijkwaardig, niet duurder en niet goedkoper. Hier in deze winkel hebben ze ook de bekende blauwe 'Camping Gaz' busjes. In de rest van Canada zijn ze bijna niet te krijgen, dus we kopen er één extra. Zelf koop ik maar vast een flesje muggenolie. Waar we nu zijn hebben we nog geen last van muggen, maar waar we de komende dagen naar toe gaan zullen de muggen en muskieten toeslaan. Daarom kies ik voor een flesje 'Muskol', het merk muggenolie met 95% DEET. Het schijnt giftig spul te zijn, maar het enige wat echt tegen de muggen helpt.

Die avond rijden we vanaf de camping aan het Okanagan Lake weer terug naar Vernon. Bij het Mongoolse restaurant hebben we gereserveerd voor negen personen. Het is een bijzonder restaurant, je moet hier veel zelf doen, maar dat maakt het juist zo leuk. Ze noemen het hier de 'Mongoliën dining experience'. Het begint met een voorgerecht, bestaande uit wat groente. Je krijgt hier geen bestek, maar stokjes. De tauché-achtige groente is zeer geschikt om met de stokjes te oefenen. Niemand is daar echt handig in en we geven elkaar tips hoe je de stokjes moet vast houden. Maar het lukt en ik krijg wat naar binnen. Het gaat verder met een Mongools soepje wat nog normaal geserveerd wordt - wel met een lepel. Een apart, maar toch lekker soepje, stevig gekruid (spicey). Na de soep moet je verder alles zelf doen. Er is een buffet waar je je spullen zelf moet opscheppen en vervolgens door de kok moet laten klaar maken. Je begint aan het buffet met een keus te maken uit zo'n twintig verschillende soorten groenten, alles nog koud en rauw. Geadviseerd wordt om een paar groenten te kiezen en daar kleine hoeveelheden van op je bord te leggen. Dan kom je bij de bakken met vlees, varkensvlees, rundvlees, kip, en verschillende vissoorten. Alles in kleine plakjes en diepgevroren. Ook hier kies je wat uit en gooit het op je bordje. Dan de sauzen, heel belangrijk voor de Mongoolse smaak. Je start met lepeltje van de basissaus, maar hoe dan verder? Je passeert dan een tafel met twintig verschillende sauzen. Aangeven staan aanbevolen combinaties. Je kiest voor bijvoorbeeld mild, medium, spicy, oriëntal of cajun. En ook daarbinnen kun je weer variaties maken. Kortom, je giet kleine lepeltjes van een aanbevolen combinatie op je bordje. Het volgend station is de bakplaat van de kok. Die gooit alles wat je op je bordje hebt verzameld op een hete bakplaat en gaat daarmee roeren, kneden en hakken. Het gaat snel, je kunt er op wachten. Binnen een paar minuten krijg je de spullen weer op een ander bordje aangereikt samen met rijst of noodles. En echt, dan ziet het er heel anders uit. Het is heel lekker en smaakt exotisch, maar toch niet te vreemd. Je kunt onbepaald langs het buffet en langs de kok gaan om weer andere dingen uit te proberen. Dus vooral niet te grote porties nemen is het advies. En opeten doen we met de stokjes. Ook dat is een hele ervaring. Het duurt wat langer dus we zijn de hele avond leuk bezig. Maar na vier keer langs het buffet slaat de verzadiging toe en heb je echt wel genoeg.

Het is geen zwaar eten want een toetje slaan de meeste van ons niet af. Ze zijn hier heel handig, ze hebben geen menukaart met toetjes, maar ze komen met een plateau langs waarop de meest verleidelijke stukken taart en cake uitgestald liggen. Bij de aanblik van dit plateau bezwijkt iedereen en kiest wat lekkers uit. Verreweg favoriet zijn hier de 'cheese cakes', smakelijk en zoet. Verkooptechnisch is dat goed bekeken met een smakelijk plateau langs gaan, dat trekt de twijfelaars over de streep.

Voldaan rijden we de dertig kilometer naar de camping terug en rollen de tenten in.

Dag 5

Vernon - Golden (ca 320km)

Een regendag

In de vroege ochtenduren druist de regen neer op het tentdoek. Op het moment van opstaan (07.00 uur) regent het nog steeds flink. Het opstaan en het inpakken verloopt volgens een nood-scenario: zo snel mogelijk alles droog in de auto's zien te krijgen. Van ontbijten aan de picknick tafels komt uiteraard niets, dus maar onderweg ontbijten met de pancakes, hashbrown, scrambled egg's, toast en onbeperkt koffie. We gaan op weg naar Golden, de eerste stop is bij de Revelstoke dam. Dit is Canada's tweede waterkracht centrale aan de drie na langste rivier van Noord Amerika. Het bezoek aan de dam valt tegen, het is lang niet zo indrukwekkend als de Hoover Dam stuwdam bij de Colorado rivier in Noord-Amerika. Aan de receptie van het bezoekerscentrum informeren we waar de koffie te krijgen is, echter die is er niet. De toegang is wel gratis en er is uiteraard een mini-gift-shop. De self-guided tour valt tegen, wat informatiepanelen, een blik in de lege generatorzaal en een blik in de onbemande controlekamer. Dan maar met de lift omhoog naar de top van de dam. Het uitzicht is best fraai en zowaar het lijkt in de verte lichter te worden. Maar snel weer naar beneden en de auto in, verder en op zoek naar koffie.

Vlak voor het stadje Golden ligt het Glacier National park, het is bekend om zijn 400 gletsjers, overwelldigende watervallen en weelderige regenwouden. Nu rijden we maar door in verband met de nog steeds druilende regen, maar hebben de mogelijkheid om later terug te komen. We passeren Roger Pass op 1323m en na deze bergrug klaart het weer meteen op. Met een zwak zonnetje rijden we Golden binnen. De camping is redelijk makkelijk te vinden, bij (voor en niet na) het fraai versierde houten bord 'Golden' rechtsaf, met de weg mee een draai van 270 graden maken, de brug over de Kicking Horse river over, op T-splitsing links af en bij de stoplichten links. Zo rijdt je vanzelf de gemeentelijke camping op. Veel muggen hier. Harde grond ook hier. Twee hamers zijn niet genoeg voor zes mensen die de tent zo snel mogelijk proberen op te zetten. Een paar extra stenen zijn snel gevonden om de haringen de keiharde grond in te krijgen, maar daar gaat het niet beter mee. Tijdens het opzetten van de tentjes worden we al vele malen gestoken door de muggen en de stekende vliegen en als de tentjes staan kunnen we de rode bulten al tellen. Iedereen zoekt zijn muggenverdelger op, van citroenstick tot het meest effectieve spul met 95% DEET.

Al vanaf 's morgens heeft Irene last van een oor, ze hoort er bijna niets meer mee. Er wordt gespeculeerd over verkoudheden, oorvuil en middenoorontstekingen. Irene neemt een wijs besluit: beter er nu meteen door een dokter naar laten kijken, dan de rest van de vakantie er mee doorsukkelen. Samen met Wim gaat ze op zoek naar een ziekenhuis of arts. In de tijd dat Wim en Irene weg zijn, maken we het ons gezellig in het kamp. In een eerste poging om de muggen op een afstand te houden wordt er op de vuurplaats een kampvuur gemaakt. Zoveel mogelijk laten roken moet het best zijn tegen de muggen. Terwijl Kees en Martin proberen het vuur brandend te houden, sleept Rens de voorraad bierblikjes uit de achterbak. De whiskeyfles van Leo is nog niet leeg. Even een mok uit de tent halen en dan komt die fles nog wel leeg. De bierblikjes ook, van de lege blikjes probeert Rens een zo hoog mogelijke toren te bouwen. Martin heeft een andere bezigheid, die oefent in staan met één voet op een leeg blikje. Geen enkel blikje houdt dat vol en verandert met veel gekraak in een plat blikje. Ons kamp is in opperbeste stemming als Irene en Wim uit het ziekenhuis terugkomen. Haar oor moet uitgespoten worden, maar eerst moet het vuil oplossen en zacht worden met oordruppels. Wim heeft in het ziekenhuis via de arts kennis gemaakt met een paar fervente rivierkanoërs. De afspraak wordt gemaakt dat Wim morgenavond met hen gaat kanoën na het raften.

Voor het avond eten gaan we het centrum van Golden in. Echt onder de indruk van dit centrum kun je niet raken. Brede straten met fantasieloze rechthoekige huizenblokken. Op een kruising van de hoofdstraat staande, kiezen we voor de dichtstbijzijnde gelegenheid en komen dit keer terecht in een typisch Amerikaans/Canadees restaurant waar de maaltijd per definitie bestaat uit grote steaks, french fries en salade.

's Nachts worden we regelmatig wakker van de kilometers lange goederentreinen die voorbijkomen. Tussen camping en spoorbaan ligt slechts een rivier. We hebben het aantal wagons van een dergelijke goederentrein de volgende dag een keer geteld en kwamen op 180. Zo'n trein wordt door meerdere locomotieven getrokken, meestal twee vooraan en twee in het midden. Het duurt tien minuten voor een dergelijke trein in een sukkelgang voorbij gerommeld is. Het gedreun kun je in de tent voelen.

Dag 6

De dag van het Raften

Vandaag staat het raften op de Kicking Horse River op het programma. Met een rubbervlot een snel stromende rivier afpeddelen, een veelbelovende sensationele tocht. De groep vertrekt vrij vroeg richting het boekingskantoor van het raft-bedrijfje, om 8.45 uur worden we er verwacht. Eerst nog maar even ontbijten in het naastgelegen restaurantje, want gisteren zijn we vergeten boodschappen te doen. In het nog stille en wat deftige restaurantje, komt alles langzaam op gang, in de keuken moeten de vuren nog opgestookt worden. De groep is vol verwachting wat het raften gaat brengen, de eetlust is duidelijk minder dan andere dagen. Een aantal pannenkoeken en gebakken aardappelen blijven op tafel achter.

Wat nerveus meldt de groep zich in het boekingskantoorje. Eerst betalen en een verklaring ondertekenen dat je weet dat het bedrijf geen enkele aansprakelijkheid aanvaardt bij eventuele ongelukken. In het kantoorje draait een videoband met beelden van een vlot dat de kolkende rivier afvaart. Aan boord heftige peddelende mensen, of hun leven er van afhangt. Zelf had ik al besloten om niet mee te gaan en laat de rest van de groep vol afwachting achter. Ik neem één van de auto's mee en rijd terug naar het Glacier National Park. Heerlijk een hele dag alleen zonder de groep.

In het visitors centrum van het park bij Roger Pass vraag ik aan de informatiebalie advies over de te lopen trails. Ik had al min of meer gekozen voor de Asulkan trail, maar ergens op die trail is een hangbrug kapot (hing nog maar aan één touw) vertelt de behulpzame dame achter de informatiebalie, zodat ik toch maar voor de 'Great Glacier Trail' kies. Eerst nog maar een kop koffie en een paar sandwiches gehaald in het café van de lodge en dan met de auto op weg naar de trailhead; zo'n 6km zuidelijker. Auto geparkeerd op de parkeerplaats van een aantal trailheads bij de camping 'Alpine Club of Canada'. Zoals reisbegeleider Wim had voorgesteld laat ik toch maar een briefje in de auto achter, met tijdstip en de naam van de trail die ik van plan ben te lopen. Volgens de borden zou de afstand 4.8km zijn en de benodigde tijd ongeveer 2 uur. De wandeling begint heel gemakkelijk over brede, goed beloofbare zandpaden en door een dicht beboste groene natuur met veel varens. Al snel klimt het pad omhoog en gaat parallel lopen met een wit bruisend en snel stromende river. Op de achtergrond groene berghellingen en besneeuwde bergtoppen. Over provisorisch bruggetjes kruist het pad een aantal malen de rivier. Dit biedt schitterende uitzichten op een prachtige ongerepte natuur. De loop van de rivier is en wordt waarschijnlijk nog steeds beïnvloedt door grote keien die tijdens lawines van de bergen rollen en door grote restanten van bomen die in het water liggen. Dit moet volgens de kaart de Ilcillewaet river zijn. Ondertussen kom ik niemand meer tegen en klim gedurende anderhalf uur omhoog over een pad dat steeds smaller, bochtiger en steni-ger wordt. De vegetatie neemt langzaam af en het riviertje wordt steeds smaller. Is het nou nog steeds het zelfde riviertje, of is het een ander stroompje? Vrij onverwacht kom ik op een punt dat ik alleen nog maar verder kan komen door steil omhoog over de stenen te klimmen die in het stroompje liggen. De sneeuw en de gletsjers lijken nu heel dichtbij. Opeens valt mijn oog op het bordje: 'end of trail'. Blijkbaar toch de bedoeling om tot hier te gaan; tijd om te lunchen met de gekochte sandwiches. In een rustig tempo de afdaling en de mogelijkheid om de natuur nog eens op je in te laten werken.

Met de auto nog even naar een andere trailhead gereden op de route terug naar Golden. In verband met de tijd kan ik maar een stukje van deze trail lopen. De afspraak was dat ik om een uur of vijf weer op de camping terug zou zijn. Deze trail gaat door een totaal ander stuk natuur, veel vlakker, nauwelijks hoogteverschil en dichte bossen met lage varen begroeiing.

Even nadat ik op de camping terug ben komen de andere acht ook terug. Geen ongelukken gebeurd wel veel verhalen, Wim bijna uit de boot gevallen en Kees heeft zijn enkel verstuikt.

Al het stromende water heeft nog geen wonderen verricht aan het oor van Irene. Samen met Wim gaat ze nog even naar het ziekenhuis om het nu definitief uit te laten spuiten. Geheel opgelucht komen ze na een uurtje weer in het kamp aan. De ingreep is helemaal geslaagd, ze kan weer prima horen en we krijgen een kleurrijke beschrijving over de prop vuil en hoeveel moeite het kostte om het er uit te spuiten.

Met z'n achten (want Wim is kano varen op de rivier met z'n nieuwe kennissen) 's avonds eten bij de plaatselijke Chinees, Peking Inn, in down-town Golden. Volgens de reisgids aanbevolen met goed voedsel tegen redelijke prijzen. Alleen rekenen kunnen ze daar niet. We besluiten allemaal het zelfde te nemen en willen een diner voor acht personen. De kaart vermeld alleen een diner voor 2, 3, 4 of 5. De chef moet erbij komen om te vragen of we nu '4 diners for two' willen of '2 diners for four'. Chef moet rekenmachine erbij halen om uit te vinden dat dit qua prijs niets uit maakt; dat hadden we zelf zo al wel gezien. Inderdaad, het smaakt goed maar het is wel veel. De Chinese keuken hier in Canada smaakt toch anders dan wij in Nederland van 'Chinees' gewend zijn, het lijkt wat gevarieerder en wat zoeter te smaken. Ik doe erg mijn best, onder aanmoediging van mijn reisgenoten, om de schalen enigszins leeg te krijgen.

Als we op de camping terug zijn komt ook Wim terug van zijn kanotocht. Doodmoe en nog niet helemaal droog want hij was wel een aantal keer over de kop geweest, eskimoteren heet dat. De afgelopen dagen had Wim al last gehad van zijn arm. Door alle inspanningen van de kanotocht moet hij die arm nu toch wel gaan ontzien. Dat wordt een rekverbandje de komende dagen!

Dag 7

Reisdag Golden - Banff National Park (ca 380 km)

De dag van Banff

Vandaag moeten we een lang stuk rijden en vertrekken daarom vrij vroeg. Onderweg passeren we Lake Louise. Circa 3km vanaf het dorp ligt dit schitterende blauw-groene meer. Door het spiegelende groene water wordt het gerekend tot de tien natuurwonderen. Echter nu stoppen we er niet want we willen vroeg op de camping zijn. De camping waar we moeten zijn is namelijk niet te reserveren en alleen als je niet te laat komt is er plaats. Eventueel zouden we uit kunnen wijken naar de 'Two Jack Main group camping', maar daar zijn geen douches. We zijn er tegen het middaguur en er is nog plaats over, zodat we onze 6 tentjes verdelen over drie camp-sites, ieder met een vuurplaats. Deze camping ligt midden in het Banff National Park en loslopende beren zijn niet onwaarschijnlijk. De afvalbakken zijn beer-bestendig en we zullen voorzorgen moeten nemen door nooit etenswaren of andere ruikende spullen in de tent achter te laten, maar altijd in de gesloten kofferbak van de auto's op te bergen.

Na het opzetten van de tentjes en het opblazen van de luchtbedjes rijden we met de auto's naar downtown Banff. Snel op zoek naar een benzinepomp want één van de auto's rijdt al vele tientallen kilometers rond met een knipperend 'empty' lampje. Mijn schatting dat er dan nog ongeveer 10 liter in de tank zit gelooft niemand. Bij de pomp (fill up, please) gaat er 39 liter in de tank die volgens het instructieboekje 50 liter is. Pas als Wim zelf nagezocht heeft dat de tankinhoud 50 liter is, gelooft hij mijn bewering dat er nog 10 liter in zat. Uit vorige jaren heeft Wim een reputatie opgebouwd met lege benzinetanks en blijkbaar ook een frustratie. Vroeger noemde men hem op het Sindbad kantoor 'Jerry Can'. Op zoek naar een parkeerplaats in dit gezellig drukke stadje. We vinden plaats voor alle auto's vlakbij het visitorscentrum. Hier gelijk maar even rond gekeken, het weerbericht gezien (gunstig) en Wim doet navraag over de mogelijkheden voor te lopen trails. Nu snel op zoek naar een mogelijkheid om te 'lunchen' want het is ondertussen al half drie. Op voorstel van Wim gaan we naar een 'cowboy-tent', waar we Mexicaanse dingen bestellen. De groep maakt een wat uitgebluste indruk, komt dat nou door de stijgende temperatuur? Het is in de middag zo rond de dertig graden. We besluiten het 's avonds met het eten maar wat rustig aan te doen en eens niet uit eten te gaan. Daarvoor in de plaats willen we 's avonds op de camping een kopje soep en een broodje eten. In het dorpje gaan we uit elkaar om ieder voor zich een beetje rond te kijken en wat te winkelen. Een drietal (waar onder ik) heeft op zich beschikbaar gesteld voor het doen van inkopen voor een klein hap in de avonduren. Aangemoedigd door het aanbod winkelen we uitbundig in de supermarkt. Het karretje wordt steeds voller geladen en we komen weer naar buiten met zoveel spullen dat het genoeg zou kunnen zijn voor toch een complete maaltijd. Bier wordt niet verkocht in de supermarkt, maar we moeten ons toch haasten om met de boodschappen op de afgesproken tijd weer op de parkeerplaats te zijn. Omdat bier toch een hoge prioriteit heeft, wordt er een concessie gedaan met de vertrektijd en gaat een andere ploeg op zoek naar een slijterij.

Om een vuur te laten branden hebben we hout nodig. Centraal op het grote kampeerterein is een veld waar grote houtblokken liggen. Een tweetal gaat met een auto hout halen. De blokken zijn veel te groot en er wordt een bijl bij de overburen geleend. Houthakken is niet zo makkelijk als het lijkt en een paar enthousiastelingen lukt het om de blokken in bruikbare houtjes te splijten. De rest van de groep kijkt toe en moedigt mondeling aan. Bij het winkelen in Banff heeft Wim een camping brandertje gekocht wat op benzine brandt en met een pompje werkt. Terwijl het kampvuur opgestookt wordt pakt Wim zijn aankoop uit en geeft een demonstratie. Het brandertje doet het echt goed, veel beter en sneller als die 'camping-gaz' dingen en we testen het met opwarmen van de blikken soep. De barbecue worsten gaan op het vuur, broodje er omheen en hebben snel een eenvoudig hapje. Het wordt al rap donkerder en ook kouder. Een trui wordt hard nodig en we kruipen zittend op een houtblok rondom het vuur. Bier, whisky en nootjes gaan rond. Terwijl Wim nog een paar smeulige en sterke verhalen vertelt ('heb ik jullie al verteld van') over zijn vroegere ervaringen met reizen wordt het snel laat.

Dag 8

Dag van Lake Louise

Vandaag ontbijten we weer gewoon aan de picknicktafels bij de tent en rijden daarna een kilometer of 25 terug naar Lake Louise. We gaan in eerste instantie via de Bow Valley Park Way (route 1A), maar dat schiet niet echt op met deze bochtige en toeristische weg en maken halverwege de doorsteek naar de parallel lopende 'interstate 1'.

Het gebied rondom Lake Louise is inderdaad prachtig, maar zeer toeristisch. Diep blauw is de kleur van het ovale bergmeer, omgeven door steile berghellingen. Strak en rustig water, zonder een enkel golfje. Gemakkelijk kun je het meer overzien, de breedte zal hooguit een kilometer zijn, naar achteren toe lijkt het na drie kilometer op te houden. De specifieke blauw groen kleur maakt de meeste indruk. Op informatie panelen langs de oevers staat de historie geschetst en een verhaal over de ontdekkers van het meer. Zo leren we ook dat de kleur veroorzaakt wordt door een stof die van de gletsjers afkomstig is en zorgt voor de reflecties van het blauwe deel van het zonlicht spectrum. Verderop langs de oevers een botenloods, daar worden kano's en waterfietsen verhuurd. Op het spiegelgladde water dobberen een paar bootjes met toeristen rond en juist dat verstoort het rustieke beeld dat het meer zou moeten bieden. Het aantal Japanners dat hier rondloopt is enorm, vooral aan de oevers rondom het meer. Vlakbij het meer staat een minstens zes etages tellend toeristenhotel, 'Chateau Lake Louise'. Imposant maar lelijk, vooral de kleur: rose-achtig.

We gaan hier een trail lopen en beginnen met de route: 'Plain Of The Six Glaciers'

De eerste kilometers gaan langs de oever van het meer. In de buurt van het toeristenhotel is de weg nog ge-asfalteerd en gaat aan het eind van het meer over in een zandpad. Aan de andere zijde van het meer klimt het pas stevig omhoog, minder voort slenterende wandelaars, hier begint het echte berg wandelwerk. Halverwege de trail neemt het aantal Japanners af, maar tot en met het theehuis blijft het druk op de route. In het theehuis eten en drinken we wat, maar de door het theehuis zelfgemaakte appeltaart valt tegen. Het laatste stukje van ongeveer 1500 meter doen we ook nog en de trail eindigt op een nauwe richel vlak onder de sneeuw. Juist hier begint de lucht snel te betrekken en binnen enkele minuten valt er een stevige regenbui. Snel halen we de meegebrachte regenjacks uit de rugzak, maar na 5 minuten kunnen ze weer opgeborgen worden want het is weer droog..

Plain Of The Six Glaciers

- Length: 5.3 km (90 minutes) one way
- Elevation gain: 370 meters
- Rating: easy/moderate

Hikers along this trail are not only rewarded with panoramic views of the glaciated peaks of the main range but at the end of the trail is a rustic teahouse serving homemade goodies baked on a wooden stove. For the first two km the trail follows Louise Lakeshore Trail to the western end of the lake from where it begins a steady uphill climb through a forest of spruce and alpine fir. It enters an open area where an avalanche has come tumbling down (now a colorful carpet of wildflowers), then passes through a forested area into a vast wasteland of moraines produced by the advance and retreat of Victoria Glacier. Views of surrounding peaks continue to improve until the trail switchbacks through a stunted forest before arriving at the teahouse. Built by the C.P.R. at the turn of the century, the teahouse operates as it has since it was first built. Supplies are packed in by horse and all cooking is done in its rustic kitchen. It's open July-early September. After resting, it's worthwhile continuing a further one km to the end of the trail at the top of a narrow ridge of lateral moraine. From here the trail's namesakes are visible. From left to right the glaciers are Aberdeen, Upper Lefroy, Lower Lefroy, Upper Victoria, Lower Victoria, and Pope's. Between Mt. Lefroy (3,441 meters) and Mt. Victoria (3,459 meters) is Abbot Pass where it's possible to make out Abbot Hut on the skyline. When constructed in 1922 this stone structure was the highest building in Canada. The pass and hut are named for Phillip Abbot, who died attempting to climb Mt. Lefroy in 1896.

Big Beehive

- Length: 5 km (2 hours) one way
- Elevation gain: 520 meters
- Rating: moderate

The lookout at the larger of two "beehives" is one of the best places to admire the uniquely colored waters of Lake Louise, over half a kilometer directly below. The many variations in trails to the summit have one thing in common: all are steep. But the rewards are worth every drop of sweat along the way. The most popular route follows the Lake Agnes Trail for the first 3.6 km to Lake Agnes. From the tea-

house, a trail leads to the western end of the lake, then switch-backs steeply up an exposed north-facing ridge. At the crest of the ridge, the trail forks. To the right it descends to the Plain of the Six Glaciers Trail, to the left it continues 300 meters to a log gazebo. This trail is not well defined but scrambling through the large boulders is easy. Across Lake Louise is Fairview Mountain (2,745 meters), and behind this peak is the distinctive shape of Mt. Temple (3,549 meters). Views also extend up the lake to Mt. Le-froy and northeast to Lake Louise Ski Area. Views from the edge of the cliff are spectacular but be very careful- it's a long, long way down. By returning down the Lake Louise side of the Big Beehive the loop is 11.5 km (4-5 hours).

Langs de route teruglopend, nemen we vlak voor het pad begint te dalen een afslag naar links, een smal paadje dat enigszins klimt. Omdat hier juist een route bordje ontbreekt vragen we aan enkele 'hikers' die zo juist het pad afkomen of dit de trail naar Lake Agnes is. We hadden ook een pad verder op de route naar Lake Agnes kunnen nemen, maar gezien op de kaart kronkelt die weg meer, dus zal het hoogteverschil groter zijn. De helft van de groep aarzelt, gaan ze door en gaan ze voor het beloofde spectaculaire Lake Agnes, of kiezen ze voor de gemakkelijkste weg en gaan ze de zelfde weg afdalend terug? De afvallers beloven alvast boodschappen voor de barbecue op de camping te gaan doen. Nog niet moe zijn Karin, Irene, Martin, Wim en ik en we vervolgen de weg. Het pad loopt grotendeels vlak door een weelderige begroeiing en biedt vele fraaie doorkijkjes op het dal met Lake Louise en uiteraard in de verte het vreselijke toeristen hotel en de besneeuwde en verijsde bergtoppen. Het pad gaat na ongeveer een uur lopen sterk klimmen en kronkelen. De vele boomwortels op het pad geven extra steun bij het klimmen. Volgens de kaart zou dit een stukje moeten zijn van de Big Beheve trail. Vrij snel laat ik de rest van de groep achter mij, maar in het tempo waar ik nu klim krijg ik het gevoel dat ik dit toch geen uren volhoud. Na een uur klimmen en dus na ongeveer twee uur dat de andere helft van de groep terug gegaan is, naderen we de top. Het lijkt op een kleine hoogvlakte. Tegelijkertijd begint het flink donker te worden en terwijl ik op de anderen wacht zoek ik mijn regenjack maar weer uit mijn rugzak.

Als de anderen naderen valt de regen met bakken uit de lucht. We beraadslagen, blijven we schuilen onder een boom, helpt toch niet echt, of lopen we door. We besluiten door te lopen, nat zijn we toch al. Even over de top en ver onder ons ligt Lake Agnes. Ook een blauw groen meer, niet zo groot als Lake Louise, maar het zou er heel aardig uit kunnen zien bij zonnig weer. De afdaling naar het meer gaat over een steil zig-zag pad met veel los grind en stenen. Door de regen is alles glad, dus goed uitkijken. Als zichtbaar doel ligt aan de overkant van het meer een theehuis. Het laatste stukje onderaan het meer gaat over grote platte stenen, waar een bergstroompje tussendoor stroomt. Nog even langs de noordelijke oever van het meer en we zijn bij het theehuis. Behaaglijk, warm, droog, maar ook druk is het in kleine houten hutje dat de naam theehuis draagt. Warme thee met een 'cookie' gaat er best in. De natte spullen hangen we zo goed als dat mogelijk is te drogen over de stoelen. Vol verwachting bestuderen we de grauwe grijze kleur van de lucht. Buiten lijkt het niet snel droger te worden, dus langer afwachten lijkt zinloos. Dus we trekken de klamme spullen weer aan en gaan verder.

Het is nog een klein uur tot aan het begin punt bij Lake Louise. Via een gemakkelijk pad gaat het nu continue bergafwaarts en de grijze lucht lijkt lichter te worden. De stemming blijft er met gezang goed in, Martin is een wandelende juke-box. Als we onderaan zijn en oevers van Lake Louise duidelijk zichtbaar zijn wordt het droog en breekt de zon door. Dampend bereiken we de oever van Lake Louise en de Japanners zijn er nog steeds, hoewel nu toch wat minder. Richting de parkeerplaats, eerst nog een sani-

taire noodstop voor Karin bij de Public Washrooms en omstreeks 6 uur zijn we terug naar de camping in Banff. Al met al een goed bestede wandeldag.

Op de camping is het hout al gehakt, is het vuur al opgestookt en zijn de worsten al gekruid. Barbecue zoals het schijnt te horen met vlees in overvloed, worsten, kolossale steaks, gepofte aardappelen, salades en broodjes. De inkopen waren gedaan door Leo en Marijke en ze hadden ze zich goed gehouden aan de adviezen van Wim: niet te klein vlees anders valt het door het rooster. Nou, deze steaks vallen op z'n kant nog niet door het rooster. De aardappelen worden per stuk in aluminiumfoelie gewikkeld en in het smeulende vuur gelegd. Hoe lang ze daarin moet leggen weet niemand en een groter probleem dreigt: hoe krijg je ze er weer uit. Maar meesterkok Kees krijgt het met geïmproviseerd gereedschap toch voor elkaar. De aardappelen zijn toch niet zo'n succes, de keus is tussen nog niet gaar of zwart verbrand. De salades gaan schoon op en het vlees ook. Bij het nog na smeulende vuur gaat het bier en de whisky op en Wim vertelt nog een paar sterke verhalen.

Dag 9 Rampendag

Nog steeds geen beren gezien, maar toch is het gesprek van de ochtend wat toch dat geritsel 's morgens vroeg rondom de tent was. Nou gewoon een paar grote zwarte kraaien en een paar squirrels die rond de tenten scharrelen op zoek naar wat restjes die van gisteravond zijn blijven liggen. De squirrels hebben 's nachts de restanten van de 'gepofte' aardappelen uit de vuurplaats gehaald en uit het aluminiumfolie gepeuterd.

Vandaag verschillende activiteiten: Irene, Marijke, Leo en ik hebben besloten te gaan paardrijden, een toeristische tripje per paard, de breakfast trail ride. Kees, Karin, Rens en Martin zijn van plan een ATB-fiets te huren en een mountain ride te gaan doen. De paardrijders vertrekken om half negen om op de afgesproken tijd op de manege, the 'Martin Stables', te zijn. De ritssluitingen van de andere tenten blijven nog gesloten. Een kwartiertje met de auto naar de stallen en aan een loketje mogen we weer een verklaring tekenen voor de niet aansprakelijkheid bij ongelukken. Het is prachtig weer met een strak blauwe lucht en een graad of twintig.

Samen met ongeveer 11 andere mensen wachten we op wat er gaat gebeuren. Personeel van de 'range' loopt bedrijvig heen en weer en sjouwt met zadels en paarden. De deelnemers aan de breakfast ride worden uitgenodigd binnen een vierkanten houten omheining te komen en ons langs de zijkanten te verdelen. Eén voor één worden de paarden binnen geleid door de medewerkers en aan de deelnemers voorgesteld. De kleinere paarden gaan als eerste naar de jongste uit de groep en naar de dames. Het paard wat ik krijg heet Frolic en heeft een prachtige koffie - met - melk kleur. We stijgen op, of krijgen daar hulp bij. Het zijn volautomatische en tamme paarden met éénhandsbesturing. Allebei de teugels in een hand, maar het paard weet zelf wel waar het heen moet, ze lopen de route dagelijks. In een sukkelgang gaat het clubje van ongeveer 15 toeristen op pad. Voor en achter de stoet een begeleider te paard. Even de weg oversteken en wij zijn op het ruiterspad in het bos. De route gaat over een smal pad in een dicht bos. Langs de kant staan bordjes die voor overstekende voetgangers waarschuwen. Af en toe bukkend voor laaghangende takken sjokken we rustig verder. De paarden zijn zeer gewillig en blijven netjes in de file lopen, mijn Frolic en ik lopen achteraan maar dat vind ik best. Daarachter rijdt de begeleider van de manege maar die sprint ook regelmatig naar voren of soms in galop even weg van de groep om vervolgens ergens te gaan staan kotsen. Zeker een gezellige avond gehad. De berijder van het paard vlak voor mij moet het regelmatig aan sporen, dat paard loopt niet gewillig. Frolic en ik worden dat zat en Frolic doet een inhaal poging. Van mij mag ie. Van de begeleider niet, ik moet Frolic wat inhouden. Het gaat nu soms steil omhoog en vervolgens weer steil omlaag. Het is een fraai gezicht de stoet met paarden voor je in deze prachtige omgeving. Na een uurtje rijden komen we op een open plek in het bos, waar een vierkant houten hekwerk is geplaatst en een half overdekte picknickplaats. Achter elkaar rijden we deze piste in en stijgen af. Achter de gas-barbecue is al een dame van de manege bezig ons ontbijt klaar te maken. We kunnen kiezen hoe we onze steak willen hebben, medium of well-done. Ik kies voor well-done en op basis van kleur wordt die uitgezocht. Verder scrumbeld eggs, broodjes en volop koffie uit een grote kan, warm gehouden op de bakplaat. Als nagerecht een muffin en wat fruit. Terwijl we de muggen van ons af meppen, eten we smakelijk aan de picknick tafels. Ondertussen geven de begeleidende cowboy's een demonstratie lasso werpen. Ze oefenen op een kunststier die in het gras ligt. Wij mogen het ook proberen en enkele mensen uit de club doen het ook, maar ons vieren houden het bij toekijken met een beker koffie en ons opwarmend in de morgen zon.

Stipt elf uur worden de paarden weer voorgeleid en ieder stijgt weer op zijn eigen paard. De route terug gaat langs een totaal ander landschap. We rijden langs een brede, snelstromende rivier. Samen met de besneeuwde bergtoppen en de uitgestrekte groene wouden geeft dit een onvergetelijk uitzicht. Het tempo ligt nu wat hoger, iedereen is nu wat meer gewend aan het paard en af en toe komt het tot een draf. Nee, niemand nog van het paard gevallen. Het paard van Marijke wil niet best en probeert steeds gras en planten te eten. Marijke voert hele gesprekken met haar paard en volgens haar luistert het paard ook echt. Al veel te snel komt de manege weer in zicht en moeten we afstijgen. Stipt twaalf uur. Het zijn inderdaad volautomatisch paarden die volgens dienstregeling lopen. We zijn het er met z'n vieren over eens dat het de moeite waard was, maar dat we nog beter voor een hele dag paardrijden hadden kunnen kiezen.

'S middags na een kopje thee in het stadje Banff ga ik alleen op pad. Marijke, Irene en Leo gaan museums bezoeken. Daar heb ik geen zin in en besluit richting Sulphur Mountain te gaan. Terwijl het steeds warmer wordt loop ik over de Spray Avenue richting de Bow Falls. Een bescheiden waterval, behoorlijk breed, geen groot hoogte verschil, maar wel aardig. Vlak voorbij de watervallen splitst de rivier zich in de Bow River en de Spray River. Juist hier een paar zandstrandjes. Het is er druk met toeristen. Mijn doel is om richting de Upper Hot Springs te lopen en vandaar naar de top van de Sulphur Mountain. Na wat zoek vind ik mijn weg, eerst langs de Spray River en dan afbuigend naar het zuiden. Hoe ik precies moet lopen weet ik niet, er zijn diverse paden, maar ik kies steeds voor het pad wat omhoog gaat. Af en toe kom ik een andere wandelaar tegen, maar alleen afdalende wandelaars.

Sulphur Mountain Gondola

The easiest way to get high above town without a sweat is on this gondola, which rises 700 meters in eight minutes to an elevation of 2,285 meters. From the observation deck at the upper terminal, the breathtaking view includes townsite, Bow Valley, Cascade Mountain, Lake Minnewanka, and the Fairholme Range. Bighorn sheep often hang around the upper terminal. The short Vista Trail leads along a ridge to a restored weather observatory. Between 1903 and 1931, long before the gondola was built, Norman Sanson was the meteorological observer who collected data at the station. During this period he made over 1,000 ascents of Sulphur Mountain, all in the line of duty. Summit Restaurant serves mediocre food, inexpensive breakfasts, and priceless views. The gondola runs in summer, 8:30 a.m. - 9 p.m., shorter hours the rest of the year; closed in December. Adults pay \$12. A 5.5-km trail to the summit begins from the Upper Hot Springs parking lot. Although it's a long slog, views on the way up are good and you'll be rewarded with a free gondola ride down - they don't check tickets at the top. From downtown the gondola is three km along Mountain Avenue.

Na drie kwartier klimmen kom ik bij een parkeerplaats en het Rimrock Resort. Ziet er uit als een groot hotel. Hier is ook de begin terminal van de Gondola. Ik heb de keus om met de kabelbaan omhoog te gaan of om op zoek te gaan naar het pad omhoog. Aan de andere kant van de parkeerplaats is inderdaad een pad omhoog en volgens de borden gaat dit naar de Sulphur Mountain Summit. Een tocht van 2 uur volgens het bord. Het is nu half drie, afgesproken is dat we om zeven uur op de camping zijn en dan vertrekken om wat te gaan eten, dat moet dus kunnen. Het pad gaat meteen behoorlijk steil omhoog. Na enkele honderden meters staat er een bord dat waarschuwt dat deze tocht 2 tot 5 uur kan duren, afhankelijk van de omstandigheden. En voor mensen die met de kabelbaan omlaag denken te kunnen: de laatste rit is om 21.00 uur in de zomer maanden en om 17.00 uur buiten het seizoen. Juist dit bord spoort mij aan om flink door te lopen. In de bergen heb je er geen idee van hoe ver je bent en hoe ver je nog moet. De weg zig-zagt alsmat steiler omhoog en gaat vlak onder het kabelbaan traject door. De cabine's zoeven ongeveer vijf meter boven mijn hoofd voorbij en ik hoor de mensen in de cabines. Onderweg komen veel wandelaars mij tegemoet. Ik ben nog weinig mensen tegengekomen die ook naar boven lopen. In het begin heb ik er wel een paar ingehaald. Na ruim een uur continue klimmen ben ik toe aan een korte pauze en juist dan zie ik dat ik er bijna ben. Dat spoort aan om maar gelijk door te lopen. Als ik boven ben bij de Upper Terminal van de gondola, heb ik er vijf kwartier over gedaan. Het lijkt er dan op dat ik ruim de tijd heb om boven rond te kijken en eventueel het meteorologisch weerstation te bekijken. Echter bij het gebouwtje van de Upper Terminal staat een geweldige rij mensen te wachten om naar beneden te mogen. De rij is zo lang dat ik het niet kan overzien. Veiligheidshalve sluit ik maar meteen achter aan in de rij. Ik zie nu dat de echte top van de berg nog een klein eindje is. De korte Vista Trail gaat over houten trappen naar de zeer smalle top waar een klein hutje boven op staat, dat zal het weerstation zijn. Het krioelt van de mensen op de trap en op de top. Ik schat in dat als ook naar de top ga en daarna pas aansluit om in de rij voor de Gondola naar beneden te gaan staan, ik in tijd problemen kan komen. Dus ik blijf maar in de rij staan en na drie kwartier ben ik aan de beurt om in één van de vier persoons gondola's te stappen. Ik deel de gondola met een alleraardigst Engels echtpaar op middelbare leeftijd. Hij met videocamera uit het raampje, zij met bloemetjes jurk. Tijdens de rit hebben we een kort gesprekje over elkaars reis. Zij doen ongeveer de zelfde route maar dan in de andere volgorde. Vanaf zo'n 2000 meter hoogte krijg je een goede indruk hoe het stadje Banff er uitziet.

Vanaf de parkeerplaats bij de Lower Terminal loop ik ongeveer de zelfde route terug naar het stadje. Maar nu langs het Banff Spring Hotel, een immens groot en zeer luxueus uitzienend hotelcomplex. Eens was dit het grootste hotelcomplex ter wereld, nu lijkt het meer op een kasteel. Bij het visitorscentrum wacht ik op de shuttle bus naar de camping. Die gaan om het uur, kwart over en kwart voor. Maar de bus komt wel veel te laat, zo'n 25 minuten. Het kost maar \$1 en je kunt het er niet voor lopen, dus we klagen niet. Om even over zes terug op de camping, ruim op tijd om nog even te badderen en de verhalen van de anderen aan te horen. Nou de anderen hadden best wel wat te vertellen, maar niet zo positief. Het

begon al toen ik na het douchen en omkleden weer uit mijn tent kroop en daar de net aangekomen rode auto zag staan. Zag ik het goed of was het de licht inval, of was het toch een deuk.

Inderdaad de 'rode' had een flinke deuk in de linker achterflank, net achter de benzineklep. 'He, jongens wat hebben jullie met de 'rode' gedaan?' Hoezo? Deuk? Waar dan? Geloof je het niet? Ga maar kijken! Inderdaad een deuk. Hebben jullie dat niet eerder gezien? Nee! Moet ergens op een parkeerplaats gebeurd zijn. Toen ie geparkeerd stond in de buurt van het Indianen museum. Voor Wim was het vandaag en rustige dag, hij is op de camping gebleven en heeft wat bijgeslapen. Reden om Wim nu maar wakker te maken. Wim zoekt rustig de papieren van de verhuurder Alamo eens op en gaat lezen. Dit is typisch een geval van een 'hit and run'. Even bellen naar Alamo. Geen paniek, gewoon mee door blijven rijden, de verzekering heeft geen eigen risico en de benzineklep en dop functioneren nog. Voortaan heet de rode Toyota nu de 'Deuk'.

De goudkleurige Toyota ('Goldie') komt de camping site opgereden, de fietsploeg is ook terug. Karin stapt uit en komt met een beteuterd gezicht naar de picknicktafel waar de rest van de groep rustig de Ansichtkaarten schrijft. We raden nooit wat ze kwijt is:

de zonnebril

Kom, zo erg is dat toch niet? Maar het was wel een vreselijk dure! Er volgt een verhaal hoe het zo gekomen moet zijn en dat ze hem waarschijnlijk vergeten is in de Pub. Maar was ie dan zo duur? Ja, en de fietstocht was ook een ramp. Ook Karin gaat haar verzekeringspapieren nalezen en we besluiten om straks op weg naar het dorp even bij de politie langs te gaan om aangifte te doen.

De fietstocht

van Karin, Kees, Martin en Rens had een ontspannend fietstochtje moeten worden. Door 'verkeerde richtingsbordjes' is het een veel langere tocht geworden die uiteindelijk in Canmore uitgekomen is, ruim dertig kilometer vanaf Banff. Ze moesten afzien tegen steile berghellingen en uiteindelijk moesten ze bij een paar Duitse toeristen ook nog water 'lenen'. Geklaag alom en 'we voelen het in de benen' en morgen spierpijn.

Er was eigenlijk afgesproken dat we 's middags om drie uur zouden verzamelen bij het Banff Park Museum. Wim was daar ter goedertrouw heen gegaan op de afgesproken tijd en had verwacht de rest van zijn groep, of toch een gedeelte, daar weer te zien. Marijke, Irene en Leo waren wel naar het museum om drie uur, maar dat was wel een ander museum. Banff heeft drie musea. Toen Wim in het stadje was had hij gelijk maar een afspraak gemaakt bij het Koreaanse restaurant voor 9 personen, omdat deze eet-tent op de vorige reis goed bevalen was. Dus 's avonds met drie auto's naar downtown Banff, waarbij één auto met Karin en Wim nog even een tussenstop op het politiebureau maakt. Zonder Wim vinden we het juiste Koreaanse restaurant waar gereserveerd is, er zijn er namelijk twee vlak bij elkaar. Met z'n zevenen gaan we vast aan tafel bij de Koreaan, in afwachting van Wim en Karin. Vooraf bestellen we wat te drinken en bij het tweede rondje komt Karin geheel gelukkig binnen: zonnebril gevonden. Niet in de Pub laten liggen, maar in een souvenirwinkeltje waar even een viltstift (zie morgen) gekocht moest worden. We horen de prijs van de zonnebril: ruim vijfhonderd gulden. De bril gaat van hand tot hand de tafel rond. Iedereen moet toch even zien wat daar zo bijzonder aan is.

Eten bij de Koreaan is een speciale ervaring. Rauw, gekruid vlees wordt op een bakplaat op de tafel gebakken, of eigenlijk moet je dat zelf doen. In de tafel zit een ronde bakplaat ingebouwd. Door de ober wordt het vlees rauw in sliertjes, maar wel gekruid, aan tafel gebracht. Op de bakplaat moet je het dan laten bakken en met een vork keren en husselen. Langs de rand van de rond bakplaat zit een goot, hierin verzamelen gedurende het bakproces de vleessappen. De bediening giet daar wat water en wat uitjes en dergelijke bij, zodat daar zich een sausje gaat vormen. Samen roeren we af en toe in het vlees en wachten totdat het er gaar uit ziet. Het vlees moet je oppakken en eten d.m.v. een blaadje verse groene sla. Verder worden er gekruide koude groente en een kommetje rijst bij geserveerd. En natuurlijk stokjes. Het is allemaal wat anders dan je gewend bent, maar het is wel lekker, het is apart en je bent leuk bezig.

Na het eten nog even naar de Engelse Pub. Die dus waar Karin haar zonnebril dus niet had laten liggen. Onder het genot van grote glazen 'ale' vertelt Wim nog wat van zijn spannende verhalen. Deze keer over wat er allemaal mis kan gaan bij kanotochten. Hoe deelnemers nog net op tijd van de verdrinkingsdood worden gered. Midden in een spannend verhaal komt er iemand van het personeel van de Pub langs met de vraag of er iemand 'Evers' heet en heeft in zijn hand

de buideltas van Wim

Inderdaad Wim had zijn buideltas op het toilet laten leggen. Dit is het enige moment in deze vakantie dat we Wim even sprakeloos zien. Maar alles zit er nog in, geld, reiskas, creditcards, paspoort en vliegtickets. Deze dag was er veel fout gelopen, bijna alles was weer goed gekomen en we hebben even de hoop dat als we zo meteen de Pub uitgaan en op de parkeerplaats de rode Toyota opzoeken de deuk ook weg is.

Dag 10

De dag van de Icefields Parkway

Vandaag weer een verplaatsingsdag, we gaan van Banff National Park naar Jasper National Park. Dit moet zonder meer de mooiste route van de reis worden. We gaan over de Icefields Parkway - route 93, een toeristische weg met talloze uitzichtspunten met oogverblindende vergezichten. Omdat dit toch één van de hoogtepunten van de reis is nemen we vandaag ruim de tijd voor deze route van ongeveer 330km. De Nationale Parken geven overvloedige informatie over alle hoogtepunten die de natuurgebieden te bieden hebben. We hebben dan ook een beschrijving van deze Icefield Parkway met daarop 130 interessante stops. Dat kan dus nooit op één dag en daarom kiezen we er vier.

Peyto Lake

Na zo'n 75km rijden vanaf Banff maken we de eerste stop bij het Peyto Lake. Zoals bij alle viewpoints is ook hier een grote parkeerplaats aangelegd. Hoewel het nog vroeg is, staat de parkeerplaats al goed vol. Vanaf de parkeerplaats loopt er een ge-asfalteerde 'trail' van 1500 meter naar één van de meest adembenemende uitzichten. Langs dit geplaveide pad staan informatieborden over de flora en fauna van dit gebied. Wat betreft de flora, schitterende bloeiende planten langs het pad. Wat betreft de plaatselijke fauna, we hebben het druk om die van ons af te meppen. De muggen en steekvliegen zijn al vroeg bezig. We lopen dicht bij Martin in de walm van zijn citroenstick. Op de wat hoger gelegen parkeerplaats zien we de eerste bussen met Japanners al komen, we moeten dus voortmaken om zelf ook nog iets van Peyto Lake te kunnen zien. Aan het eind van de trail is het uitzichtspunt, keurig afgetimmerd met houten hekjes en bankjes. De beschrijving in het foldermateriaal heeft niets te veel gezegd. Diep onder ons ligt het Peyto Lake, een imposant intens groen meer, waarvan de kleur varieert, afhankelijk van het seizoen.

Voordat al het smeltwater van de gletsjers afstroomt is de kleur donker blauw. Als de zomer nadert, stroomt het smeltwater over de rotsen naar het meer. Dit water is enigszins verontreinigd met kleine deeltjes die van de rotsen afkomen. Men noemt dat hier 'rock flour', of in het Nederlands vertaalt 'gletsjer melk' en deze deeltjes lossen op in het water. Het zijn niet de mineralen die verantwoordelijk zijn voor de unieke kleur van het meer, maar wel de deeltjes die het blauw groene spectrum deel van het zonlicht reflecteren. Dus als de hoeveel van de opgeloste 'rock flour' verandert, krijgt ook het meer een andere kleur. Op de achtergrond zien we de gletsjers met hun eeuwige ijs en sneeuwlagen. Het kolossale uitzicht is werkelijk schitterend en we nemen ruim de tijd om dit op ons in te laten werken. Ondertussen zijn de Japanners ook gearriveerd en het rustieke plekje wordt overspoeld met kiekeude toeristen. Voor ons de tijd om de auto's op te gaan zoeken.

Mistaya canyon

Hier stoppen we bij een kleine parkeerplaats aan de Icefield Parkway. Het bordje met 'Mistaya Canyon' duikt opeens op en we vermoeden dat de andere twee auto's er aan voorbij gereden zijn. Een kort afdalend bospad leidt ons naar de Mistaya Canyon. De tand des tijd kan hier gevoeld worden wanneer we naar de erosie effecten kijken die veroorzaakt worden door de Mistaya rivier als die de vlakte van de Mistaya Valley verlaat en neer dondert via een zeer smalle rotsgleuf in de Saskatchewan Valley. Het is een schitterend schouwspel als je op de houten brug staat die over dit spektakel heen is gebouwd. Vlak voor je zie de wit schuimende rivier aankomen stormen en dan opeens vlak onder je enkele tientallen meters omlaag ziet plenzen. En dat alles met een nooit stoppend, maar toch geruststellend, geraas. Het oppervlak van de rotsen van de nauwe kloof is bezaaid met uitgeschuurde gaten in de rotsen waar de keien moeten hebben rondgedoold door de kracht van het snelstromende water. Juist aan de diepe beschadigingen aan de kloofwanden boven de waterlijn blijkt dat het waterpeil vroeger hoger gestaan moet hebben. Als we ons op dit nauwelijks twee meter brede bruggetje omdraaien kijken we in een tientallen meters diepe kloof waar, in vergelijking met het geweld aan de andere zijde van de brug, onderin het stromende water zich al heeft aangepast aan de smalle rivier.

Aan de andere oever zit op ooghoogte op een boomtak een grote zwarte kraai. Het beest is minstens een halve meter van snavel tot staart. Luid roepend en met de bek open gesperd trekt het majestueuze dier de aandacht. Langzaam naderend, camera in de aanslag, sluipen we op het dier toe. Behoedzaam buigt Wim zich met de camera naar voren en heeft de kop van de kraai zowat in close-up. Nog even wachten tot het beest de goede kant op kijkt en de bek bij de volgende roep weer open spert. In de tussentijd komt achter ons een mini Japannertje aangelopen en net als Wim De Foto wil maken begint het kleine ventje druk met z'n armen te maaien. Weg kraai. Wim boos, kijkt met zo'n boze blik naar het ventje dat het spontaan in janken uitbarst. Moeder spreekt de kleine vermanend toe. Achter zijn rug pakt Wim hem (als het ware) bij kop en kont en dondert hem over de brugleuning. Kom aan, tijd om weer verder te gaan.

Athabasca Glacier

Het middaguur is ondertussen al gepasseerd, als we aan komen bij het visitors centrum voor de Athabasca Glacier. Hier gaan we met een 'snocoach' een rit maken over de gletsjer. Het is hier gigantisch druk en de sfeer in dit twee verdiepingen hoge gebouw doet denken aan die van een luchthaven. Allereerst zamelen we geld in (\$22 per persoon) zodat Wim de tickets kan gaan kopen voor onze excursie over de gletsjer. We worden ingedeeld in de 'ride' die om 14.45 vanaf gate C vertrekt. Hebben we mooi de tijd om even wat te eten. Het echte restaurant op de bovenverdieping ziet er wat te exclusief uit - 'wait to be seated' - zodat we maar eens kijken hoe het bij de snelbuffetten gaat. Voor buffet 1 en 2 staan gigantisch lange rijen met voornamelijk langzaam voortschuifelende Japanners. De rij voor de snackcorner is het kortst en ook het assortiment het meest beperkt. Onze lunch bestaat vandaag uit 'instant noodles', cookies of hot dogs en koffie. Zelfs de bediening is hier Japans. Op het winderige buitenterras is nog een zitplek. We wachten de tijd af tot onze groepsnaam op de monitors staat, 'Sindbad - gate C - now boarding', en stappen in de shuttle bus. Wim gaat niet mee, maar we krijgen z'n camera mee en de opdracht om op de gletsjer een paar foto's te maken. De shuttle bus brengt ons in een langzaam tempo nauwelijks 2 kilometer verder en een paar honderd meter hoger naar het overstappunt van shuttle bus naar 'snocoach'. Dit speciaal ontworpen zeswielig aangedreven voertuig heeft grote rubberbanden van naar schatting twee meter doorsnede. Verder ziet he beneden de valleien in en komt daar terecht als gletsjerpuin.

Terwijl onze chauffeuse non-stop door kwebbelt, nauwelijks verstaanbaar door het dieselgeronk, maken we met de bus een flink scherpe afdaling over een grindweg. De steilste afdaling die ooit door een publiekelijk vervoermiddel genomen wordt. Naar schatting maakt de bus een hoek van 30 graden naar omlaag. We rijden nu langzaam de blauw-witte ijsvlakte op. Over de ijsvlakte vloeien meerdere smalle stroompjes van helder water. Met een snelheid van ongeveer 10km per uur rijden we over het van oneffenheden vrijgemaakte pad. Onderweg passeren we een aantal ander 'snocoaches'. De ijsvlakte waar we nu op rijden heeft een oppervlak van 6 vierkante kilometer en ligt op een hoogte van 2200 meter. De dikte van de ijslaag onder ons varieert van 90 tot 300 meter. Het geheel omringd door besneeuwde bergtoppen met een maximale hoogte van 2700 meter. Na een ritje van 10 minuten komen we bij het eindpunt. Hier is een veld van 50 bij 50 meter vlak gemaakt. De bus stopt en we mogen uitstappen. Wel uitkijken voor de spleten en scheuren in het ijs, niet buiten het afgebakende gebied komen en verder is uitstappen voor eigen verantwoording. We hoeven nog net geen verklaring te ondertekenen. Bij twee maal toeteren weer instappen graag. We lopen een beetje rond, glijden niet uit, vallen ook niet in scheuren en maken een groepsfoto.

Het ziet er wel aardig uit, het is niet koud, wel fris. Het heldere water wat in kleine stroompjes over het ijs stroomt is drinkbaar maar wel ijs en ijskoud. Toet toet. Amper tien minuten hebben we op de gletsjer gestaan of we moeten weer instappen. Op de terugweg keuvelt de chauffeuse weer verder. Wilt u eens zien hoe hard deze bus kan? Zet u zich wel goed schrap? En de bus versnelt even van 10 naar 15km/uur. Vervolgens horen we hoe duur de bussen gekost hebben (kleine miljoen), hoe duur de banden zijn en hoe lang ze meegaan. Het hellinkje van 30 graden nogmaals en we zijn weer bij het overstap punt voor de shuttle bus. 'Uw aansluitende bus komt bij perron 7, daar hangt wel geen bordje, maar dat is naast perron 6 en ziet U, daar hangt wel een nummerbordje'. De chauffeuse van de shuttle bus heeft nog meer interessante informatie. 'Kijkt U eens rechts, daar achter die heuvel ziet U nog net een groen dak. Daar is het hotel waar alle 115 medewerkers van het visitors centrum en de snocoache excursies verblijven gedurende de zomermaanden. Ja, dit werk wordt voornamelijk door studenten gedaan. Inderdaad een leuke vakantiebaan'. Op het buitenterras maken we Wim weer wakker. We begrijpen nu waarom hij niet mee wou. Maar we hebben tenminste op een echte gletsjer gestaan.

Sunwapta Falls

Na een klein uurtje rijden komen we bij onze volgende geplande stopplaats: de Sunwapta watervallen. Het Sunwaptameer aan de voet van de Athabasca gletsjer is de bron voor de Sunwapta rivier. Bij de waterval waar we nu staan maakt de rivier een scherpe bocht en valt neer in een diepe kloof. Vele watervallen hebben we deze reis al gezien, maar toch is deze ook weer heel apart. Doordat het beheer van de Nationale Parken er keurige wandelpaden, bruggetjes en hekjes gebouwd heeft, kan je er mooi omheen, er overheen en alles goed bekijken. Het fraaie aan deze waterval is dat er zich middenin een grote rotsput bevindt, waardoor het aansnellende water zich in twee afzonderlijke stromen moet splitsen. Een brede stroom van 20 meter breed die gelijdelijk en relatief rustig omlaag gaat en een smalle stroom van 2 meter breed. Juist in deze smalle stroom perst het water zich samen, lijkt in draaikolk te veranderen en buldert dan 20 meter omlaag. Op een van de uitkijpunten kun je vlakbij het punt komen waar het water zich afsplitst tot de smalle stroom. Hier ben je er zo dicht bij dat je het idee hebt dat je met je voeten zowat in het water staat. Hoe gaaf zou het zijn om met een kano deze waterval te nemen, filosofeert Wim. De zon staat nu al wat lager aan de hemel, zodat de schittering van het water volmaakt is en alle kleuren overgaan in warme tinten. Karin is volop bezig met haar nieuwe fotocamera met teveel mogelijkheden en we moeten haar zowat bij de watervallen wegslepen. Marijke heeft ondertussen een interessante ontmoeting gehad met een musicus van Indiaanse afkomst, zodat haar dag ook niet meer stuk kan. Wim is weer aan het dollen geweest met Japanse toeristen en gaat met een Japanees in de brandweergreep op de foto. Het is nog ruim een half uur rijden voor we in Jasper zijn en we zakken nog even onderuit op een terrasje voor we de rit over de Icefield Parkway voortzetten. Een mooi moment om de indrukken van vandaag alvast te evalueren.

De camping genaamd 'Whistlers Campground' ligt enkele kilometers voor Jasper en is makkelijk te vinden vanaf de hoofdweg. Voor ons zijn er plaatsen op het grote grasveld van de groepscamping gereserveerd. Voorlopig staan we op dit veld ter grootte van drie voetbalvelden alleen. Dit veld heet niet voor niets 'Marmot Meadow', op dit malse groene grasveld krioelt het van de squirrels. Lief uitzierende eekhoorn achtige beestjes van 30cm groot. Op hun achterpootjes en rechtop zittend maken ze piepende geluidjes. Het zijn meesters en volhouders in het vinden van voedsel of restjes. Dus het advies is geen enkele etenswaren in de tent bewaren, ook niet het kleinste koekje. Ze zullen als ze wat ruiken met eindeloos geduld via de ritssluitingen de tent binnen kunnen komen en de boel onder schijten. Dus ook op deze camping de voedsel opberg discipline, maar nu niet alleen voor beren.

Deze avond eten we in het stadcentrum van Jasper. Het lijkt een leuk stadje en het restaurant Villa Caruso is ons aanbevolen. Op de menukaart vinden we een mix van Italiaanse en Griekse gerechten tegen redelijke prijzen. Aan de lange tafel naast de onze zit een grote familie van 15 personen. In het middelpunt zit Oma, zij is blijkbaar jarig vandaag. Er wordt een taart binnen gedragen en de familie barst in gezang uit. Onmiddellijk vullen wij dat aan met 'lang zal ze leven' en 'er is er een jarig', tot verbazing van de familie en de rest van het volk in het restaurant. Oma krijgt een groot mes aangereikt en bevend snijdt ze de taart aan. Gelukkig krijgen wij geen stukje.

Morgen is de verjaardag van Wim en als we om een uur of elf weer op de camping terug zijn proberen we het geheel wat te rekken, zodat we Wim kunnen feliciteren en nog even een feestje kunnen bouwen. Voor z'n verjaardag hebben we slingers en ballonnen gekocht en als cadeau een T-shirt waarop we onze namen willen schrijven en uiteraard de tekst: 'Tourguide from Hell'. Daarvoor was nou die viltstift nodig, die Karin zowat haar dure zonnebril gekost had. Voor twaalf uur duikt Wim z'n tent in zodat we de aan de picknicktafels bij het licht van zaklantaarns de voorbereidingen kunnen treffen. Eén van de auto's richten we met de koplampen op z'n tent om die in het zonnetje te kunnen zetten. Vlak voor twaalf uur kruipt Wim de tent uit, stapt in één van de auto's en rijdt zonder iets te zeggen weg (juist die auto die we uitgericht hadden). Heeft Wim een vriendin hier in Jasper? Is ie gewoon even bellen? Komt ie binnen afzienbare tijd terug? Of laat ie ons hier in de kou staan wachten? Zou een leuke grap zijn. Maar wel de gelegenheid om de tent nu met de ballonnen en slingers te versieren en een andere auto met de koplampen goed te zetten. Toch hoeven we niet lang te wachten, Wim was gewoon even bellen naar Nederland. De versierde tent wordt in de spotlights gezet, we zingen het hele repertoire aan verjaardagsliederen, reiken T-shirt en een fles whisky uit. Het wordt een gezellige lange nacht, de whisky en al het bier gaan op en het ochtendprogramma zal morgen wel wat later starten.

Dag 11

Wim maakt van de gelegenheid gebruik om op zoek te gaan naar een banketbakker om zoals beloofd 's middags wat lekkers bij de echte koffie te hebben. Zelf loop ik wat in het stadje rond, loop even binnen bij het informatiecentrum en zoek de weersvoorzichten voor de komende dagen op. Het blijft zonnig en warm, maar wel met een grote kans op onweersbuien in de avond of vroege ochtend. Op het grasveld bij het informatiecentrum liggen en zitten veel mensen, zo te zien kampeerdere die hun tenten en andere spullen goed laten drogen in de warme middag zon. Bij het stationnetje, gelegen aan de Connaught Dr., staat een fraaie oude zwarte stoomlocomotief. Het ding is niet meer in gebruik, er zit wat roest op en voor en achter ligt een hoopje zand op de rails. Al lopende door het centrum en de achterliggende straten valt mij de typisch Canadese bouwwijze van de woningen op. Meestal twee bouwlagen en veelal volledig van hout, geschilderd in een pastelkleur. Voor de voordeur een stoepje van een paar treden. Op de afgesproken tijd ontmoet ik de rest van de groep weer bij de geparkeerde auto's. Op de terugweg, rijden we nog even langs banketbakkerij 'Bear Pow'.

Op de camping trakteert Wim ons op eigen vers gezette Max Havelaar koffie met taart. En wat voor taart, je raadt het nooit: worteltjes taart! Wel lekker, er zitten inderdaad oranje stukjes in, maar erg machtig. Als we ieder een tweede stuk op hebben (bewaren kunnen we het niet in deze temperatuur) dan heb ik en de rest ook wel het gevoel dat er niets meer bij kan. Aan avondeten willen we niet denken.

Om de avond op een leuke manier door te komen doen we nog even een ritje naar de Athabasca Falls. Deze waterval hebben zes van ons gisteren op de heenweg overgeslagen. Dus met z'n zessen rijden we 30km terug naar de watervallen. De overige drie gaan met de andere auto een stukje naar het noorden en wel naar Maligne Canyon.

Ook de Athabasca waterval is indrukwekkend. Het is hier de Athabasca rivier die door een nauw ravijn geperst wordt, vervolgens over een klif en zich dan vele meters lager in een bruisende heksenketel van water stort. Sporen van erosie zijn zichtbaar op de rotskloof en vormen tevens het bewijs dat vele jaren geleden de rivier een ander loop had. Vele eeuwen geleden moet deze waterval op een andere plaats gelegen hebben. De natuur blijft continue in beweging. Het is nu rond zeven uur 's avonds en de lage zonnestand zorgt voor een mooie lichtval en mooie kleuren.

Op de terugweg maken we met één auto een kleine omweg en rijden even naar de terminal van de 'Jasper Tramway' aan de voet van de Whistler Mountain. Voor het voor morgenavond geplande 'sunset diner' op de top van deze berg is reserveren noodzakelijk. In de afgelopen weken hebben we gemerkt dat Wim een kei is in het bedingen van groepskortingen en het kosteloos eten voor hem zelf als hij de met de groep aankomt. Maar hier in het reserveringskantoor is men halsstarrig en komt de dame achter de kassa met vage kortingsberekeningen voor de pakketprijs van de kabelbaanrit en het sunset-diner. Als ze het zelfs nog eens narekent blijkt de pakketprijs mét korting nauwelijks voordeliger dan de losse tickets zonder kortingen. Ze schrikt ze er zelf van. Als Wim dan nog eens als 'tour-gide' gratis mee wil, de minimum groepsgrootte 15 is terwijl we met 9 zijn, wordt het ingewikkeld. Daar moet de chef over beslissen, die is nu niet bereikbaar, belt u morgen nog maar eens terug.

Op de camping 's avonds warmt Karin nog even een blik soep op. In de voorraad hebben we nog een blik groentesoep met pasta. Samen met Kees en Karin maak ik de pan leeg, de anderen hebben geen trek in de soep. Chips en nootjes hebben we ook nog in de kofferbak liggen. Zou het toch wel zo verstandig geweest zijn dat we de avondmaaltijd hebben overgeslagen?

Dag 12

Een Sunset Diner

Voor vandaag hebben we een gevarieerd programma bedacht. In de ochtend een trail bij Mount Edith Cavell, 's middags naar de Hot Springs en vanavond het 'Sunset diner' op Whistler Mountain.

We rijden in de ochtend naar de Mount Edith Cavell Road. Dit is een zijweg van highway 93A. Over een lengte van 15km kronkelt deze fraaie toeristische weg zich door een naaldbos en stijgt 300 meter. Aan het einde van deze asfaltweg is een parkeerplaats. Op het vroege uur staat er al een buslading Japanners ochtendgymnastiek te doen. Vanaf hier gaat er een korte en gemakkelijke trail - nauwelijks hoogte verschil - van 2km naar een bergmeer. Wij hebben de 'Cavell Meadows trail' uitgezocht, maar we gaan eerst een stukje langs de eerste route. Langs het stenige pad staan informatiebordjes en zo leren wij dat deze berg genoemd is naar zuster Edith Cavell die zich tijdens een oorlog moedig gedragen had. Maar we kunnen niet te lang de bordjes blijven lezen, want de buslading Japanners is in aantocht. De trail begint langs- en over een berg gletsjer puin. Na een kilometer volgt de afslag omhoog naar onze route. Gelijk verandert het landschap en gaat over in lage begroeiing met hier en daar een waterplasje en bloeiende planten. Het pad stijgt licht en vooral aan de rechterkant is er een fraai uitzicht op een kleine gletsjer. In de verte horen we wat rommelen en net als we de bron van het geluid ontdekken hebben zien van de Angel Gletsjer een grote massa sneeuw omlaag denderen het dal in.

Dit was dus een lawine. Het blijft nog na rommelen en kraken. Aan het stuiven van sneeuw is te zien dat er zit nog steeds beweging zit in die grote sneeuwmassa daar boven op die berg. Een tweede lawine zien we niet gebeuren. Nadat het pad enkele honderden meters gestegen is, komen we op een plek waar het terrein licht glooiende is. En hier ligt een veld met een dunne laag sneeuw ter grootte van enkele tientallen vierkante meters. Dat wordt dus sneeuwballen gooien. Dit veld is het eindpunt van de route, er groeien hier inderdaad bloemen zoals de route beschrijving vermeld. Het is nog mogelijk om een 'loop' om de 'meadow' heen te lopen. Er gaan ook paden hoger de bergen in, maar dat zijn veel langere routes en dat past niet bij de overige plannen voor vandaag. Dus na de lus komen we op het oorspronkelijk pad terug en dalen weer af.

Aan het einde van de trail nemen we nog even de toeristische route naar het bergmeer er bij. Dit meer ligt onder aan de gletsjer waar zoëven de lawines vanaf gekomen zijn. Er drijven grote ijsschotsen in het water en langs de randen liggen mans-hoge keien. Er komt dus nog al wat gletsjerpuin van de berg afrollen. De temperatuur van het water hoeven we niet te testen, dat zal wel ijs-en ijskoud zijn. Vanaf het meer loopt er een ondiep riviertje weg. De route terug naar de parkeerplaats gaat langs en soms door het riviertje.

Cavell Meadows

- *Length: 4km (1 hour) one way*
- *Elevation gain: 350 meters*
- *Rating: easy/moderate*

This trail, beginning from the parking lot beneath Mt. Edith Cavell, provides easy access to an alpine meadow and panoramic views of Angel Glacier. The trail climbs steadily through a subalpine forest of Engelmann spruce and alpine fir to emerge facing the northeast face of Mt. Edith Cavell and Angel Glacier. The trail continues to higher viewpoints and an alpine meadow which, in mid-July, is filled with wildflowers.

Op het programma voor vanmiddag staan de Miette Hot Springs. Maar eerst maken we nog een korte tussenstop op de camping om de zwemspullen te pakken. Vervolgens eten we nog wat in Jasper. Het was eergisterenavond goed bevallen bij 'Villa Caruso', dus daar gaan we weer heen. De meeste van ons bestellen een sandwich, met de onvermijdelijke 'French Fries'. Behalve voor de Hot Springs zijn er ook geïnteresseerden om Pochahonas te bezoeken, een oud mijnwerkersstadje dat geconserveerd is en nu als museum opengesteld. Dus Marijke, Leo, Irene en Rens nemen één auto en rijden een stuk noordelijker, tot buiten de grenzen van het Jasper National Park, naar Pochahonas. De overige twee auto's gaan ook de zelfde kant op, maar met de Hot Springs als doel. We rijden Jasper door en vervolgens zo'n 50km noordelijk over Highway 16. De brede weg ligt in een dal en volgt de stroom van een brede rivier die een aantal meren, o.a. Jasper Lake en Talbot Lake, met elkaar verbindt. Soms ligt de brede waterstroom links en soms rechts van de weg. Langs deze drukke weg treffen we een kudde Elk's aan. De oor-

spronkelijke Indiaanse naam voor deze beesten is Wapiti. Het is echt wild, maar het meest lijken ze nog op grote herten. De mannetjes hebben grote geweien. In omvang zijn ze ongeveer tweemaal zo groot als de herten die wij kennen. Hoewel ze er heel gemoedelijk uitzien, kunnen ze gevaarlijk zijn als je te dicht nadert. De kans een aantal Elk's aan te treffen is groot. De populatie in Jasper National Park is ongeveer 500 stuks. Ze zijn niet schuw en zoeken hun voedsel overal waar het ze uit komt. In de wintermaanden dalen ze af uit de hoger gelegen streken en houden zich op rond bewoonde gebieden. Als er langs de weg een aantal auto's stil staan is de kans groot dat er wild te zien is. We hoopten op beren, maar in dit geval zijn het vijf Elk's die langs de bosrand grazen. We maken wat foto's en rijden weer door. De afslag naar de Miette Hot Springs kondigt zich aan en we slaan een smalle zijweg in. Deze 15km lange weg zou alleen al de rit hier naar toe waard zijn. Veel scherpe bochten, haarspeld bochten, stijgingen en dalingen maken het rijden over deze weg tot een intensieve klus, maar wel leuk. Op de terugweg wil vast en zeker iemand anders ook graag rijden. Op dergelijke wegen staan alle bochten goed aangegeven met gele waarschuwingsbordjes, vaak met een advies snelheid. De maximum snelheid op deze weg is 80km/uur, maar bij de meeste bochten is adviessnelheid 20km/uur. De weg komt uit bij de Hot Springs. Aan de buitenkant ziet het er uit als een zwembad en dat is het eigenlijk ook.

Miette Hot Springs

Near the park's east gate is Miette Hot Springs Rd., which leads to the warmest springs in the Canadian Rockies. One km along the road is Punchbowl Falls, where a small river cascades through a narrow crevice in a cliff to a pool of turbulent water. After curving, swerving, rising and falling many times the road ends at the hot springs. In the early 1900s, the springs were one of the park's biggest attractions. In 1910, a parkhorse trail was built up the valley and the government constructed a bathhouse. The original hand-hewn log structure was replaced in the '30s with pools that remained in use until new facilities were built in 1985. Water that flows into the pool is artificially cooled from 54°C to a soothing 39°C. There is also a cooler pool for swimming.

Aan de kassa probeert Wim weer groepskorting te krijgen, maar met 5 personen en een 'tourguide from hell' kun je nauwelijks meer van een grote groep spreken. Dat vindt de dame achter de kassa ook. Dus dit keer geen korting en Wim moet gewoon meebetalen. Het is in feite een openlucht zwembad met twee nogal kleine baden. Het warme bad heeft een temperatuur van 41°C en het andere, nog kleinere, bad is zo'n 15°C. Het is de bedoeling dat je in het warme bad heel rustige beweegt en wat relaxt. Vooral niet te veel herrie maken, geen golven en niet spatten. Een paar baantjes trekken in dit warme bad gaat wel, maar daar stop je vanzelf mee. Doordat het warme water boven de lichaamstemperatuur zit is dat niet gezond en zo voelt dat ook. Volgens de borden mag je niet langer dan 20 minuten in het warme water. Inderdaad na die tijd krijg je vanzelf het gevoel dat je er uit moet en je blijft maar een beetje op de kant zitten, of op de brede zit-ricel net onder de waterlijn. De meeste bezoekers van dit bad doen dat ook, ze hangen een beetje rond en niemand van de badgasten is actief. Bij de vorige reis had Wim geprobeerd wat leven in het bad te brengen door 'bommetje' te doen. Dat leverde toen een bestraffing van de badmeester op. Nu ook wel wat jolijt met de medereizigers en poging tot 'bommetje' maar dat levert nauwelijks een vermanende blik van de badmeester op. Als de andere vier van Pochahonas terug komen en ook nog even langs komen in het bad, beweren zij wel bij de kassa ieder \$1 korting gekregen te hebben, alleen door te zeggen dat ze bij de 'Sindbad groep' horen. Die avond heeft Wim daar nog lang over doorgevraagd. Als we de zelfde weg terug rijden zien we af en toe donkere wolken langs de bergtoppen voorbij trekken. Het weer kan hier wisselvallig zijn en snel omslaan.

Na een korte stop op de camping gaan we tegen half negen op weg naar de voet van de berg 'The Whistlers'. Vanaf de camping duurt het ritje van 3km naar het beginpunt van de Jasper Tramway maar een paar minuten. Eigenlijk hadden we het wel kunnen lopen. Onderweg zien we toch nog wat wild. In de berm van deze rustige weg zien we een wolf sluipen. Het beest verschilt weinig van een hond, maar uit zijn fel oplichtende ogen blijkt dat dit toch echt een wolf moet zijn. Het wordt al wat schemerig en zijn priemende ogen kijken ons aan terwijl het voortsliuip in de berm. De 'tramway' klimt meer dan 1000 meter aan de noordelijke zijde van de berg 'The Whistlers'. De berg is genoemd naar het geluid dat de kleine harige marmotjes maken die op de top van deze berg leven. Deze kabelbaan heeft twee cabines met een maximale capaciteit van 30 personen. Als de ene cabine omhoog gaat, gaat de ander omlaag. Het ritje duurt precies 7 minuten en ondertussen geeft de conducteur uitleg over de berg en over de constructie van de kabelbaan. Zwitserse makelij, zeer degelijk, nog nooit een ongeluk mee gebeurd. Onder ons zien we het plaatsje Jasper steeds kleiner worden en na wat oriëntatie zien we ook het gebied waar de camping ligt. Omdat we met onze tenten op een grote open plek staan moet dat ook te zien zijn. En zowaar als we even goed kijken kunnen we zelfs onze tentjes onderscheiden die in een halve cirkel staan. Op een mooie helder dag zou het uitzicht op het eindpunt van de kabelbaan, op een hoogte van 2470 meter, adembenemend moeten zijn. Dat staat in de reisgidsen. Vanaf hier leidt een pad van 1km naar de echte top van de berg. Maar er is voor negen uur gereserveerd in het restaurant en bovendien is

het nu niet helder. Integendeel de donkere wolken naderen en de wind wakkert aan. Er is nog wel redelijk zicht, al is het nevelig. Dankzij de informatiepanelen valt er toch te ontdekken dat in het zuiden het Columbia Icefield te zien moet zijn en in het noord-westen Mt. Robson, de hoogste bergtop van de Canadese Rockies. Foto's maken lijkt zinloos, het is allemaal wat grijs en de witte wolken komen snel naderbij. Het gebouwtje waarop we nu staan bestaat uit twee verdiepingen en is tegen de berghelling gebouwd. Op de onderste verdieping is de kabelbaan terminal en de onvermijdelijke souvenirwinkel. De bovenste verdieping is wat kleiner en daar is het restaurant gevestigd. Eigenlijke staan we nu op het dak van de eerste verdieping, hier is rondom een brede balustrade, zodat je om het restaurant heen kunt lopen en naar alle windrichtingen kunt uitkijken. De ophangkabels van de kabelbaan lopen dwars door het gebouw heen en zijn buiten aan de achterkant in blokken beton verankerd. Daarboven twee draaiende haspels van ieder twee meter in doorsnede waar de trekkabels overheen lopen. Telkens als de kabelbaan zich in beweging zet maakt dat een zingend geluid. De eerste druppels vallen, tijd om ons te gaan melden bij het restaurant. Binnen is het nog kleiner dan het aan de buitenkant lijkt. In het midden van het zaaltje staat de nu al zo bekende tafel voor negen gedekt. Langs de ramen rondom staan nog eens acht tafeltjes en dat is het. Glas rondom, dus een ideaal uitzicht op de zonsondergang. Maar vanavond een nog veel mooier uitzicht op donder en bliksem. Je voelt je hier als in een klein glazen kooitje op de top van een berg, terwijl het buiten nu geheel zwart en dicht is. De eerste bliksemschichten ontlokken ah's en oh's. Een man met een videocamera heeft een bliksemflits op de band staan. Voor de nieuwsgierigen geeft hij een herhaling op het schermje wat aan de camera zit.

De kaart geeft keus uit twee voorgerechten (salade of maïssoep) en keus uit 4 hoofdgerechten (vis, kip, varken of rund). Net als de serveerster de bestellingen aan het opnemen is gaat het licht uit. 'Ah, power down', zegt ze nonchalant en gaat door met de bestellingen. We genieten verder van het schouwspel buiten, je hebt het gevoel dat je hier midden in de onweersbui zit. Aan alle kanten bliksemt het. De windt giert rondom het kleine gebouwtje. De serveerster weer: helaas zonder elektriciteit geen bier en geen orange juice, de pompen doen het niet. Andere mogelijkheden zijn alleen nog melk en andere sapjes die in flesjes zitten. Het vermoeden rijst dat de rest van het eten ook nog wel op zich laat wachten. Een klein kordaat manneke betreedt het restaurant, dit moet de manager hier zijn en hij meldt dat deze situatie nog wel even kan duren. Beneden bij de kabelbaan en bij de souvenirwinkel staan nog 105 mensen die op het punt stonden om naar beneden te gaan en hier boven zitten zo'n 20 mensen. De kabelbaan kan voorlopig niet gaan omdat er geen elektriciteit is en bovendien moet eerst de storm en het onweer afgelopen zijn. Nou dat kan dus nog allemaal wel even duren en bovendien hebben we honger, want sinds twaalf uur vanmiddag hebben we niets meer gegeten. Dus we vragen aan de vriendelijke serveerster of ze nog wat broodjes heeft. Met een schaal broodjes en boter kunnen we weer even verder. Het is ondertussen geheel donker geworden en we kunnen nog net wat zien bij het zwakke licht van de waxinelichtjes die op tafel staan en het licht van de noodverlichting die in de keuken brandt.

De manager verschijnt weer met de vraag of iemand een zaklantaarn ter beschikking wil stellen. Zou men hier dan echt geen noodaggregaat hebben? Verder vermaken we ons best in het donker, de bediening deelt speelkaarten uit en bij het licht van het zaklampje van Karin wordt er door Marijke, Leo, Martin en Kees druk geklaverjast. Wim probeert de stemming er in te houden en vertelt nog wat van zijn sterke verhalen.

Nogmaals verschijnt de manager weer en neemt terwijl hij door het zaaltje heen en weer banjert nadrukkelijk het woord. 'De situatie kan nog wel even duren, er is nog geen elektriciteit en het evacuatie plan wordt gestart. Maar verder geen zorgen men is aan deze situatie gewend. Als de storm geweken is zal de kabelbaan via 'back-up power' omlaag gaan. We zitten hier met 130 mensen en de cabine kan per keer 30 mensen vervoeren, dat worden dus 5 ritten. Omdat de kabelbaan nu op een klein dieselmotortje moet gaan, gaat de rit dan ruim 30 minuten per keer duren. Maar heb vertrouwen, de kabelbaan is van Zwitsers fabrikaat en we hebben dit eerder meegemaakt.' Terwijl de manager dit kort en krachtig bekend maakt staat Rens deze toespraak met z'n videocamera op te nemen bij het licht van zaklantaarns en waxinelichtjes. Manager ziet dit opeens, hij kijkt in de camera en zegt: 'Oh, I hate this'.

Er loopt nog wel een voetpad van deze top van de berg naar beneden, maar dat is overdag al een tocht van 3 tot 4 uur, dus nu zeker in het donker bij regen en storm geen oplossing. En als het moet kunnen we hierboven best wel overnachten. Het bedienend personeel is heel attent en loopt regelmatig rond en vraagt 'how is everybody doing?' Ondertussen wordt in de keuken op de bakplaat of barbecue de soep opgewarmd. Dit geeft soms in de voor de rest geheel donkere keuken een onheilspellend vlammen spel te zien, het past prima bij de sfeer. De maïssoep smaakt mij redelijk en is behoorlijk machtig, een tweede kop hoeft ik toch niet. Verder gaat de kok rond met het nagerecht dat we zouden hebben gekregen na het sunset-diner, een zeer machtig fruittaartje met slagroom. Later op de avond, het is al nacht, wordt er in de keuken thee gezet. Verder kunnen we onbeperkt drinken bestellen. Buiten regent het nog steeds flink en de wind buldert nog steeds rondom het gebouwtje. In het restaurant zaaltje is van de wind niet zoveel te horen dankzij het dubbelglas in de ramen. In de verdieping daaronder, waar de toiletten zijn kun je

de storm des te beter horen. Het naar het toilet gaan is een hele onderneming. Op de tast de trap naar beneden vinden, het keukenpersoneel helpt daarbij en gaat met een zaklantaarn voor. Beneden bij de toiletten zit iemand voor de deur en reikt je een lantaarn aan. In de toiletten wordt het al snel een zootje want ook de spoeling werkt niet. Maar zo veel zie je toch niet, dus wat deert het. Dat het nog steeds flink regent gaan we nu ook binnen merken want het dak begint te lekken. Maar het behulpzame personeel deelt emmers uit. We maken ons toch wel een beetje zorgen om de tentjes. Zouden ze deze orkaankracht storm en de zware regenval doorstaan hebben? Met z'n 11 jaar Sindbad ervaring stelt Wim ons gerust dat dit type tenten heel wat kan hebben, als je maar wel alle haringen gebruikt hebt. Iedereen begint nu te peinzen met hoeveel haring zijn tent in de grond staat.

Bij de opleiding voor reisbegeleider zit blijkbaar ook een hoofdstuk: 'moreel in moeilijke toestanden hoog houden'. Hoewel de meesten van ons er nu wat uitgezakt bij hangen of met het hoofd op tafel liggen te slapen, probeert Wim ons actief te houden door te zingen, moppen te tappen, spelletjes te doen en met Irene te dansen. Toch hebben we zoiets van: laat ons nou maar. Als we door de ramen naar het dorpje Jasper kijken zien we dat men door ook flinke problemen heeft. Het stadje is eerst zo goed als donker. De bewegende witte en rode lichtpuntjes zijn het autoverkeer. Hier en daar zien we een bewegend blauw zwaailicht. Enkele uren daarna brandt een gedeelte van de straatverlichting weer. Iemand meldt dat hij ergens in Jasper een grote blauwe flits zag en gelijk ging in de helft van de stad het licht weer uit. Als men blijkbaar daar beneden problemen heeft, zal het nog wel even duren voor de kabelbaan ook weer power heeft.

Rond 1 uur na middernacht zien we dat één van de lampen van de kabelbaancabine brandt. Blijkbaar is de storm geminderd en heeft men beneden het diesellagregaat gestart. Als er vijf ritten van een half uur nodig zijn om iedereen naar beneden te krijgen, kan het nog wel een paar uur duren. Er wordt gemeld dat de mensen met de nummers 1 tot en met 30 zich kunnen gaan melden. Verder hebben mensen met kleine kinderen voorrang. Nummers?, hoezo nummers? wij hebben geen nummers. Het blijkt dat alleen de dagtoeristen die hier waren en om negen uur op het punt stonden om naar beneden te gaan, een nummer hebben. De 'sunset-diner-gangers' hebben geen nummer en gaan dus als laatste. Wij doen nog maar een tukkie. Het keukenpersoneel en de serveersters vragen nog een keer of 'everybody happy is', waarop iemand uit het donker roept dat ie graag een nummer wil. Uiteindelijk gaat er iemand met een viltstift rond om op ieders kaartje een willekeurig nummer te schrijven. Het personeel gaat ondertussen maar de tafels afruimen bij het licht van een lantaarn. Om wat te doen te hebben helpen we een beetje mee. De kok klimt op een tafel en plakt de lekkages waar het meest lekt met wat plakband dicht. We tellen het aantal keren dat we kabelbaancabine omhoog hebben zien komen en wachten onze beurt af.

Na tweeën gaat de één na laatste rit en nu is het de beurt aan de 20 mensen die in het restaurant nog overgebleven zijn. Heel rustig verzamelt iedereen zich één etage lagere bij de cabine en als we volgepakt met 30 mensen in de cabine staan, gaan we in een slakkegang omlaag. Met een snelheid van 0.5 meter per seconde trekt het dieselmotortje wat ergens beneden staat onze cabine langs de kabel. In de cabine staat nog steeds de zelfde conducteur als toen we om half negen omhoog gingen. Hij vertelt dat men een dergelijke situatie twee weken geleden ook nog had gehad. Nee, er is inderdaad geen noodagregaat boven. Dat is wel besteld en zou deze week (!) geïnstalleerd worden. Terwijl we aan de lussen aan het plafond hangen is de stemming in volgepakte cabine opperbest. Rondom ons heen is alles donker, alleen in Jasper zien we wat lampjes. Ook daar brandt nog maar in een derde van het stadje de straatverlichting. Vanaf het kabelbaan station beneden schijnt een felle lamp omhoog richting de cabine. Naarmate de cabine lager komt geeft dat een merkwaardig schaduw effect van een supercabine op de bergwand. Na precies 35 minuten glijden we langzaam het eindstation in. Iedereen slaakt nou toch wel een zucht van verlichting. Op de achtergrond is goed het geluid van het dieselmotortje te horen dat ons thuis gebracht heeft. De kabelbaan moet nu nog een laatste rit maken voor de allerlaatste gasten en het personeel.

Om drie uur 's nachts staan we weer op de parkeerplaats naast het 'Tramway' station. Er lopen nog wat officials rond en we schieten iemand aan met vraag of we nog ons geld terug kunnen krijgen, we hebben immers geen diner gehad maar daar wel voor betaald. Dat blijkt geen enkel probleem te zijn en we krijgen, na even wachten, contant \$16 uitgekeerd. Uiteindelijk zijn we heel tevreden, want we hebben bijna voor niets (alleen de kabelbaan rit) boven kunnen eten. Uiteindelijk hebben we alle onderdelen van het diner wel gehad op het hoofdgerecht na, maar dat is wel gecompenseerd door alle extra broodjes en het gratis drinken. En, echt waar, bovendien een onvergetelijke avond. Met de tentjes is het ook allemaal goed gekomen. Er is niets weggewaaid, alleen is er hier en daar een heel klein beetje water door de ritssluitingen naar binnen gelekt.

Dag 13

Mount Robson dag

Reisdag: Jasper N.P - Clearwater (300km)

Als ik vanochtend richting het toiletgebouw slof, kijk nogmaals omhoog richting de bergtop van 'The Whistler'. Boven op de top schittert in het ochtendzonlicht een heel klein gebouwtje. Na alle hektiek van gisteren staat het er nog steeds vredig bij. In het toiletgebouw is nog geen stromend water, dan maar zonder.

Het leven in ons kampje komt vandaag wat later op gang. Dat is niet erg, we hoeven vandaag niet bijzonder lang te rijden. We verlaten het Jasper National Park aan de westzijde en komen tegelijk het aansluitende Mount Robson Provincial Park binnen. Vergeleken met de andere parken is dit park een stuk kleiner. Het beslaat 217200 hectares met ruige bergpieken permanent bedekt met sneeuw en ijs, diepe kloven, bosachtige valleien, meren, rivieren en kleine stroompjes. Het meest in het oogspringend is de 3954 meter hoge Mt. Robson, de hoogste bergpiek in de Canadese Rockies. De oorspronkelijke bewoners noemde deze berg vroeger Yuh-Hai-Has-Hun, 'Mountain of the spiral road'. Het park heeft een grote verscheidenheid in vegetatie. Tot aan de boomgrens groeien er sparren, dennen, ceder, elzen, en berkenbomen. Daarboven hoekige rotsen en ruwe met sneeuw bedekte bergpieken. Als men zich buiten de begaanbare paden zou begeven zouden ontmoetingen met diversen soorten wild niet onmogelijk zijn. Volgens de kenners zitten hier eekhoorns, marmotten, zwarte beren en grizzly beren, berggeiten, karioes, elanden en meer dan 170 soorten vogels. Dit park zal voor ons dan wel de laatste mogelijkheid worden om nog een beer tegen te komen.

Maar voor we er zijn moeten we eerst een kleine 100km rijden. We passeren nu ook weer een tijdzonegrens, van de 'Mountain Standard Time' gaan we naar de 'Pacific Standard Time. Dat betekent dat de horloges één uur terug moeten. Op die manier is het wat latere vertrek van vanochtend mooi gecompenseerd. De weg loopt grotendeels parallel aan de Frasier River. Tevens verbindt deze rivier de twee grote meren die we passeren: het Yellowhead Lake en het Moose Lake. De reisgidsen zijn lyrisch over het uitzicht dat we aan zouden moeten treffen. Op de achterbank probeer ik wakker te blijven en zoek in de boeken op wat er onderweg te zien zou moeten zijn. Watervallen, bermes met witte madeliefjes, bloedrood gekleurde bloemen en rose wilde rozen. In de zomer zouden we dat moeten zien. Het kan zijn dat alles al uitgebloeid was, of en dat is het meest waarschijnlijke, dat ik toch in slaap ben gevallen tijdens deze rit.

De eerste stop is bij het visitors centrum van het Park. Tijd om je eens uit te strekken en een bezoek aan de toiletten. Om even de benen te strekken gaan we een trail lopen. We kiezen voor de populaire 'Berg Lake Trail'. Omdat Marijke het lopen van de trail niet zo ziet zitten blijft ze achter bij het visitors centrum. Tijd genoeg om het schrijven van haar ansichtkaarten eens af te maken. Met twee auto's rijden we nog een paar kilometer verder naar het begin van de route. De complete wandeling is 22km en loopt parallel aan de Robson rivier het hooggebergte in. Dit zou ideaal zijn als je hier meer dagen de tijd had, dan zou het je twee dagen heen en twee dagen terug kosten. Onderweg komen we dan ook veel mensen met complete bepakking tegen. Overnachten in het gebergte is toegestaan, mits je je van te voren laat registreren. Maar voor ons is dat vandaag te veel en we plannen tot aan het eerste meer te gaan, dat is een uur heen en een uur terug. De wandeling is heerlijk relaxt. Het gaat over een zeer licht stijgend gemakkelijk breed pad. Na een kwartier krijgt Kees last van zijn knie en besluit terug te keren. Hij moet dan wel met de auto's wat heen en weer pendelen om te zorgen dat als wij straks terug komen er op de parkeerplaats weer twee auto's staan. Maar samen met Marijke die ook achter gebleven is moet dat lukken. Het pad loopt gelijk op met de rivier. Soms loopt de snelstromende rivier meters onder ons en zien we hoe in de bochten van de rivier de kracht van het water pogingen doet om rotsblokken en boomstronken langzaam maar zeker met zich mee te nemen. Soms loopt het pad op gelijke hoogte als de waterspiegel van de rivier en dat betekent dat hier en daar het pad blank staat. Met grote stappen en af en toe een hoger gelegen stukje opzoeken komen we er wel langs. Rechts van ons horen we het immer bruisende water van de rivier, links horen we de vogeltjes in de bomen. Het is hier een weelderige en vochtige natuur. In de lage begroeiing zien we varens, mossen en paddestoelen. Na een uur lopen komen we op een punt waar het pad echt onder gelopen is en na een klauter partij over wat rotsen komen we bij een houten brug over de rivier. Aan de andere kant van de brug moet een rustiek plekje aan een meer zijn met een picknicktafel: het geplande eindpunt van de wandeling. Omdat het water vandaag wat hoog staat, lijkt deze plek onbereikbaar. We besluiten terug te keren.

Voordat we met de tweede etappe van de reis naar Clearwater beginnen, eten we nog even wat in het zelfbedieningsrestaurant 'Cafe Mount Robson'. Ik kies maar weer eens voor de BLT, een sandwich met Bacon, Letuce and Tomato. Als Wim met zijn dienblad langs de kassa schuifelt probeert hij uiteraard weer gratis te eten en meldt dat hij de Tourgide is. Waarop de kassière ogenblikkelijk een fototoestel

ergens onder de kassa vandaan pakt en een verbouwereerde Wim flitst. Als je even doorloopt blijkt er achter de kassa een bord met een foto-galerij te hangen, allemaal tourgides.

We moeten nog 220km voor we in Clearwater zijn. Over de route valt niet veel te vertellen er zijn geen bijzondere punten om onderweg te stoppen. De route komt door plaatsjes met prachtige namen, zoals: Thunder River, Red Sand, Blue River, McMurphy en Vavenby. Deze plaatjes zijn zo klein dat ze wel op de kaart staan, maar dat je ze amper opmerkt als je er doorheen rijdt. Met twee bouwvallig optrekjes en een 'Gas Station' heb je het wel gehad. Ook als we Clearwater binnen rijden valt het nauwelijks op. Het kleine stadje ligt behoorlijk verspreid. Langs de Highway vindt je alleen maar een paar motels, restaurants, benzine stations en uiteraard een Info Centrum. De rest van het stadje legt iets van de snelweg af en meer naar het zuiden. In het stadje is verder niets bijzonders te doen, maar het is wel de ideale uitvalsbasis voor een bezoek aan het Wells Gray Provincial Park. De camping is makkelijk te vinden als je weet waar je naar moet zoeken. Het ligt verscholen achter een motel en een benzinestation. Als je het Info Centrum aan de rechterkant van de weg ziet liggen dan ben je te ver, dan moet je 200 meter terug. Met deze informatie hebben we het prima gevonden. De auto waarin ik zit komt als eerste aan. Door een gemoedelijke campingbaas wordt ons de plek gewezen. Het is een grasveldje met bomen en een vuurplaats. Waar we precies gaan staan maakt niet zoveel uit. We zijn hier de enige kampeerders en mogen het zelf bekijken. Als we nog staan te dubben waar we de eerste twee tenten neer zullen neer komen de andere auto's er al aan. Op de andere plaatsen hadden we al last gehad van muggen, steekvliegen en andere insecten. In Clearwater zou dat nog erger moeten zijn. Maar misschien juist door die waarschuwingen valt het hier erg mee met de muggen.

Wells Gray Park

Imagine snow-clad, extinct volcanos and ancient lava flows, amazing waterfalls - so many the park is often referred to as the "Waterfall Park" -icy mineral springs, subalpine forest and flower-filled meadows, and an abundance of lakes and rivers where canoeists can make a 102 km roundtrip and anglers can fish to their heart's content for rainbow trout and Dolly Varden. This is Wells Gray Park! You can take a half-day drive up Wells Gray Park Rd., stopping to do short walks to all the waterfalls and sign-posted roadway attractions (best to allow a leisurely day and take a picnic), or hike off into the wilderness and not see anyone else for as long you wish. The road is paved for 47 km from Clearwater to Helmcken Falls, then gravel for 16 km to the end. It's a good road, but dusty in summer, slushy in winter but usually cleared of snow as far as Helmcken Falls. Stock up on supplies (including insect repellent and film), and buy your fishing license and gas before you leave Clearwater - there are no services (aside from a couple of lodges) along the access road once you leave town.

Iedere avond proberen we het eten op een andere manier te doen. Al na een paar dagen waren we de Amerikaanse steaks en de pataten zat. De Koreaan, de Mongool en de Chinees waren een welkome afwisseling. Hier in Clearwater weet Wim een Duits restaurant te vinden. Via een zig-zag route in het reeds donkere stadje gidst Wim ons naar het 'Little Martin Restaurant'. Het is een onogenlijk klein houten gebouwtje. Binnen is er net ruimte voor 6 tafeltjes. Met wat geschuif maakt men een tafel voor negen personen. We bezeten de helft van het zaaltje en we zitten nog krap. De serveerster oogt wel Duits, maar ze spreekt het niet. Ze hebben hier echte Duitse schotels en ik bestel een 'Zigeuner Schnitzel mitt Spätzel'. Het smaakt iedereen zeer goed, de bediening is leuk en de stemming zit er vanavond weer goed in. Voldaan rijden we het korte stukje terug naar de camping en kruipen meteen de tent in.

De asfaltweg met een lengte van 36km naar het begin van het park leggen we af zonder te stoppen. Onderweg hadden we nog kunnen stoppen bij bijvoorbeeld de 'Spahats Creek Falls', maar dat doen we niet. Op de hoofdweg door het park nemen we na 11km een afslag naar links en komen bij de Helmcken Falls. In tegenstelling tot de andere watervallen die we eerder gezien hebben, kan je bij deze er niet zo dicht bij komen. Maar het is wel een van de hoogst. Met een hoogte van 137 meter is dit één van de vier hoogste watervallen in de provincie. Het begint als een smalle stroom water en waaiert dan naar onderen toe uit. Als het water dan uiteindelijk in de Clearwater River neer klatert is het een grote waterwolk geworden. In de winter schijnt het even spectaculair te zijn als nu, want dan verandert het in een grote bevroren waterkegel. Het geheel valt te bekijken vanaf een veraf gelegen uitzichtspunt. Hier is een twee etage uitzichtsplateau gebouwd die met een houten trapje met een brede houten leuning verbonden zijn. Als Wim voor de gein dreigt van de houten leuning te gaan glijden krijgt hij zoveel aanmoediging dat ie wel moet. Moedig glijdt hij voorover de houten leuning af om dan vervolgens met een ruime sprong op het onderste houten plateau te landen, vlak voor het hekje voor de afgrond. Als Wim heeft laten zien

hoe het moet gaan roetsen ook onder de nodige hilariteit Martin en Rens de trap af. De stemming zit er daar bij die waterval weer goed in. De andere toeristen doen net of ze het niet zien.

Als we weer op de hoofdweg aankomen gaan we links af. Hier verandert de asfaltweg in een verhard zandpad met wat grind. Met Rens die achter het stuur zit in de achterste auto wordt de, vrijwel nieuwe, Toyota Corolla goed getest op wegligging, slijp en remvermogen. Met maximale snelheid trekt Rens de wagen door de scherpe bochten, met slippende wielen en opspattend grind. De voorste auto probeert dat ook en het wordt een rally-rit door het park. Achter ons blijven de stofwolken nog lang hangen.

Aan het einde van deze 16km lange weg ligt het Clearwater Lake. Meer wegen in het park zijn er niet en de rest is ongerepte natuur, alleen toegankelijk door middel van voettochten. Vanaf de zuidkant van het Clearwater Lake waar nu zijn gaan we een kano-tocht maken. Dat wil zeggen we zien wel hoe ver we komen want we moeten ook nog terug. De verhuurder van de Canadese kano's is gevestigd in een camper aan de oever van het meer. Hooft blijkbaar ook bij de camping die hier ook is. Met z'n achten huren we vier kano's - Wim gaat niet mee, want hij wil z'n arm niet forceren. We krijgen ieder een zwemvest en een peddel uitgereikt en per kano een hoosvat. Zelf heb ik nog nooit in een kano gezeten, ook niet in een roeiboort en ik vraag mij af wat ons te wachten staat. Nu heb ik ook nog geen idee hoe zo'n kano er uitziet. De kano's liggen niet hier, maar een kilometer verder op. Dat is maar goed ook want hier op deze plek staat te veel stroming omdat de Clearwater River hier met een kleine waterval zich in het meer stort. Dus met zwemvesten aan en peddels overdwars proppen we ons nog even in de auto en rijden naar de plek waar de kano's liggen. Daar is het meer zonder sterke stroming en aan de oppervlak zo glad als een spiegel.

Op een brede zanderige oever met legio boomwortels liggen de Canadese kano's te wachten. Er liggen er hier meerdere, ook van andere verhuurders, maar wij moeten de aluminium kleurige pakken. Het zijn kano's van ongeveer vijf meter lang, 75cm breed en geheel van aluminium. De voor en achterkant hebben een stompe, wat omhoog lopende punt. Dus zo ziet zo'n ding er uit. Op natuurlijke wijze, d.w.z. zonder afspraak of overleg vormen zich vier groepjes van twee. Samen met Irene pak ik er één op en we tillen hem richting de oever, over de boomwortels, het steigertje op. Het ding is niet al te zwaar en we laten hem zachtjes in het water ploffen. Het instappen gaat wat onwennig, maar er was gezegd dat het ding eigenlijk niet om kan slaan, of je moet wel heel rare dingen doen. Ik stap achterin en Irene stapt voor in. Het afduwen met een pedel vanaf de kant gaat nog het gemakkelijkst. Daarna kost het ons veel moeite om de boot die kant op te krijgen die de andere drie boten ook op gaan. Ik moet nog ontdekken hoe ik de pedel moet vasthouden en Irene peddelt volgens mij aan de verkeerde kant van de boot. Samen proberen we de boot op koers te houden, maar we drijven alleen maar de verkeerde kant op. Irene zegt als eens gekanod te hebben en denkt dat zij beter kan sturen. De stuurman hoort achterin te zitten. We besluiten van plaats te wisselen. Het kost wat moeite om in de boot van plaats te wisselen, maar dat lukt toch. Nu gaat het wat beter en de boot gaat enigszins de goede kant op. Terwijl ik nu voorin zit roept Irene steeds aan welke kant ik moet peddelen met de eenbladig peddel, aan de linker of aan de rechterkant. Zelf heb ik dat nog niet meteen door, maar dan groeit het begrip: ik moet peddelen aan die kant die ik niet op wil. Nu komen we wat sneller vooruit en we gaan in de richting van de andere drie boten die al een eind verder het meer op zijn.

Als we een beetje bij de andere boten in de buurt komen, ze hebben op ons gewacht, krijg ik uit de andere boten goed bedoelde instructies hoe ik de peddel het best kan vasthouden. Met één hand laag beet pakken en met de andere hand de handgreep goed beet pakken en naar je toe halen. Ik deed maar wat, weet ik veel. Langzamerhand krijg ik het een beetje door en we varen met de boot in de goede richting. Het meer is lang en smal en varieert ongeveer van 1 tot 3km in de breedte. We varen in noordelijke richting een paar honderd meter vanaf de oever. Het begint nu een beetje te wennen in de boot en ik gun mij de gelegenheid om mij eens wat meer om de omgeving te concentreren. Er is geen wind en nauwelijks golfslag op het meer. Het zonnetje brandt volop. Langs de beide oevers dichte groene naaldbossen en op de achtergrond besneeuwde bergtoppen. Er zijn geen strandjes. Aan de dichtstbijzijnde oever rijzen de bomen en struiken uit het water op. Langs de kant drijven soms bomen en boomstronken. Het is rustig en vredig op het water en met een lichte voorsprong gaan de andere drie boten in rustige gang verder. Er zijn geen andere boten op dit stille water. Het is toch wel hard werken, want diegene die voorin zit moet voor de voortstuwing zorgen en de achterste voor de koers. We zijn om één uur vertrokken en we hebben afgesproken om ongeveer vijf uur terug te zijn. Dat betekent dat we twee uur kunnen varen en dan aan omkeren moeten denken. De meren zijn bijzonder uitgestrekt en je zou hier in principe een tocht over drie meren kunnen maken. Maar dat zal wel enkele dagen kosten. Het peddelen is een beweging die ik niet gewend ben en na een uur begin je het toch wel in de schouders en in de nek te voelen. Tijd om het even wat rustiger aan te doen en wat te dobberen. Al kletsend met Irene leer ik haar wat beter kennen en we wisselen wat van gedachten over vakanties in het algemeen. We gaan in

een rustig tempo weer verder. Irene stelt voor om naar de overkant van het meer te gaan, maar dat kijkt met niet zo'n goed plan. Dat is 2km heen en 2km terug extra. We volgen de drie andere boten, hoewel die eigenlijk al uit het zicht verdwenen zijn.

Het weer begint te betrekken en er komen wat donkere wolken voorbij. De wind neemt toe en we hebben wat tegenwind. In een redelijk tempo voortgaan kost wat meer moeite en ik denk er aan om langzaam maar eens terug te gaan. Irene wil nog even verder. Als ik goed kijk zien ik in de verte de andere boten ook terugkomen. Ik stel voor dat wij ook maar eens omkeren, we zijn nu bijna twee uur onderweg. We dachten op de terugweg de wind mee te hebben, maar toch lijkt een stroming de andere kant op te staan. Het kost meer moeite om de boot op koers te houden en we zwalken weer over het water. Soms gaan we dwars uit. Ik vraag mij af hoe we weer bij het beginpunt aan moeten komen. De wind wordt onder-tussen sterker, de zon is weg en het wordt frisser. Teruggaan lijkt een stuk lastiger. Terwijl we voort-ploeteren en ons bootje nauwelijks op koers kunnen houden worden we ingehaald door de andere drie boten. De boot van Rens en Martin komt langszij. Zij zien ons ploeteren en stellen voor van bemanning te wisselen. Martin komt bij mij achter in de boot en Irene stapt over naar Rens. Het overstappen midden op het water is een heel gedoe, maar het lukt zonder ongelukken. Van Martin krijg ik heel duidelijke instructies: altijd aan de linkerzijde blijven peddelen. Nu komen we veel beter vooruit. de krachten zijn nou beter verdeeld tussen de boten. In een redelijk tempo gaan we voort en Martin zorgt dat we op de juiste koers blijven. Alle vier de bootjes blijven nu bij elkaar in de buurt. De terugweg gaat sneller en drie kwartier na de overstap zien we de aanlegsteiger naderen. Op de steiger treffen we Wim aan. Hij is wat bezorgd, want er was verteld dat aan de andere zijde van het meer een storm in aantocht was en volgens de geruchten zou iemand ons langs de kant gewenkt moeten hebben om terug te gaan. Niemand gezien, teruggaan hadden we op eigener beweging gedaan. Wat vermoeid, lamme armen, hijsen we de bootjes één voor één weer op de steiger. Het is net of ze zwaarder geworden zijn. Omgekeerd kieperen we ze weer neer op het zandstrandje. Wat mij betreft, ik vond het kanoën een bijzondere ervaring, het was wel aardig, maar hoeft het geen tweede keer te doen. Vanaf nu alles weer in de omgekeerde volgo-rde, peddels en zwemvesten inleveren bij de verhuurder een kilometer zuidelijker en de autorally over het grindpad terug.

Voor vanavond maar weer een barbecue gedacht. Hier in Clearwater is de laatste camping waar nog gratis stookhout te krijgen is. Een paar van ons (het zullen wel Leo en Marijke geweest zijn) gaan in de shopping mall inkopen doen, terwijl de rest gaat douchen, een beetje napraten, ansichtkaarten schrijven, een bijl bij de burens lenen en het vuur vast aanmaken. Het enige wat we hier nog missen is een rooster voor op het vuur. Maar Leo en Marijke hebben de opdracht gekregen in de shopping mall voor kippe-gaas of iets dergelijks te kijken. Kees gaat ondertussen de auto's aftanken, zo hebben we allemaal wat te doen. Na een uur komen ze wat beteuterd terug. Ze hadden het karretje al volgeladen met de bood-schappen, maar konden geen kippen-gaas of iets anders wat op een rooster lijkt krijgen. De 'hardware store' was al gesloten. Dus alle spullen weer terug in de winkelschappen gezet. Zouden we dan toch weer uit eten moeten? Hoe zo, zegt Wim, geen rooster... dan zal ik het zelf wel regelen. Leo en Marijke worden terug gestuurd om alsnog de boodschappen voor de barbecue te doen. Zij balen, maar de vrien-delijke dame in de supermarkt haalt de afgewogen en al weggezette salades weer uit de koeling. Wim loopt even weg en is dan terug met een rooster wat prima geschikt is voor de vuurplaats. Gewoon bij een naburige camper geleend. Het is eigenlijke een rooster uit een koelkast, maar het werkt. De wacht-tijd op het eten gaat opnieuw in. Als dan uiteindelijk de spullen er zijn brandt het vuur precies goed. Kees staat klaar om de worsten, de steaks en kippenpoten te overdekken met een laag kruiden en barbecue-saus. Tien minuten daarna liggen de eerste stukken vlees op ons bordje te geuren. Het geheel aangevuld met pasta-, aardappel- en fruit salades. En broodjes om het af te ronden. Sommigen verbazen zich er over dat een dergelijke simpele barbecue als dit meer kost dan als uit eten gaan in een restaurant. Maar dat is niet vreemd, want nu hebben we per persoon drie flinke stukken vlees, terwijl je in een restaurant maar één stukje vlees krijgt. Na afloop doe ik samen met Martin de afwas in het wasbakje bij het toilet. We zitten nog even na bij het nasmeulende vuur. Ik kruip daarna vrij snel mijn tent in en val direct in slaap. Aan de picknicktafel maakt een nog overgebleven viertal het restant bier en wijn op.

Dag 15

Dikke armen en mini-museum

Reisdag Clearwater - Kamloops - Cache Creek - Lillooet - Whistler - Squamish (ca. 350km)

Vandaag wordt het een lange reisdag, daarom houden we er bij de indeling van de auto's rekening mee dat er in iedere auto twee chauffeurs zitten. Het ontbijt is weer redelijk vroeg op de camping. Ontbijtspullen uit de doos in de kofferbak halen, ontbijten en alles weer achterin stouwen is routine geworden. Van de kaas en de vleeswaren bij het brood zijn we overgegaan op de cornflakes. Ze verkopen hier handig mini-éénpersoons cornflakes pakjes in diverse smaken. Die zitten dan per 8 of 16 in een pakket. Heel handig en het bederft niet.

Met de muggen is het in Clearwater best wel meegevallen, zeker na de waarschuwingen die we al gehoord hadden. Daarom is er de afgelopen dagen flink geëxperimenteerd met verschillende merken muggenolie en anti-muggen sticks. Ook als je een paar beten van muggen gehad hebt, valt dat uiteindelijk mee. Het wordt een bultje dat na een dag meestal al weer weg is en het jeukt nauwelijks. Maar Leo heeft vanochtend een heel ander probleem, zijn hele linker onderarm ziet er rood en opgezwollen uit. Het lijkt op een steek van een insect met een flinke allergische reactie daarop. In de loop van de dag zullen we zien hoe het daarmee gaat, voorlopig bestuurt Leo maar geen auto.

Er zal onderweg niet zoveel te zien zijn. Alleen een stop in het plaatsje Lillooet spreken we af. Voor de rest is het vooral dóórrijden. Het landschap is in deze streek duidelijk anders dan bij voorbeeld in Jasper en Banff. Hier zijn ook wel bergen, bossen en watervallen, maar het is hier wat uitgestrekter. Na een paar uur rijden stoppen we ergens bij een zaakje waar we koffie kunnen krijgen. Het is een MacDonald-achtig tentje, met van die gele plastic stoeltjes die aan de tafels vastzitten. De koffie is er slapper dan ooit. Bovendien is het er ongezellig en we gaan weer snel verder.

Lillooet

"B.C.'s Little Nugget," Lillooet in the early 1860s was one of the largest cities north of San Francisco and west of Chicago. At the junction of Cayoosh Creek and the Fraser River, it was Mile 0 of the old Cariboo Rd., built in 1858, that led north to the Barkerville and Wells goldfields. Lillooet played an important part in the Cariboo gold rush of the last century as the major supply center for interior goldfields. Today it's just a small town with a busy railway station, surrounded by mountains, and loaded with history from a colorful past. Saunter along Main St. and pretend you're back in the goldrush days - if you happen to be there in June during 'Only in Lillooet Days' this won't be hard. The town recreates the Old West for one week, with all sorts of entertaining western-style events. Visit Lillooet and Districts Museum on Main St. across from 8th Ave. for heaps of history.

Langs de weg is niet zoveel te zien en sommigen van ons slapen achter in de auto beter dan in de tent. Afgesproken was dat we een stop maken in het plaatsje Lillooet om 's middags wat te eten. Als we er binnen rijden lijkt het een klein, bedrijvig stadje. De auto parkeren we bij het museum, annex bezoekerscentrum. Bij deze langere afstanden rijden de auto's niet steeds achter elkaar aan, maar net als wij de rode auto parkeren komt toevallig de parsee ook net aan en parkeert aan de overzijde van Main Street. Met z'n zessen bezoeken we het museum. Een groot woord eigenlijk voor dit gebouwtje, het heeft wat weg van een kerkje. Voor de ingang een breed bordes en als je binnen bent is het één grote, wat muf ruikende ruimte. In een hoekje is het bezoekerscentrum gezeteld. Dat is niets anders dan een bureautje met een wat oudere mevrouw er achter. Zo te zien en te horen van Engelse afkomst, een pittoreske Engelse tante met een ontzettend - grote glazen - bril. Verder een rekje met wat foldertjes. Het museum gunt ons een blik op de historie van Lillooet. We zien hoe de woninkjes vroeger ingericht waren, zo rond 1920. Wat meubeltjes en voorwerpen staan uitgesteld in een nagebouwde woonkamer en slaapkamer. Er staat een stukje van de winkelinventaris van drogisterij uit die tijd. Een ouderwetse handbediende telefooncentrale die nog tot 1970 dienst gedaan heeft. Achterin het zaaltje staan wat antieke kerkbankjes. Verder is de ruimte gevuld met een uitstalling van de meest uiteenlopende gebruiksvoorwerpen en gereedschappen. Aardig om te zien, maar niet echt spectaculair. Voorin het zaaltje ligt een verzameling fotoboeken. Net als we weg willen gaan, ontdekken we dat er nog een benedenverdieping is. Dan daar ook nog maar even kijken. Op de beneden verdieping staat een complete inventaris van een krantendrukkerij uitgesteld. In een hoekje staat een tandartsstoel, daarnaast een medisch uitzienend instrument wat waarschijnlijk voor anesthesie gebruikt is. Eigenlijk bevat dit museum een bonte verzameling diverse oude spullen, zonder verhaal. Bij de uitgang hangen aan de wand wat oude posters. Marijke ziet een poster die ze graag wil hebben, van de Engelse Thee Tante mag ze hem zo meenemen. Geamuseerd en wat melig verlaten we het museumpje, op zoek naar wat te eten want de magen knorren.

Na een paar honderd meter lopen zien we aan de overkant van Main Street een klein restaurantje. Binnen is het niet druk en we schuiven zelf maar even twee tafeltjes tegen elkaar. De bediening is hier alleraardigst, een goedlachs Indisch vrouwtje. Als ik een sandwich bestel kan ik kiezen voor 'French Fries' of een 'green salad' voor erbij. Ik neem de 'green salad'. Zij vraagt wat voor 'dressing' ik wil en ik vertel haar dat ik helemaal geen 'dressing' wil. Waarop zij reageert met: 'Oh, you must be really on dieet'. Dat zijn ze blijkbaar hier niet gewend. Het is een warme dag en als je dan veel frisdrank gaat drinken krijg je daar nog meer dorst van. Daarom neem ik vaak koffie of thee bij het eten, dat is beter tegen de dorst. Het was stil in de zaak, dus gaat ze een volle verse pot koffie zetten. Het fraaie van Amerikaanse en Canadese restaurants is dat koffie onbeperkt bij geschonken wordt. Het Indische dametje heeft er echt zin in en schenkt op de meest onverwachte momenten je kop weer vol. Meestal als je het niet in de gaten hebt duikt ze achter je op en schenkt de mok van mij of Wim weer vol. Ze heeft daar lol in. Ze stopt daar pas mee als we na de vierde bak koffie de mokken demonstratief op de kop zetten. Het eten ziet er goed uit, goed gevulde borden en smaakt ook goed. Mijn sandwiches zijn dik belegd en ik worstel mij door mijn portie groenvoer heen. Soms heb je soms het gevoel dat je weer wat vitaminen nodig hebt.

Met de onderarm van Leo gaat het niet best, wat er vanochtend nog rood en wat dik uitzag is nog roder en nog veel meer opgezwollen. Het lijkt het beste dat Leo toch maar een dokter gaat op zoeken en misschien helpt ijs er op voorlopig ook wel wat. We leggen het probleem voor aan onze serveerster en dan komt ze heel rap met een zak met ijsblokjes aanzetten. Het is echt een enorme zak, en Leo wikkelt het ding zo goed als dat gaat rondom zijn arm. Het dametje krijgt een flinke fooi en we stappen op, want het is nog een heel eind rijden. Het plaatsje Lillooet uit en de Highway 99 weer op, verder richting Squamish.

Squamish

A town of 12000, a natural deep-water port, and a 'nuclear-weapons-free zone'. Squamish has a stunning location at the head of Howe Sound, surrounded by snowcapped mountains. Its location gives true meaning to the well-coined phrase Sea To Sky Country applied to this area. The name Squamish is a native Coast Salish word meaning 'Mother of the Wind' - obviously, since the beginning of Squamish time, the town has been getting the same stiff breezes in all seasons that delight today's sailors and windsurfers. The town is also the gateway to the Whistler recreation corridor and the beginning of the Nugget Route to Lillooet.

The first white settlers made their home in the valley in 1888, logging the local giant cedar and fir trees for a living. Squamish quickly became a logging town, and then a railroad town; at one time it was the southern terminus for the Pacific Great Eastern rail train, until the line was extended to Vancouver in 1956.

Het is nog ongeveer 200km rijden voor we ons kamp kunnen op zetten in Squamish. Via een nieuwe weg die nog niet op de kaart staat komen we langs Pemberton. Vandaar uit gaat de weg naar het zuiden en passeert het wintersportplaatsje Whistler. Nu hier stoppen heeft geen zin, want het staat voor morgen op het programma. Evenals het Garibaldi Provincial Park, dat laten we letterlijk en figuurlijk links liggen. De tweebaans weg slingert zich in haarspeldbochten, langs soms diepe afgronden en over bergtopjes. Overal staan gele driehoekige waarschuwingsbordjes die iedere bocht in de weg aankondigen. Voor iedere bocht staat een bordje met een adviessnelheid, meestal 30km/uur. Steeds naast de weg, soms links, soms rechts, soms diep onder je, loopt een brede rivier. Op een aantal plaatsen in de rivier liggen hele dammen van boomstammen. Blijkbaar wordt deze rivier voor houttransport gebruikt. Met de al laagstaande zon van voren en de schittering van het water is dit een prachtig fotogeniek plaatje. Deze weg is de moeite waard om gezien te worden zoals het zwarte asfalt zich als een zwarte worm door dit berglandschap kronkelt. Men noemt deze weg ook wel de 'Sea to Sky Highway'.

Als we het plaatsje Squamish binnen rijden is de camping niet moeilijk te vinden. Het oriëntatie punt is de Shannon waterval. De afslag naar de camping ligt 100 meter rechts na de parkeerplaats voor de waterval. Op de camping worden we naar het uiterste puntje van het groepsterrein verwezen. Vanaf hier naar het toiletgebouw is het vijf minuten lopen met een uiterst venijnige klim. Reden om het stukje bosgebied achter de tenten te verkennen. In de bosjes blijkt een kleine waterval verscholen te liggen en als je iets verder loopt (let op voor de boomstronken en de afstapjes) zie je onder je een spoorbaan en een brede rivier met daarin een veld van enkele honderden meters met drijvende boomstammen. Het riviertje dat de waterval voedt loopt vlak langs het plekje waar de picknick tafels staan, dus een ideale plek om de melk en de 'juices' koel te houden.

Een ruim uur nadat de eerste vier tenten staan komt de laatste auto aan (de Goldie). Dit is de auto met Leo. Met z'n rood opgezwollen arm ging het vandaag niet beter en ze zijn in Squamish even langs een ziekenhuis gegaan. Op de eerste hulp was de diagnose een allergie voor een onbekend insect. Van de dienstdoende verpleegster krijgt Leo pilletjes tegen allergie. Een echte dokter is er niet bij geweest, dat spaarde wel \$180 uit.

Voor het gemak besluiten we deze avond in het campingrestaurant te gaan eten. Vlak bij de ingang staat een redelijk restaurantje en met uitzicht op de Shannon waterval, terwijl je zit te eten. Voor ons doen eten we vanavond vroeg, al om acht uur. Dat moet wel want het restaurant sluit om negen uur. Met zachte dwang worden we om kwart over negen naar buiten gewerkt. De rest van de avond zitten we gezellig aan de picknicktafel in ons kampje met het geluid van rivier en privé-waterval. Om het uur komt er een trein voorbij. We hebben nog een fles wijn, wat bier en een zak met pistache nootjes. Wijn en bier gaan op, de nootjes niet.

Dag 16

Vier meren wandeldag

Als ik vanochtend als eerste van de groep wakker wordt, hoor ik boven het geruis van waterval en rivier het uitgelaten gekraai van kraaien. Ritssluiting van de tent omhoog en op de picknick tafel krioelt het van de grote zwarte vogels. Zijn het nou kraaien of raven, ik zou het niet weten. De pistachenootjes hebben we gisteravond laten liggen en zijn nu een lekkernij voor deze vogels. Ik slof de tent uit en ruim het restant van de nootjes en de doppen op. Als de rest van de groep ook opstaat wordt er met twee auto's heen en weer gependeld naar het waslokaal. Slaat de luiheid toe? Voor vandaag staat op het programma een bezoek aan een zalmkwekerij, even naar Whistler en zwemmen in Lake Alice, gecombineerd met een trail in het Alice Lake Provincial Park.

Vanaf Squamish rijden we Highway 99 Noord weer op. Na 30km is er een afslag naar links met het bordje 'Salmon Hatchery'. Dan is het nog 15km totdat we bij de zalmkwekerij aankomen. Het is geen toeristische attractie, maar wel toegankelijk voor geïnteresseerd publiek. Er is geen toegangsprijs en het is er zeer rustig. Wij zijn de enige bezoekers, verder loopt er maar één personeelslid rond. Op panelen staat summiere informatie en er is een folder te verkrijgen. De zalm hier wordt niet voor de consumptie gekweekt, maar om de visstand in de natuurgebieden op peil te houden. Van gevangen zalmen worden eitjes genomen en in de kwekerij uitgebroed. Dat gebeurt in alle rust achter gesloten deuren en is niet toegankelijk. In bassins zien we drie formaten zalm rondzwemmen. Zalmpjes van 1 tot 2 cm zwemmen in bakken die in lange rijen staan opgesteld. De bakken zijn half rond en aan de bovenzijde ook gedeeltelijk afgedekt. Door een paar openingen moet je goed kijken en dan zie je hele scholen zalmpjes. De wat grotere zalmpjes tot zo'n 10 cm zwemmen in betonnen bassins. Je kunt er omheen lopen en via metalen loopbruggen er overheen. De bodem ziet zwart van de dichte scholen vis. Als je dichterbij komt schieten ze met duizendtallen tegelijk één kant op. Aan de randen van de bassins zijn goten geconstrueerd die voor een snelle doorstroming van het water zorgen. De zalmen in deze bassins worden weer in de natuur uitgezet, juist in die gebieden waar ook de eieren vandaan komen. In een andere hoek van het open terrein bevinden zich betonnen bakken van tientallen meters lang en enkele meters breed. Hierin zwemmen reusachtige zalmen van wel anderhalve meter lang. Dit zijn oudere dieren en ze worden gebruikt voor de eieren productie. Na een klein uurtje hier hebben we het wel bekeken en gaan weer verder noordwaarts richting Whistler.

Vanochtend was het nog fris, maar nu loopt de temperatuur flink op en tegen de middag gaat de temperatuur richting 30 graden. Op weg naar het plaatsje Whistler draaien we de autoraampjes open, zodat er wat verkoelende lucht binnenwaait. Whistler is een mondain wintersportplaatsje en volgens de beschrijving zou het centrum bestaan uit terrassen, hotels, dure winkels en souvenirshops. Eerst met eigen ogen zien en dan geloven. We gaan erheen zonder speciaal doel, gewoon wat rondkijken. Bij binnenkomst in het centrum valt de aparte bouwstijl op. Pastelkleurige gebouwen van enkele verdiepingen hoog en het centrum geheel autovrij. Parkeren doen we in een parkeergarage. Komend uit de garage strijken we neer op het dichtstbijzijnde terras. De dames gaan onmiddellijk op zoek naar een toilet. In de koffieshop die bij het terras hoort kunnen ze geen toilet vinden en rennen in paniek weg, op zoek naar een andere gelegenheid. Een kwartier later komen ze terug, nadat ze de publieke 'washroom' gevonden hebben die enkele honderden meters verder weg liggen. Ondertussen hebben wij de koffie, in prettig grote mokken al lang op. Het wordt tijd om het stadje eens te bekijken en liefst doe ik dat alleen, dus we spreken af over anderhalf uur weer in de parkeergarage. Terwijl ik maak dat ik wegkom van het terras valt het mij op dat de straten en pleinen die volgen volledig met terrassen volgebouwd zijn. Verder luxe winkels en wandelende toeristen die er lopen alsof ze ook niets anders te doen hebben. Fraaie gevels, hier en daar aangekleed met fleurige bloembakken. Duur uitziende hotels met veel goudkleur bij de entree en een rode loper op de stoep. Aan de andere kant van het centrum een plein met de toegang tot een skilift, nu even niet in gebruik. In de zomermaanden is 'mountain biking' hier populair. Op dit plein zijn nu verhuurbedrijven voor mountain-bikes actief. Populair is het 'down hill racen'. Met de fiets naar boven en dan de berg af racen. Ik bekijk het tafereel hier, zie mountain-bikers de berghelling afkomen en pas op het plein tot stilstand komen. Het doet hier wat kermis-achtig aan. Ik heb nog postzegels nodig en zie een verwijsbordje met 'postoffice'. Om de tijd hier door te komen is dat voor nu een mooi doel. De bordjes volgend krijg ik het volledige centrum te zien. Als ik bij het postkantoor terecht kom, blijkt het gesloten en realiseer mij dat het vandaag zondag is. Terugwandelend naar de parkeergarage oordeel ik dat het leuk is om Whistler gezien te hebben, maar dat langer hier blijven geen zin heeft.

Op de weg terug, richting Squamish, verlaten we de Sea To Sky Highway (Hwy. 99) bij de afslag naar Lake Alice. Bij de oprit naar het Alice Lake Provincial Park staat een parkwachter. Volgens hem zit het park volledig vol en is er geen parkeerruimte. We aarzelen, wat doen we, gaan we terug, maar wat dan? We besluiten maar gewoon verder het park in te rijden en de parkwachter te negeren. De toerit naar de parkeerplaats voor Lake Alice staat goed vol. Het is twee uur geweest en de zon staat vol aan de hemel,

strak blauwe lucht en rond de dertig graden. We vinden toch nog gemakkelijk parkeerplaatsen voor de drie auto's. Het lijkt hier wel wat op het 'Rutbeek' bij Enschede vindt Karin en ik geef haar gelijk. Een groot meer, een breed zandstrand en daarom heen in de schaduw van de bomen picknicktafels. Veel plaatselijke bevolking die deze fraaie zondag gebruikt voor een dagje uit. Picknicktafels die volstaan met etenswaren, of zelfs gedekt zijn met een tafelkleedje en waar de families zitten te eten. Gezinnen die barbecues op gas meegenomen hebben en vaders die het vlees voor de hele familie staan te braden. We lopen zo langs die gedekte tafels rondom het meer en krijgen de indruk dat we langs een lopend buffet gaan. Het plan is om langs dit druk bevolkte meer te lopen en dan via een korte wandeling uit te komen bij een ander, maar veel rustiger, meer en daar te gaan zwemmen.

Lopend over het beschaduwde bospad langs het meer, komen we bij een plek waar een boomstam van 30 meter in het water lijkt te liggen. Bij beter bekijken lijkt de boomstam volledig vast te zitten aan de oever. Twee derde van de stam ligt in het water en de rest erboven. De stam vormt een looppad van 30 meter het meer in. We dagen Wim uit om over de stam het meer in te lopen. Het begin is breed en gaat gemakkelijk. Aan het eind is de stam smaller en wordt glad maar daar vormen restanten van zijtakken nog wat houvast. Onder aanmoediging van de hele groep loopt Wim tot het eind en komt droog weer terug. Als Wim het kan, volgen andere ook. Onder grote hilariteit probeert uiteindelijk zowat iedereen het en komt ter nauwernood droog weer terug. Alleen Rens en ik houden voet bij stuk: nee is nee.

Het andere meertje vinden we snel, het is kleiner en ligt verscholen in de bossen. Maar geen zandstranden, eigenlijk geen enkele plek om het water in te kunnen. We besluiten nog een eindje verder er omheen te lopen en komen bij een plek waar je het water in zou kunnen. Op het spiegelgladde meer zien we in de verte wat bewegen en het komt naar de kant toe. Als het wat dichterbij is, blijkt het een kleine waterslang te zijn. We staan te kijken hoe het dier met zig-zag bewegingen naar de oever zwemt. Tien meter voor de kant blijft het dier bewegingloos drijven, hij ruikt ons. Het enthousiasme om op deze plek te gaan zwemmen is opeens een stuk minder en we besluiten terug te gaan naar het grote en drukke Lake Alice. Maar dan wel via een andere route. Door de bewegwijzeringsbordjes is er een route uitgezet langs nog twee andere meren (de vier meren route) van 5.5km en we besluiten via deze route naar Lake Alice te wandelen. Al wandelend met veel gezang lopen we door een aardig bos. Onderweg krijg ik het idee dat we wel op de goede weg richting Lake Alice zitten, maar dat dit niet de bedoelde vier meren route is. Maar dat geeft niet, we maken zo ook een leuke wandeling en na ruim een uur bereiken we het drukke meer weer. Toch zeker twee uur hebben we gelopen en sinds vanochtend niets meer gegeten. Toevallig komen we langs de auto's op de parkeerplaats. Lag er achter in 'de Gouden' nog niet een zak chips? Als we op het zandstrandje aankomen is de zak al leeg. Lang kunnen we hier niet blijven, al na een half uurtje zien we dat de warme zon achter de bomen gaat verdwijnen. Lange schaduwen zien we naderen over het strand. Kees, Karin en Marijke proberen het zolang mogelijk te rekken door met handdoek en al steeds een paar meter mee te schuiven, maar tegen zessen wordt het frisser en tijd om te vertrekken.

Deze avond eten we in het centrum van Squamish. In de hoofdstraat vinden we een Grieks restaurant. Het favoriete drankje bij het eten is ondertussen Ice Tea. Zeker voor Kees, Martin, Rens en mij. Hier in dit restaurant krijgen we 'free refills' doordat ze maar gewoon een grote kan met Ice Tea op tafel klaarzetten. Het eten is gewoon goed, maar de Griekse Salade ziet er toch anders uit als in Griekenland. Hier zit de geitenkaas vermalen door het groenvoer. De hoofdmaaltijd is overvloedig, grote schalen met vlees. We beginnen verzadigd te raken, want trek in toetjes hebben we de laatste dagen niet meer zo. Na het eten lopen we een eindje verder de hoofdstraat af en komen bij de 'Pub' die de serveerster in het restaurant aanbevolen had. Het is een gezellig 'grand cafe' met grote houten tafels. Royaal groot genoeg voor ons negenen. Voor we bestellen overleggen we altijd even wie er alcohol-vrij blijft, want er moet met twee auto's teruggereiden worden. Meestal heb ik altijd de eer om het aangeschoten gezelschap terug naar de camping te rijden. Als de grote potten bier op tafel komen raken we in gesprek met een tweetal Duitsers die op de biljarttafel in de hoek aan het poulen zijn. Martin wordt uitgedaagd voor een spelletje en bescheiden pakt hij de keu op. We geloven er gewoon in dat Martin kan winnen van de Duitser. In een spannende strijd zegeviert Martin. Ik snap niets van poulen, maar geloof toch ook dat Martin gewonnen heeft. Rond elf uur zet het personeel de T.V.'s uit en beginnen ze met opruimen. We krijgen de indruk dat we weg moeten, inderdaad uiterlijk tot elf uur kun je bestellen, vertelt de goedlachse serveerster ons (last call at 11 o'clock). Ze zet maar vast een vaas met droogbloemen op de schoorsteenmantel van de open haard. Ze houden hier van huiselijkheid. Rond half twaalf verlaten we de inmiddels uitgestorven zaak en zoeken de auto's op. Door de brede en verlaten hoofdstraat zwalkt het gezelschap richting de auto's. Langs de brede trottoirs liggen grasgazons met overdag fleurige bloemen. In het donker vallen ze ook op want juist nu rijzen er sproeiers uit het gras op, die in de avonduren de bloemetjes water geven.

Als ik met de auto de helft van de groep de camping poort binnen gebracht heb, maak ik de eerste stop bij het toiletgebouw. Daarna pendel ik op uitdrukkelijk verzoek met de auto nog een keer heen en weer tussen tenten en toiletgebouw voor het tandenpoetsen. We worden steeds luiër.

Dag 17

De dag van de overtocht (Squamish - Ucluelet)

Vandaag verlaten we het vaste land en zetten met de veerboot koers naar Vancouver Island. Nog eenmaal rijden we vanaf de camping over de schilderachtige Highway 99 naar het zuiden. Rechts van de weg zien we het open water van Howe Sound, een lange smalle uitloper van de oceaan die zich vele kilometers landinwaarts begeeft. Iets dichterbij loopt de spoorlijn, gedeeltelijk parallel met de weg. Nauwelijks hoorbaar komt een lange goederentrein tegemoet. Twee diesellocomotieven voorop en ontelbare container wagons erachter.

De bootterminal bevindt zich in het uiterste Noorden van Vancouver aan de Horseshoe Bay. Dichter bij Vancouver wordt de weg drukker. Om de bootterminal te bereiken moeten we een onlogische route volgen. Vooral niet de afslag Horseshoe Bay nemen, maar doorrijden richting Vancouver. Voor de bootterminal wordt het verkeer dan met een U-bocht weer naar het Noorden geleid, zodat je weer een stukje over de 99-North rijdt. Het lijkt onlogisch, maar het komt goed als je consequent de borden volgt. De boot naar Nainamo gaat enkele malen per dag en het is eenvoudig om een kaartje te kopen vanuit de auto als je de terminal oprijdt. De geplande boot zal om negen uur vertrekken en als we de auto's in een aantal rijbanen voor de nog lege pier geparkeerd hebben, zie ik een hokje waar je koffie kunt krijgen. Bij het zien van de koffie-automaten besluit ik maar te wachten tot we op de boot zijn.

De overtocht zal ongeveer ander half uur duren, te kort voor een uitgebreid ontbijt, maar lang genoeg voor een enorme beker koffie en een muffin van de snack-bar. In de lounge zien ik in een hoek een rij telefooncellen, mét telefoonboeken. De ideale gelegenheid om hier het adres en telefoonnummer van mijn oom Bas op te zoeken die op Vancouver Island moet wonen in de plaats Sidney. Met het lokale telefoonboek van Victoria en Sidney is het nummer snel gevonden. Op het eiland, tegen lokaal tarief, maar eens bellen. In de winkeltje op de boot met souvenirs en lectuur koop ik alvast een gedetailleerde kaart van Victoria en Sidney.

Als de auto's in Nainamo de boot afrijden is het verkeer een stuk drukker dan we de afgelopen weken gewend zijn. Nainamo is de op één na grootste stad van dit eiland met een druk verkeer van en naar de haven. Wegopbrekingen en werkzaamheden zorgen er voor dat de rotondes vlak bij de haven verstopt raken. Vanochtend rijdt Karin en ik geloof nog steeds dat we dankzij haar Engelse stuurkunsten de vastgelopen rotondes op een onduidelijke manier snel achter ons hebben gelaten. De andere twee auto's hebben we al een tijd niet meer gezien en moeten achter ons zitten. We volgen voorlopig de hoofdroute Highway 1 langs de Oostkust tot aan Parksville. Daarna houden we richting Coombs aan voor route 4, die het eiland dwars zal oversteken.

Bij Coombs hebben we met de anderen een stop afgesproken bij 'Butterfly World', een toeristische attractie met 1000 vrij rondvliegende vlinders. De afslag voor de vlindertuin staat goed aangegeven langs de hoofdweg en missen is onmogelijk. Samen met Karin en Irene stap ik uit en ga kijken wat hier te zien is. Het bestaat uit een grote overdekte ruimte, te vergelijken met een bloemenkas. Het klimaat wordt subtropisch gehouden. Ernaast, in de openlucht, is een te kunstmatig aangelegde siertuin. Bij de entree is uiteraard een souvenirwinkel en een kassa om de toegangsprijs te betalen (ongeveer \$5). Terwijl Karin en Irene eerst in de winkel rondkijken, of eigenlijk treuzelen, komt de tweede auto van onze groep het parkeerterreintje opgereden. Met z'n zessen gaan we langs de kassa. Daar staat zo'n oud Engels meentje, turende over z'n halve brilletje en bij iedere knop die hij op de kassa indrukt kijkt hij of ie die kassa vandaag voor het eerst ziet. Kaartjes krijg je niet, maar wel een stempeltje op je hand, zodat je vandaag nog een keer terug kan komen. Nog geprobeerd uit te leggen dat dat niet in ons tijdschema voor vandaag paste, maar dat kon een stempel niet verhinderen.

Na passage van de plastic flapdeuren, om de warmte en de vlinders binnen te houden, kom je uit in een tropisch aanvoelende ruimte. Het geurt naar exotisch bloemen en planten en er klinkt het geluid van kwetterende vogels. Via smalle paadjes wandel je door een binnentuin met een dichte plantengroei. Overal waar je kijkt zie je vlinders af en aan vliegen. De levenscyclus van vlinders is maar kort, slechts enkele weken, zodat de soorten die hier vliegen regelmatig wisselen. Op dit ogenblik vliegen hier soorten rond van ongeveer 5 tot 10 cm spanwijdte. Als ze op een plant zitten kun je ze rustig bekijken zonder dat ze meteen wegvliegen. Op schaaltes tussen de planten, struiken en bloemen ligt voedsel voor de vlinders. Zoals b.v. fruit, ook overrijp fruit en honing. Verscholen tussen de beplanting ligt midden in de tuin een vijver, bevolkt met rood-wangschildpadden. Er heerst hier een rustgevend klimaat, waar je rustig op je gemak kunt rond slenteren. We doen twee rondjes. Door een zijdeur kan je naar de buitentuin. Hier geen vlinders. Nee, voornamelijk een vijver met Koi's en goudvissen. Iemand van het personeel haalt nog een schildpad tussen de rietstengels aan de oever van de vijver uit, die hoort daar niet. Het aangelegde watervalletje komt te kunstmatig over. Dan maar weer naar binnen en via de vlindertuin door naar het terras.

Bij het kleine terrasje met twee tafeltje is een loketje. Hier staat het engelse meneertje weer. Ik bestel een thee en kijk geamuseerd hoe zorgzaam het mannetje de thee verzorgt. Op een dienblaadje krijg ik een theekopje, een kannetje met heet water, een potje voor het gebruikte zakje en een verpakt theezakje. En dat alles voor \$1. Blijkbaar het enige dienblaadje, want Martin die ook thee besteld krijgt zijn spullen in een rieten mandje. Op het terras zitten we heerlijk in de zon en de atmosfeer geeft een heerlijk rustgevend gevoel. Het toilet is Engelse kneuterigheid ten top, gekleurd sanitair, bloemetjes behang, luchtverfrissers en een boeketje met droogbloemen. Relaxt sjokken we richting de auto's.

Verder op Highway 4 stoppen we even voorbij Cameron bij het kleine natuurparkje 'Cathedral Grove'. In dit park staan de 200 tot 600 jaar oude reuzehoge Douglas Firs. Gigantische bomen die een hoogte tot wel 90 meter kunnen bereiken en met een stamdiameter tot zo'n 1.5 meter. Als we op de parkeerplaats uit de auto stappen snuiven we de geurige boslucht. Al lopend over de wandelpaden die hier uitgezet zijn adem je de koele geurige atmosfeer in dit eeuwen oude sfeervolle bos. Langs de stammen omhoog kijkend verbaas je je over de enorme hoogte van deze bomen. De toppen lijken naar elkaar toe te groeien. Doordat er ook loofbomen tussen staan vormt zich een dik bladerdek. Stormen hebben er voor gezorgd dat er veel bomen in de loop de tijden omgevallen en afgebroken zijn. Of compleet met wortelpartij uit de grond zijn losgerukt. Er liggen hier in dit bos dan ook veel bomen plat. In de oude omgevallen bomen ontstaat nieuw leven, door bij voorbeeld groene takken die eruit groeien of paddestoelachtige zwammen. Het meest merkwaardige zijn de nieuwe bomen die normaal recht groeien vanuit een omgevallen boom. Alsof de stammen haaks op elkaar staan. Pas aan de lengte van een omgevallen boom zie je de enorme hoogte van deze boomsoort. Langs de stam kijken schatten we sommige exemplaren een kleine honderd meter. Klauterend over de boomstammen en de wortelstronken raken we steeds meer onder de indruk van dit merkwaardige bos. De uitgezette trail (zo noemt men ieder voetpad hier) is maar kort. Een gedeelte is afgesloten in verband met werkzaamheden en gevaar voor omvallende bomen.

In het stadje Port Alberni stoppen we om wat te eten. Omdat we nog een flink stuk moeten rijden, willen we er niet te veel tijd aan besteden en komen terecht bij een goor uitzijnde Mexicaanse eettent. Het lijkt binnen een soort zelfbediening te zijn. Dat wil zeggen je kunt aan de kassa uitkiezen wat je wil eten en dan afrekenen. Het eten wordt dan wel een keer gebracht (hoop je) en frisdrank, koffie en thee moet je zelf uit de koelvitruines pakken. Dat laatste ontdekte we pas na twintig minuten, dat we dat dus zelf hadden moeten pakken. Het humeur van de dame achter de kassa, tegelijk serveerster, (magnetron)kok en waarschijnlijk ook eigenaresse is bijzonder slecht. Ze speelt het liefst een kaartspel met een exemplaar van de lokale bevolking die een tafeltje verder zit. Als de burrito's en gevulde taco's komen, ingepakt in papier, zijn ze lauwwarm. Hadden best nog iets langer in de magnetron kunnen liggen. We vragen ons af hoeveel bacteriën gedood zijn bij het opwarmen in de magnetron. Mijn 'soft burrito with beef' smaakt niet slecht, had wat warmer kunnen zijn maar is veel te snel op. Als we in de auto's stappen is het binnen smoorheet, hadden we maar in de schaduw moeten parkeren.

Ucluelet

This small port (pronounced Yoo-CLOO-let, meaning 'People with a safe landing place') on the northern edge of Barkley Sound was first established centuries ago as a fishing village by the NU-chal-nulth people. During the last century or so the village has also been a fur sealers' trading post and a logging and sawmill community, but fishing (with its resident fishing fleet and several fish-processing plants) remains the steady mainstay. Today Ucluelet is obviously benefitting from the tourism industry, billing itself as the 'Whalewatching Capital' and netting a good share of all the west coast visitors - along with great numbers of Pacific salmon as they head for their spawning grounds.

De volgende 100km naar Ucluelet slingert Highway 4 zich door een onbedorven wildernis van bossen en bergen. De eerste tijd geen enkele teken van bewoning, geen benzinstations of andere nederzettingen. Op de kaart is dit gebied volledig onbewoond. Parallel aan de weg loopt een rivier, volgens de kaart moet dat de Kennedy River zijn. Na enkele tientallen kilometers blijkt dat de rivier uitkomt in een groot meer, just het Kennedy Lake. Tegen de aarzelend door de bewolking heen schijnende zon inkijkend vallen de boomstammen op die op het water en langs de oevers drijven. In de berm volop waarschuwingssborden met de adviessnelheid van 30km in de bochten. En inderdaad beter kun je hier maar 30km/uur rijden of zelfs nog kalmer. De route klimt tegen een heuvelrug, de Mackenzie Range. Aan de andere kant zal de weg dalen richting zee. Tot hier hebben we vandaag goed weer gehad met een lekkere temperatuur. Maar halverwege de beklimming van de heuvelrug wordt het mistig en op de top hangt een dichte mist. Pas bij de splitsing van Highway 4 naar het noorden voor Tofino of naar het zuiden voor Ucluelet, lijkt de mist wat op te klaren. Maar dan zijn we ook al flink gedaald en slechts een paar kilometer van de oceaan verwijderd. Na de splitsing is het nog 8km in zuidelijke richting naar Ucluelet.

De camping ligt aan het uiterste einde van het vissersplaatsje en grenst aan de havenbaai. Vanaf de plek waar we de tenten opzetten, twee 'sites' hebben we gereserveerd, kijk je zo de haven in. Hier is de grond weer hard, zodat het flink hameren is om alle haringen de grond in te krijgen. Het is winderig weer en zeker met de mist die hier nog steeds hangt voelt het guur aan.

Deze avond eten we in het centrum van Ucluelet, maar eerst boodschappen doen voor morgenochtend. Met twee auto's rijden we de paar honderd meter naar de plaatselijke mini-super-market. Men z'n negen bestormen we het kleine winkeltje. Irene doet vanavond de boodschappen, maar iedereen bemoeit zich er mee, geeft Irene advies of probeert zijn of haar keuzes voor brood, beleg en cornflakes er door te krijgen. Wim moet scheidsrechteren, zodat het bij de kassa nog een beetje goed komt. Met de boodschappen in de auto rijden we de volgende honderd meter naar het plaatselijke Chinese restaurant. Aan het eind van de vakantie worden we steeds luier. Eerst proberen we nog een leuk uitziend eethuisje, dat ook door de bevolking hier aanbevolen werd, maar dat heeft geen plaats voor negen gasten. Dan maar naar de Chinees. Binnen is het een grote ongezellige zaak en zijn er nauwelijks andere klanten. Bestellen gaat vaak lastig als je met velen komt. Marijke en Leo nemen ieder iets apart en de overige zeven besluiten een 'menu' te nemen. Uit ervaring weten we dat de menu's overvloedig zijn en dat er altijd overblijft. Daarom proberen we voor 7 personen een menu voor 6 te bestellen met een extra bord. Dat geeft zoveel uitleg en gedoe met de niet vriendelijke serveerster en de baas die er bij komt, dat Wim besluit zelf maar iets anders van de kaart te kiezen. Dus het wordt een menu van zes, voor zes. Het eten komt snel, is inderdaad genoeg maar het is snel koud. Eigenlijk is dit de slechtste Chinees waar we tot nu toe gegeten hebben.

Na het eten gaan we met z'n allen nog even naar de Pub, die vlakbij de Chinees zit. De vorige keer is Wim hier ook geweest en wijst ons op het meubilair en de inrichting dat hier wel een stootje kan hebben. Stevige balken aan het plafond en stalen ronde tafels die nauwelijks te tillen zijn. Twee tafeltjes verderop zit een groepje lokale bevolking, wat dames en heren van middelbare leeftijd. Ze zien er uit alsof ze zo uit de vroeger zo populaire TV-serie 'Coronation Street' zijn weggelopen. Terwijl voor onze groep de potten bier op tafel komen, probeer ik onopvallend dat stel uit mijn ooghoek te observeren. Het is het leukste dat hier in de Pub te beleven valt.

Dag 18

De dag van de walvissen

Het plan voor vandaag staat 's morgens nog niet vast. Het wordt of zeekanoën of walvissen kijken (whale watching). Gisterenavond hadden we afgesproken om vandaag rustig te beginnen en we hebben besloten niet al te vroeg te ontbijten, dus zo rond acht uur. Vanochtend wordt ik gewekt door het onregelmatig gekras van de kraaien die in de hoge bomen hier op de camping zitten. Luisterend naar dat geluid lijkt het of de kraaien aan het vechten zijn of ruzie hebben. Ze kraaien met overslaande stem en soms lijkt het of een kraai zich verslikt in zijn eigen kraai. Als ik dan toch maar opsta en uit de tent kruip is het nog steeds mistig. Sloffend naar het toilet- en washok kijk ik uit over de baai, de overkant is nauwelijks te zien. Met dit weer wordt 'whale watching' niets. Het voelt fris aan en om je behaaglijk te voelen moet je een paar truien over elkaar aantrekken. Pas als ik terug ben, komt er leven in de andere tenten. Ik houd mijzelf bezig door de ontbijtspullen uit de kofferbak te halen, de spullen op tafel uit te stallen en vast water voor de thee te gaan halen. Wim schijnt allang op te zijn maar is nog even onvindbaar, die zal wel weer wat dingen aan het regelen zijn. Als we ontbijten en het brood, de cornflakes en de thee zowat op zijn, komt Wim terug. Telefonisch heeft hij gereserveerd voor het whale watchen en het zeekanoën. Voor vanmiddag is er gereserveerd voor de walvissen, want deze morgen vaart men toch niet uit vanwege de mist. En vanmiddag is nog onder voorbehoud afhankelijk van het weer. Het zeekanoën wordt dan morgen gepland. Deze morgen besteden we dan aan een bezoek aan het Pacific Rim National Park, zo is het voorstel van Wim. Unaniem zijn we het hiermee eens, dus na het afruimen van de picknick tafel kruipen we in de auto's. Rugzakje met wat fruit, water en regenjas mee en daar gaan we weer.

Via de weg die langs de kust en door het Pacific National Rim Park loopt gaan we op weg richting Tofino. Dat is maar een kort ritje, slechts 42km en onderweg maken we nog een paar stops. De zwarte asfaltstrook slingert zich door het regenwoud dat als een groenstrook van 3km breed gelegen is tussen de bergrug en het witte zandstrand. Nauwelijks valt het op dat je de officiële grens van het Pacific Rim National Park passeert. Slechts een klein bordje herinnert je daar aan. Het park heeft jaarlijks een grote hoeveelheid neerslag, er valt hier 300cm per jaar. Het weer wordt omschreven als extreem wisselvallig. Dat klopt wel, er hangt vandaag nog een stevige mist maar de verwachting is dat het in de loop van de middag opklaart. De gemiddelde temperatuur in de zomer is hier 14 graden volgens de informatie uit de reisgidsen.

In het park nemen we de eerste afslag naar links. Zo komen we aan bij de eerste stop, het Wickaninnish Info Centre. Het is een vrij nieuw gebouw van twee etages dat op de grens van strand en bos is gebouwd. Hier zien we ook voor het eerst de beroemde 'Long Beach', een zandstrand van meer dan 11km lang. Het strand is hier breed, zo tussen de 50 en 100m. Aan de zeekant gaat het zandstrand geleidelijk onder in de langzaam aanglijdende golven van de oceaan. Aan de ander kant het dichte regenwoud en de besneeuwde bergtoppen van de Mackenzie Range. Tegen de bosrand ligt het bezaaid met half verrotte boomstammen. Het hele strand is verlaten op een enkele wandelaar na. Veel badgasten en zwemmers komen hier niet, het zeewater aan deze westzijde van het eiland is veel te koud.

Het Wickaninnish Info Centre is de plaats om als toerist alles te ontdekken van de natuur hier en de inspanningen van de mens om dit natuurgebied te behouden voor de eeuwigheid. Binnen vinden we een permanente expositie over het leven in de oceaan. Op de begane grond ligt een traditionele houten kayak van de originele bevolking. In glazen vitrines diverse artikelen, van fossielen tot gebruiksvoorwerpen. Langs de wanden natuurgetrouwe muurschilderingen die het dierenleven onder water uitbeelden. Van het kleinste visje tot een walvis en dat alles op representatieve grootte. Hier ontdek ik hoe een 'halibu' er uitziet, een vis die ik laatst gegeten heb. Het is een platvis, maar dan met een doorsnede van anderhalve meter, dus wel wat groter dan een scholletje. Op de bovenste etage zien we een maquette van een kleine onderzeeboot. Aan het hand van videobeelden wordt een overzicht gegeven van het onderzoekswerk onder water. Op informatiepanelen wordt het werk voor de instandhouding van het Park toegelicht. We moeten dit allemaal wel uitgebreid bekijken, want om tien uur gaat het restaurant en de koffiebar pas open. Stipt om tien uur duiken we de bar binnen. Zittend op de barkrukken zien we de ijverige barbediende druk in de weer met de koffie en de cappuccino's. Door de ruimte klinkt stemmige jazz muziek begeleid door het gezellige gepruttel van de espresso machine. Het is hier lekker behaaglijk en door de ramen zien we de branding op het witte strand. De cappuccino's smaken perfect en de koffie hier is de beste die we tot nu toe gehad hebben. Het is hier een ideale plek om van de ochtend te genieten. Om half elf zal in het theatertje een film over walvissen vertoond worden. Tot die tijd hangen we nog even lekker aan de bar. Bij het afrekenen wissel ik wat papieren dollars in muntgeld zodat ik zo meteen met de telefoon hier in de gang mijn oom Bas eens kan bellen voor een afspraak. Om verbinding met Sidney te krijgen moet ik eerst twee dollar tien in het telefoonapparaat storten. Hoelang ik daarmee kan bellen is onduidelijk. Ik heb \$2.25 aan muntgeld en gooi het allemaal er in. De afspraak om mijn oom

overmorgen te bezoeken is snel gemaakt en het gesprek duurt een paar minuten. Als ik ophang, belt het toestel meteen terug. Het is de 'operator' die vraagt of ik voor het zojuist gevoerde gesprek nog twee dollar wil bij storten. Kleine munten heb ik niet meer, wel nog een twee dollar munt, maar die past niet in dit apparaat. Als ik dat aan de telefoniste uitleg weet zij ook niet hoe dat opgelost moet worden en ze besluit het er maar bij te laten zitten, veel anders kan ze toch niet doen. Een goedkope manier van telefoneren dus.

Ondertussen is de film over de walvissen al begonnen. In het donkere theaterzaaltje vind ik de rest van de groep vooraan zittend op de voorste banken en languit liggend vóór de voorste banken. De film is interessant en leert ons alles over de 'gray whales' en de 'killer whales', maar het duurt wel lang. Ik heb moeite om de ogen open te houden en af en toe geef ik daar aan toe. Om twaalf uur staan we weer buiten met de ogen te knipperen. Via het houten plankier tussen het Info Centre en de parkeerplaats lopen we terug naar de auto's.

We vervolgen de highway 4 door het Park, richting Tofino. Halverwege komen we bij een gedeeltelijke wegafzetting wegens wegwerkzaamheden. Juist daar waar de weg steil omlaag gaat door een klein diep dal en vervolgens weer omhoog klimt is maar één helft van de rijbaan open. De andere helft is opengebroken en graafmachines zijn druk bezig met onduidelijke dingen. Aan het begin en eind van de tijdelijke éénbaans weg staan twee aardige jongedames ieder met een bordje wat aan de ene kant de tekst 'SLOW' heeft en op de andere kant staat 'STOP'. Beurtelings mag het verkeer van ene kant en vervolgens van de andere kant de smalle overgebleven asfaltstrook oprijden. Dit wordt geregisseerd door beide dames die tegelijk hun bordjes omdraaien. Als we voorbij komen toeteren we even en ze lacht en zwaait vriendelijk terug. Wij ook. De dame bij het eind van de opbreking zwaait ook met haar alleraardigste glimlach. Maar dat doen ze naar iedere auto. Als we 's avonds weer voorbij dat punt komen, staan ze er alle twee nog en het zijn echt dezelfde. Het lijkt wel of ze hier aardige, goed uitziende dames neerzetten om het wachten minder lang te laten duren.

De tweede stopplaats is bij het begin van de 'Schooner Trail'. Het is een wandeling van 2km naar de kust en weer 2km terug. Volgens Wim waan je je in een 'Indiana Jones' film bij deze wandeling. Vanaf de parkeerplaats kronkelt het pad zich door een dicht bos met Canadese sparren. Hier en daar verandert het pad in een 'boardwalk', een lattenbodem op enkele centimeter boven de grond. Hiermee beschermt men de zachte bosgrond tegen het massaal aantal voetstappen en tegelijkertijd maakt het de wandelaar gemakkelijk omdat alle oneffenheden uit het pad zijn. Het loopt comfortabel over deze planken en soms maakt het pad een sla-om tussen de bomen door. Dit moet heel veel werk geweest zijn voor de timmerlieden die de 'boardwalk' gebouwd hebben. Na enkele honderden meters komen we bij een diep dal, met daar onder in een stroompje. Het 'boardwalk' pad gaat over in houten trappen met leuning, waardoor je eerst afdaalt tot bijna onder aan, dan een houten bruggetje en dan weer een trap omhoog. Het is een schitterende aanblik met een hoog 'Indiana Jones gehalte', dit bruisende riviertje in het regenwoud. Alles is hier groen en uit de hoge bomen groeien lianen. De bodem is bedekt met boomwortels en een lage vegetatie bestaande uit varen-achtige planten. Vrolijk getsjilp klinkt van vogels verscholen in de hoge bomen. Het klimaat voelt hier vochtig aan, hier en daar hangt nog een vleugje mist. Het voetpad kronkelt verder over planken, opstapjes en korte trapjes. Nu en dan steil omhoog of omlaag, soms met scherpe bochten. Over het pad hangt een omgevallen boom, gebukt kunnen we er onderdoor. Al lopend blijven we ons verbazen over dit mini-oerwoud. Het is maar 2km, dus in een halfuurtje zijn we er wel doorheen. We naderen de kustlijn en vrij plotseling wordt het oerwoud minder dicht en staan we op een wit zandstrand en kijken uit over de oceaan. Recht vooruit, tussen zandstrand en oceaan ligt er een opvallende rotspartij. Even wachten tot de groep compleet is en we lopen over het harde zand op de rotspartij af. Ook hier liggen aangespoelde boomstammen op het strand. We klimmen over de boomstammen en klauteren over de rotsblokken en komen bij een klein ondiep binnenmeertje. Enkele decimeters diep en dankzij de getijden gevoed met vers zeewater. Hurkend rond het meertje van twee meter doorsnede zien we prachtige voorbeelden van het dierenleven in de oceaan. We zien kleurige wuivende zeeanemonen, voort krabbelende zeesterren en kleine gekleurde visjes in het heldere water. Waaghalzen klimmen nog verder over de rotsen richting zee en proberen van steen tot steen te springen en droge schoenen te houden. Martin klimt drie meter omhoog en bekijkt het vanaf een rots. De tijd begint te dringen en Wim herinnert ons er aan dat we een afspraak hebben om twee uur bij de werf in Tofino. Om dat te halen moeten we voortmaken. In omgekeerde richting doen we de boardwalk. Voor de geplande lunch in Tofino lijkt weinig tijd meer over te zijn. In twee groepen lopen we de weg terug. De eerste groep die in een redelijk tempo weer bij de parkeerplaats is en de tweede groep die door Wim aangespoord moet worden. Snel op weg naar Tofino.

Tofino

Gelegen aan het water van Clayoquot Sound ligt het kleine pittoreske dorpje en vissersplaatsje Tofino. In de winter telt het plaatsje nauwelijks 1000 inwoners. In de zomermaanden komt het dorpje tot leven en bruist het er van activiteit. Vissersboten die bevoorrad worden en hun vangst zoals zalm, kabeljauw, garnalen, krab en heilbot uitladen. Verder wordt het overstromd door toeristen die een bezoek aan het Pacific Rim National Park brengen of speciaal komen om de walvissen te bekijken.

De twee achterste auto's proberen de voorste auto bij te houden die zich met meer dan de maximum toegelaten snelheid richting Tofino spoedt. Onderweg passeren we reclameborden van bedrijfjes die 'Whale watch' tochten aanbieden. Aannemende dat Wim weet bij welk bedrijf wij geboekt hebben voor onze walvis tocht, volgen we de eerste auto in een race door het eerst zo rustige vissersplaatsje. Omdat we honger hebben en de tijd begint te dringen, besluiten we wat broodjes of iets dergelijks te kopen bij een supermarkt. In het centrum van het stadje vinden we een plek voor drie auto's op de enige grote parkeerplaats. Om de hoek is dé supermarkt van het stadje. Met z'n negenen stuiven we naar binnen. Eerst nog even besluiten of ieder wat voor zich zelf koopt, of dat we gemeenschappelijk inkopen doen. We beslissen voor het laatste. Binnen vijf minuten staan we weer buiten met zakken met twee soorten broodjes en een anderhalve liter verpakking sinaasappelsap. Staand voor de winkel werken we het in vijf minuten weg. Het ene soort broodje bevat jam en is geweldig zoet, het andere brood is vreselijk droog. Maar we krijgen het weg. Het pak sinaasappelsap gaat van mond tot mond.

Vanaf de parkeerplaats is het een paar minuten lopen naar de steiger van 'Meares Islands', de firma waar de walvis tocht geboekt is. Precies om twee uur dalen we de houten trappen af van de kade naar het kantoor op de steiger. Ook hier weer eerst betalen en dan een verklaring ondertekenen waarin staat dat je bekend bent met het feit dat de het bedrijf 'Meares Islands' niet verantwoordelijk gesteld kan worden

voor eventuele ongelukken onderweg. Het is een standaard procedure en je raakt er aan gewend. Na ondertekening krijgen we extra warme kleding voor in de boot uitgedeeld. Hoewel het nu aan land fraai zomerweer is, zal het straks op zee flink koud zijn. Daarom krijgt iedereen een stevige gevoerde oranje overall, een donkerblauwe wollen muts en een paar dikke handschoenen. De overall wordt enigszins op maat voor je uitgezocht en aangereikt, de muts en handschoenen liggen buiten klaar in een kratje. Op de steiger trekken we de spullen aan. Behalve onze groep van negen gaan er met deze tocht nog drie andere toeristen mee. We verzamelen ons aan het einde van de steiger en maken een groepsfoto van ons zelf in deze zeewaardige uitrusting. Aan de hand van een zeekaart legt onze gids en kapitein van de boot de route uit. De tocht zal zo'n twee en een half tot drie uur duren en op de heenweg zullen we een zeehondenkolonie zien, dan gaan we naar het gebied waar we walvissen hopen te zien en op de terugweg gaan we langs een eilandje voor de kust met reigersnesten. Onder aan de steiger ligt onze boot klaar, het is een 'zodiac', een soortgelijk schip als b.v. de milieu-organisatie Greenpeace gebruikt voor acties op zee. Het lijkt op een overmaatse rubberboot, links en rechts rubberen ronde drijvers uitkomend in een punt van voren. De bodem schijnt van hout te zijn. Achterop twee flinke Mercurius buitenboordmotoren en middenvoor een kleine opbouw waar voor de kapitein een staanplaats is om het schip te besturen. Het voordeel van deze boten is dat ze veilig zijn, zeer wendbaar en bijzonder snel. Als het schip op snelheid is ligt het schuin in het water met de neus omhoog en lijkt alleen de achterzijde met de schroeven nog contact met het water te houden. Snelheden van 70km per uur zijn normaal.

Via de rubberen drijvers stappen we in de boot. In de ruimte vóór de bestuurder zijn twee bankjes dwars op de vaarrichting en achter de bestuurder is een dubbele bank in de lengte richting, goed voor aan weerszijde vier personen. Als de boot op snelheid is kan de voorkant flinke klappen op het water maken. Daarom worden de voorste zitplaatsen afgeraden, of zelfs verboden, voor mensen met rugklachten of zwangere vrouwen. Helemaal achterin de boot zijn de rustigste plaatsen. Ik neem het zekere voor het onzekere en kies voor een plaats achterin. Het is krap op het bankje, aan de linkerkant zit ik klem tegen de achterkant van de boot, aan de rechterkant tegen de buurman en met de knieën tegen de rubberen drijvers. Als de buitenboordmotoren gestart zijn, maakt de boot zich snel los van de kade. Binnen een minuut is de kade en de haven nog nauwelijks te zien. Pas dan geeft de kapitein vol gas en met ronkende motoren stuift de boot weg. De voorzijde van de boot rijst uit het water op en de achterzijde duikt dieper het water in. De zee is kalm, wat kleine golven, maar toch klapt de punt van de boot soms heftig op het water. Het gaat nu flink hard, naar ik schat zo'n 60km per uur. Door de wind is het lastig om vooruit te kijken en als ik kijk in de richting waar we vandaan komen is de haven van Tofino amper meer te zien. Van de dichte mist van vanochtend hebben we nu geen last meer. Het is nog niet helemaal helder, hier en daar nog een mistflard, maar je kunt voldoende ver weg kijken. Last van opspattend water heb je niet in deze boot, daar gaat het te hard voor. De route gaat langs een paar onbewoonde eilandjes die voor de kust van Vancouver Island liggen. Na een kwartiertje varen mindert de boot vaart en koerst langzaam naar één van de eilandjes. Als de boot stil ligt en uitdobbert zien we op het strand een kudde zeehonden liggen, naar schatting een stuk of tien. Een ideaal foto-object. Iedereen die een camera heeft meegenomen zoekt het mooiste standpunt of klautert half over de bank voor de beste foto. De zeehonden zijn het gewend en blijven meewarig voor zich uitkijken. Startende motoren geven aan dat we weer verder gaan en vlug is de boot weer op snelheid. Er wordt nu koers gezet naar volle zee en de eilandjes worden kleine stipjes in de verte.

Het gebied waar de walvissen hun dagelijks voedsel vinden ligt 30km uit de kust, gezien vanuit Maquina Marine Park. Vanuit Tofino is dit een uur varen op de topsnelheid van deze zodiac. Er is nu nergens land meer in zicht en de golfslag wordt hier uit de kust wat heftiger. De op en neer gaande bewegingen van de boot ook. Als de voorplecht van de boot op een aanrollende golf terecht komt, stuitert de voorkant flink omhoog. De achterkant van de boot blijft meestal wel stabiel in het water, maar de mensen voorin de boot krijgen wat ze graag wilden, een tocht vol spanning en sensatie. Een enkele keer hebben we het gevoel dat de boot in een golf helemaal los komt uit het water. Regelmatig remt de bestuurder de snelheid van de boot abrupt af als hij een te hoge golf ziet aankomen. Maar dan meteen weer verder op een topsnelheid van 70km per uur. De warme overall en de mutsen komen goed van pas. Zonder die spullen zou het in de heftige vaarwind flink koud geweest zijn. Om de bulderende wind uit mijn oren te houden trek ik de muts diep omlaag tot over de oren.

Na een uur varen mindert de boot snel vaart en gaat langzaam uitdobbelen. Hier is blijkbaar het gebied waar de walvissen actief zijn. In een straal van enkele honderden meters blijken hier ook andere bootjes te liggen. Met de golfslag verdwijnen ze enkele seconden uit beeld om dan weer zichtbaar te worden. Lang hoeven we niet te wachten. Ergens aan bakboord menen we iets te horen, opeens wendt iedereen het hoofd naar één kant. Er klinkt een geruis en een gesis en opeens duikt op ongeveer 15 meter van de boot een donkere rug uit het water op. Boven water verschijnt de grauw grijze bolle rug van een walvis. Het beest lijkt iets van 25 meter lang en glijdt majestueus langs onze zodiac. Gedeeltelijk komt het met het voorste deel van het lichaam boven water, of dat nou de kop is valt niet te zien. Langzaam trekt een

gedeelte van de rug voorbij en als we de staart verwachten is het beest al weer weggedoken. De zodiac is stabiel genoeg om nauwelijks scheef te liggen als iedereen naar de bakboord zijde van de boot kruipt. Minstens één walvis hadden we wel verwacht, maar zo snel en zo dichtbij had niemand verwacht. Het gebeurde zo snel dat sommige van de groep de camera nog niet paraat hadden. Waar iedereen op wacht is een staart van een walvis die boven het water uitzwiept. Dat zie je tenslotte vaak op foto's, zo'n machtige gevorkte staart die boven het water uitzwaait. Volgens de gids zal dit hier niet gebeuren, daar is het water te ondiep voor. Het schijnt hier maar 15 meter diep te zijn. Een opzweepende staart kun je alleen zien als het beest diep duikt en dan is die 15 meter in deze wateren te weinig. Toch vraag ik me af wat er op de foto's van te zien zal zijn, een grauwe massa in grijs water.

Op de volgende walvis hoeven we ook niet lang te wachten, want na een paar minuten zien we op 50 meter afstand nog een exemplaar. Aan het geluid van de zee kan je horen dat er iets aankomt, of hoor je nou het spuiten van de walvis? Door het water glijdt weer een bruine massa met een klein fonteintje erboven. De motoren van de boot zijn allang stop gezet en we dobberen op het water. Na het zien van twee walvissen hebben we het idee dat we de tocht niet voor niets gemaakt hebben. Maar hier blijft het niet bij, in de verte zien we aan stuurboord zijde twee walvisruggen naast elkaar naderen in de richting van onze boot. Op een afstand van 100 meter van de boot komen ze nogmaals boven en duiken weer onder. Ze zwemmen nu precies onze kant op en zouden nu vlak onder de boot door moeten varen. De spanning aan boord stijgt en iedereen kijkt en tuurt naar bewegingen in het water. Als we ons afvragen waar ze nu zijn blijkt dat ze ons al lang gepasseerd zijn, want aan bakboordzijde komen twee donkere schimmen omhoog. De koers van de walvissen was nog steeds het zelfde, dus zijn ze in een rechte lijn inderdaad ongemerkt onder de boot door gezwommen. Als walvissen inderdaad zo intelligent zijn als in de film van vanochtend gesuggereerd wordt, zullen ze nooit precies onder een boot boven komen. Via de marifoon is de kapitein druk in gesprek met de boten in de buurt en men geeft elkaar de posities door waar de walvissen zitten. De omringende bootjes variëren van soortgelijke zodiac's tot nauwelijks zeewaardig lijkende kleine plezierbootjes. Al een half uur ligt de zodiac nu op de golven te dobberen en maakt steeds trage, maar toch flinke rolbewegingen van voor naar achteren en van links naar rechts. Dat maakt dat ik toch een wat onrustig gevoel in de maag krijg. Als de kapitein voorstelt om heel rustig een eindje verder te varen vind ik dat een prima plan. Met zacht pruttelende motoren varen we rustig een eindje verder. Het lijkt wel of de andere drie boten in de omgeving ook met ons meegaan. We varen nog een paar grote cirkels in het gebied en ontdekken nog een enkele walvis, maar niet meer zo dichtbij als de eerste. In totaal hebben we een stuk of zeven walvissen gezien. Het lijkt nu of alle walvissen gezien hebben, tot zover het oog reikt zien we alleen nog maar de andere bootjes af en toe uit de golven oprijzen en weer uit beeld verdwijnen. Na drie kwartier houden we het voor gezien en de buitenboordmotoren worden gestart. Behoedzaam vaart de zodiac uit het walvissenrijk weg en geeft dan vol gas. Met flinke vaart gaan we op de terug weg. De langzame rolbewegingen van de boot hebben plaats gemaakt voor een strakke eenparige beweging richting vaste land. Met de aankomende misselijkheid gaat het een stuk beter.

Rond vijf uur meert de zodiac aan bij de steiger van de werf van 'Meares Islands'. Terugkijkend op een tocht die toch echt wel de moeite waard was groeten we de kapitein bij het op de steiger klimmen. Buiten op het bankje voor het kantoortje trekken we overall, muts en handschoenen uit. Binnen staat een pot kruidenthee klaar. Staand met een kopje thee in de hand praten we in het boekingskantoortje nog wat na over onze 'whale watching tour'. We zijn het er over eens dat we ondanks de mist van vanochtend toch goed weer gehad hebben eenmaal buitengaats en prijzen ons gelukkig dat we toch een paar walvissen gezien hebben. De dame van het boekingskantoor kan op het overzicht aan de muur aantekenen dat er ook op 12 augustus weer walvissen gezien zijn.

Als we de steiger aflopen richting het dorpscentrum spreken we af dat we om zeven uur weer verzamelen bij de parkeerplaats en vandaar dan op zoek gaan naar een eetgelegenheid. Dan kunnen we tot die tijd nog even rondkijken in het havenplaatsje of wat winkelen voor die dat willen en de boodschappen voor morgenochtend doen. Maar de groep splits zich meteen in twee subgroepjes. De ene helft gaat linea recta naar de plaatselijke Pub en de andere helft, dat wil zeggen Karin, Kees, Wim en ik gaan op zoek naar koffie. Op het balkon van een restaurant met uitzicht op de zee en de haven vinden we nog een vrij tafeltje. De serveerster komt langs en wil ons De Kaart geven, maar als blijkt dat we alleen maar koffie willen betreft haar gezicht. Eigenlijk is dat hier nu niet meer mogelijk, de tafels zijn nu gereserveerd voor het diner. Maar ze zal het even aan haar chef vragen. De koffie die we uiteindelijk toch krijgen scoort als één van de slechtste. Zo slap hebben we nog niet meegemaakt. Bijvullen hoeft eigenlijk niet voor ons, Karin heeft nog een zak met zuurtjes en deelt uit. Vanaf deze plek hebben we een leuk uitzicht over de haven met z'n kleine vrachtschepen, plezierbootjes en de watervliegtuigen die aan een steiger bijgetankt worden. Op het water tussen de eilandjes en de haven zien we een paar watervliegtuigen landen en opstijgen. Het is nu wat grauw en betrokken weer, maar op een zonnige dag moet het er hier nog vrolijker uitzien.

Op weg naar de parkeerplaats komen we de rest van de groep tegen, ze komen net uit de 'Weigh West Pub'. Ergens op de weg van hier naar Ucluelet schijnt een goed visrestaurant te zijn, zo heeft men van de lokale bevolking gehoord. Ter hoogte van de 'Long Beach Golf Course' vinden we het bedoelde restaurant. Eigenlijk is het een klein motel en van buiten doet het wat deftig aan. Binnen heeft men nog plaats voor negen personen en we schuiven aan een sjeek gedekte tafel in een kleine eetzaal aan. Om de een of andere reden voelen we ons hier niet op het gemak. Dat komt ook door de houding van de bediende ober, een deftige lange gestalte in een zwart pak en een wit handdoekje over de arm. Hij dreunt de specialiteiten van de dag op, maar eigenlijk luistert er niemand goed naar, te zeer zijn we verdiept in de vreemde menukaart. Er is niet veel keus, maar we willen een keer een goed vismenu eten. Op de kaart staan gerechten met haai en slang, ook de prijzen liggen hoger dan we gewend zijn. Als na wikken en wegen de keus bepaald is en de hautaine ober de bestelling komt opnemen blijkt dat van wat er op de menukaart staat er nauwelijks iets aanwezig is. Tot twee keer toe moet de ober even in de keuken informeren of er bijvoorbeeld nog 'haai' is. Alles wat wij wilden blijkt er niet te zijn. Dan hakt Wim de knoop door en stelt voor om maar te vertrekken. De ober in het zwart kan hier geen bezwaar tegen maken, tenslotte er is er nog niets besteld. Ons vertrek lijkt een opluchting voor beide partijen, we voelden ons al niet welkom toen we binnenkwamen. Dan toch maar terugrijden naar Ucluelet en daar een eettent opzoeken.

Als we weer langs de wegopbreking komen langs highway 4 van Tofino naar Ucluelet, staan dezelfde twee jongedames van vanmiddag er nog steeds. Ze staan er dus al uren en uren. Bij het voorbij gaan zwaaien ze nog steeds, maar het lijkt toch wel of de glimlach wat minder is.

Uiteindelijk vinden we voldoende plaats in het Harbour View Restaurant aan de baai van Ucluelet. Als het niet zo donker geweest was als nu, had het inderdaad een fraai uitzicht geweest op de bootjes in de havenbaai. Door miscommunicatie tussen de serveersters en de keuken krijgt de helft van ons zijn eten wat laat en 'Frence Fries' in plaats van rijst bij de vis. Maar als je de serveersters maar vaak genoeg terug stuurt krijg je uiteindelijk wel wat je besteld hebt. Jammer dat ze hier de gewoonte hebben om vis, zoals garnalen en mosselen te verpakken in een dikke laag deeg of paneermeel en dan te bakken. Van de vis blijft dan weinig meer over. Terug in het tentenkamp duikt iedereen snel de tent in en gaat plat. Het is te koud en te guur om nog lekker buiten te zitten.

Dag 19

Een zeekano dag

Voor vandaag is er geboekt voor een zeekanotocht in Tofino. Afgesproken is pas om half elf, dus we kunnen vandaag rustig aan doen. Als we uiterlijk om tien uur gaan rijden is dat vroeg genoeg. Dus een rustig ontbijt vanmorgen met cornflakes in diverse soorten, brood en broodjes, kaas, vleeswaren en Nutella voor Irene. Voor onderweg tijdens de kanotocht pakken we bananen, sultana's en crackers in. De route naar Tofino wordt routine, de blonde dame en de donkere met krullen met de bordjes 'Slow' en 'Stop' zwaaien weer vriendelijk terug.

Om even voor half elf melden we ons met z'n negenen weer in het boekingskantoortje van 'Meares Islands', ditmaal voor een begeleide zeekanotocht naar Meares eiland. Hier zal men aan land gaan, een korte wandeling maken, gelegenheid krijgen voor een picknick en weer terug kanoën. Het geheel zal vier uur gaan duren. Dit keer heb ik besloten om niet mee te gaan, de tocht in de Canadese kano bij Well's Gray Park en de walvis-tocht vond ik genoeg water voorlopig. Maar ik ben wel even meegegaan naar het vertrek van het zeekanoën om de groep uit te zwaaien. Het eerste uur van de 'tocht' wordt besteed aan een uitvoerige en overvloedige instructie met de zeekano's. De Sindbad groep bestaat nu uit 8 personen en zij gaan in vier maal een tweepersoons kano. Verder gaan er nog vier andere toeristen mee in ieder een éénpersoonskano. Na het uitrekenen van de zwemvesten aan deze hele groep krijgt men eerst een uitgebreide instructie op het droge grasveldje over het omgaan met de boot. Ruim een halfuurtje blijft ik het nog even volgen voordat ik mijn eigen weg ga. Ik ga niet met lege handen weg, want van Marijke krijg ik nog een bril en een horloge in bewaring en van Kees en Karin ieder een rugzak. Of ik dat nog even in de auto's wil leggen? Ja, zo meteen. Vanaf de zijlijn zien ik toe hoe men een uitvoerige instructie krijgt in het droogmaken van de boot (met een spons), het afstellen van de roerpedalen, het instappen van de boot (op een paar verschillende manieren) het aanbrengen van het spatzeiltje, het weer afnemen van het spatzeiltje en hoe de boot naar het water te dragen. Als men na ruim een half uur instructie op het droge eindelijk de boot richting het water mag dragen, neem ik afscheid van de groep en sjouw met drie rugzakken terug naar de auto's.

De komende uren heb ik een auto voor mezelf alleen (de rode met de deuk) en heb besloten die te besteden om nog wat beter in het Pacific Rim National Park rond te kijken. Maar eerst koffie! De spullen van de anderen dump ik in de auto en ga op zoek naar een plek waar ik koffie kan krijgen. Van een aantal mensen uit de groep heb ik ook nog een stapel ansichtkaarten meegekregen, of ik die even wil posten. Het postkantoor is snel gevonden en ik kiever de hele stapel in de brievenbus. Er naast ligt een terrasje in de zon. In de gore snackbar die er bij hoort bestel ik koffie, ik mag het zelf inschenken uit het koffiezetmachien dat voor het buffet staat. In de ochtendzon op het terrasje kijk ik naar de bedrijvigheid in de hoofdstraat van Tofino. De koffie smaakt vreselijk slecht, maar in mijn tas heb ik nog een muesli-reep, die smaakt beter.

Met de auto rijd ik rustig terug, het Pacific Rim Park weer in. Mijn doel is nog een wandeling te maken en daarvoor heb ik de 'Rain Forest Trail' uitgekozen. Nu ik alleen in de auto zit kan ik op de radio een programma opzoeken dat mij zelf bevalt. Ik kom binnen in een praatprogramma op een lokaal radiostation. Als gast hebben ze iemand die een encyclopedie over Canada geschreven heeft. Aan het programma is een quiz verbonden, de schrijver van het boek stelt luisteraars aan de telefoon vragen over van alles en nog met betrekking tot Canada. Van die vragen die je echt moet weten en alleen met parate kennis kunt oplossen. Zo blijkt er ook een vraag over Nederland te zijn. De vraag luidt van welke Nederlandse plaatsnaam Vancouver is afgeleid. Het bleek Coevorden te zijn. Volgens de schrijver van de encyclopedie betekent Coevorden letterlijk: 'cow crossing' dus een oversteekplaats voor koeien. Zo leer je nog wat onderweg.

De wandeling door het 'Rain Forest' lijkt veel op die van gisteren. Ook dit is een 'boardwalk' door een regenwoud met een extreem hoog 'Indiana Jones gehalte'. Onderweg informatiebordjes met leerzame teksten over de flora, de fauna, de bodemstructuur en de waterbeheersing. Het is een fraaie wandeling door een rustgevende natuur. Aan de andere kant van de hoofdweg is het tweede gedeelte van de wandeling, maar ik vermoed dat die er hetzelfde uitziet, dus ik laat het hierbij. Met de auto ga ik weer richting Tofino en besluit te stoppen bij 'Radar Hill'.

Het uitkijkpunt 'Rader Hill' belooft een fraai uitzichtspunt te zijn richting de zee en over het regenwoud. Het dankt zijn naam aan de uitkijkpost die er vroeger voor militaire doeleinden gestaan heeft en waar nu nog de overblijfselen van de fundamenten zichtbaar zijn. Voor het uitzichtspunt sla ik een zijweg in en kom na enkele kilometers bij 'Radar Hill'. Weinig uitzicht vandaag, het is nog zo mistig dat er niets anders te zien is als een grote grijze egale deken. Het lijkt of het zicht vanaf het hekje van het uitzichtspunt niet meer is dan een paar tientallen meters. Dan maar met de auto terug naar Tofino.

Voordat de rest van de groep terugkomt heb ik nog een kleine twee uur. Vanaf de ondertussen vertrouwde parkeerplaats ga ik te voet het plaatsje Tofino beter verkennen. Er zijn hier een paar kunstgalerieën. Als ik naar binnen wandel zie ik voornamelijk schilderijen en reproducties. Voorzichtig kijk ik op de prijskaartjes, wel wat te duur om als souvenir mee te nemen. Voor je het weet ben je al aan het eind van het plaatsje, dus dan maar terug gewandeld. Als ik een klein bakkerszaakje passeer, vind ik dat ik daar wel een broodje kan eten. Wat verder het centrum in kom ik bij een vrij toegankelijke expositie van een milieu organisatie, ook daar even binnen kijken. Hier wordt nogmaals de aandacht gevestigd op de houtkap door de houtindustrie. De belofte van de grote machtige ondernemingen om een zelfde aantal jonge bomen terug te planten is geen oplossing. Daarmee krijgt men het eeuwenoude oerbos niet mee terug. Al dwalend door het kleine centrum ga ik richting de haven. Op de steigers zijn bootjes bezig met laden en lossen. Gefascineerd kijk ik toe hoe een klein vrachtscheepje met een kraan aan boord een grote partij houten panelen van een vrachtwagen op de steiger tilt. Het scheepje is maar klein en kan het enorme gewicht van de lading aan de kraan nauwelijks aan. Als de houten panelen aan de kraan naast het schip in de lucht hangen maakt het schip zo'n 30 graden slagzij. Het schip lijkt tegen te kade te leunen om te voorkomen dat het nog verder kantelt. Pas als de kraan de houten panelen de op de kade heeft laten zakken trekt het vrachtbootje weer recht. Grappig zijn dan de Canadese havenarbeiders die hier luid schreeuwend en gebarend mee bezig zijn. Langs een ander steiger liggen een paar watervliegtuigen afgemeerd bij een kerosinepomp. Arbeiders trekken het ding met de hand aan een touw naar een andere steiger. Op zijn drijvers in het water dobberend lijkt het ding gemakkelijk door één man te verplaatsen. Langs diezelfde steiger zie ik een duiker aan het werk, wat hij aan het doen is mij onduidelijk. Hij duikt regelmatig onder en komt dan weer boven. Kortom in de haven van Tofino is altijd wat te zien...

Het duurt niet lang meer voordat ik de kanogroep terug kan verwachten. Ik kies voor een strategische plaats op het terras van gisterenmiddag en bestel een kop soep. Terwijl ik oordeel dat de goulashsoep hier van bijzonder goede kwaliteit is, zie ik op het water vanaf het dichtstbijzijnde eiland negen stipjes naderen. Terwijl ik rustig mijn soep opeet kan ik nu de kano's van de Sindbad groep en de vier andere toeristen en een begeleider onderscheiden. Tijd om af te rekenen en eens naar de steiger van 'Meares Island' te wandelen.

Als we even later met z'n allen op het zelfde terras zitten waar ik vanochtend ook gezeten heb, hoor ik de verhalen van de groep. Het is nogal tegengevallen. De bootinstructie heeft uiteindelijk ruim een uur geduurd. De kanotocht naar het dichtstbijzijnde eiland was ook maar kort. Over de wandeling over het eiland heb ik ook geen spannende verhalen gehoord. Ook dit was een 'boardwalk' die je op je slippers, of met de gehuurde bootschoentjes makkelijk kon doen. Voor de lunch had men eigenlijk te weinig etenwaren meegenomen en de tocht terug was ook te kort. Kortom men was het er unaniem over eens dat de whale watch tocht van gisteren veel leuker was. Op dit terras is de koffie 's middags nog even slecht, ondanks dat ik er nog voor gewaarschuwd heb en ondanks dat de koffie echt vers gezet is. Ze verkopen hier ook broodjes hotdog en grote soft ijsjes. De kanoërs stillen hiermee de eerste trek, die paar sultana's van vanmiddag waren toch niet genoeg.

Voor de laatste keer rijden we door het Pacific Rim National Park over highway 4 naar Ucluelet. Bij de wegopbreking ter hoogte van de Rain Forest Trail wordt nog steeds druk gewerkt. De dames met de bordjes staan er ook nog steeds en we zwaaien en toeteren. Toch krijg ik de indruk dat ze nu wat minder enthousiast terugzwaaien. Aangekomen op de camping nemen we even de tijd om ons op te frissen voordat we vanavond in Ucluelet gaan eten. Als we aan de picknicktafels in ons kampje relaxen zien we een merkwaardig staaltje van netheid. Op de camping site naast die van ons is de camper in de loop van de dag vertrokken. Een dame van het beheer van de camping komt aangereden met een kruiwagen met bezems en harken. Tot onze verbazing gaat ze het losse grind en zand van de nu lege camping site aanharken. Keurige mensen hier! Het wordt snel frisser en gekleed op herfst-achtig klimaat gaan we met twee auto's richting het centrum van Ucluelet.

We kiezen één van de laatste restaurants uit waar we nog niet geweest zijn, afgezien dan van de hotel-en restaurant boot, de Canadian Princess, die in de haven baai ligt. Het blijkt een heel leuk restaurant te zijn als je binnen bent, aan de buitenkant ziet het er matig uit. Het eten smaakt hier voortreffelijk en het is één van de beste gelegenheden waar we de afgelopen weken gegeten hebben. De vakantie begint op zijn eind te lopen, reden om hier vanavond de financiële balans op te maken. De afgelopen weken hebben we alle algemene uitgaven, zoals boodschappen voor het ontbijt en benzinekosten uit een gemeenschappelijke pot betaald. Voor de administratie was Wim verantwoordelijk en tijdens het eten presenteert hij de eindstand. Dat betekent dat er nog met dollarbiljetten over en weer geschoven moet worden om de kosten voor iedereen gelijk te krijgen. Alle uitgaven zijn zodanig gelijk op gegaan dat er nauwelijks meer dan tien dollar betaald moet worden of teruggekregen wordt. Ook de persoonlijke uitgaven balans kan ieder voor zich nu opstellen. Reden voor sommige om het de komende dagen wat

zuiniger aan te doen, of juist het teveel aan dollars op te maken. Als nagerecht hebben ze hier overheerlijk uitzierende ijsjes en cake-jes. Karin, Irene, Martin en ik hebben nog wel trek in wat lekkers en krijgen de taartjes die we net van het plateau uitgezocht hebben feestelijk opgediend op een bordje gegarneerd met ijs. Om het af te ronden bestellen we nog maar een rondje cappuccino. 'Even wat over het programma voor de komende dagen', aldus Wim, het blijkt dat we komende paar dagen extreem vroeg op moeten gaan staan om de boot naar Seattle en het vliegtuig te halen. Het lijkt er op dat we nog wel wat uren slaap te kort gaan komen. Maar voorlopig trekken we ons daar nog niets van aan en blijven nog even uitbuiken en wachten op de rekening.

Het is nog te vroeg om al naar de camping terug te gaan, dus kunnen we nog wel naar De Pub. Op de wandeling van restaurant naar Pub komen we langs een telefooncel en toevallig moet Kees nog naar huis bellen. Met het tijdsverschil van negen uur is het dan in Nederland pas half zeven 's morgens, toch maar proberen. We lopen even met Kees mee naar de telefooncel. Maar de cel is bezet, er staat al een man te bellen. Een beetje opdringerig houden we ons met ons negenen op vlak in de buurt van de cel, in de hoop dat de bellende man wat nerveus wordt en snel het gesprek beëindigt. Het lijkt niet te helpen. Om de tijd te doden en de man nog wat nerveuzer te maken gaan Wim en Martin een beetje stoeien met elkaar. Ze rennen in kleine kringetjes om elkaar heen en proberen elkaar beentje te lichten. Martin valt kreunend op de knieën naast de telefooncel, altijd al gedacht dat hij een goed acteur zou kunnen zijn. We geloven er in dat hij z'n rol goed speelt, maar het blijkt echt te zijn. Pas als we erin geloven dat het menens is helpen we hem overeind en het lopen gaat moeilijk, hinken gaat nog wel. Toch de enkel verstuikt of iets dergelijks. Door het tumult maakt de man toch maar een eind aan het gesprek, zodat Kees kan bellen. Hebben we toch iets bereikt. Terwijl Kees belt maken we de medische balans van de afgelopen weken op. Het begon met het oor van Irene dat verstopt zat. Dan de gevoelige arm van Wim die de hele vakantie ontzien moest worden. De pijnlijke knie van Kees die een wandeling aan het begin al moest afbreken. Toen Marijke die bij Clearwater hevig verkouden werd en zelf dacht aan een voorhoofdsholte ontsteking. Niet te vergeten de opgezwollen en rode arm van Leo en tenslotte de verstuikte enkel van Martin. Vol spijt ondersteunt Wim hem op weg naar De Pub.

De sfeer in de Pub is weer net als eergisteren, het is er niet druk slechts wat lokale bevolking en wij dus. Door een paar van de zware ronde tafels bij elkaar te schuiven creëren we onze eigen hoek. Aan de norse dikke barkeepster geven we de bestelling door, een grote karaf bier van twee liter en zeven glazen. Martin trekt een extra stoel bij een legt het geschonden been ter ruste. Bij de bar hebben ze nog wel een zak ijs. Voorlopig ijs er op en rust houden. Later op de avond gaat het al weer wat beter en is hij in staat om zelfstandig naar de jukebox te hinken en ons te overspoelen met een gewelddadig herrie van bekende rockbands. Voor vanavond hebben Leo en Marijke zich vrijwillig opgeofferd om de hele groep met de twee auto's terug naar de camping te brengen. Het maar een kort ritje, maar het is toch fijn als je op nog geen twee meter afstand van je tent mag uitstappen.

Dag 20

Ucluelet - Millbay (ca 200km)

De dag van de totempalen

Voor vandaag staat de rit naar Millbay, een voorstad van Victoria op het programma. Eigenlijk zijn we vanaf nu echt op de terugreis, het einde van de vakantie komt in zicht. Het is geen lange rit, dus we hoeven niet al te vroeg weg. Heel rustig breken we de tenten af en ontbijten voor de laatste keer aan de picknicktafel. Alles wat we nog aan brood en beleg over hebben maken we op. De kartonnen doos waar we drie weken lang de ontbijtproviand in vervoerd hebben valt nu echt uit elkaar en wat er van over is verdwijnt in de container. Andere spullen, zoals restanten barbecuesaus, macaroni, thee, koffie gaan ook in de container. De nog resterende dagen wordt het ontbijten op de boot of in het vliegtuig. Wat weemoedig maken we ons reisvaardig en stouwen de bagage in de achterbakken. Dat gaat nu wat gemakkelijker omdat De Doos er uit is. De eerste en enige stop wordt gepland in Duncan.

Onderweg valt er weinig nieuws meer te zien. We herkennen alle attracties die we op de heenweg ook gepasseerd zijn. In omgekeerde volgorde: het smoezelige Mexicaanse eettentje, alleen Wim had wat last van de ingewanden gehad, Cathedral Grove, Butterfly World en Nanaimo. Er hangt nog steeds, of alweer, wat mist. Vandaag zit ik bij Marijke en Irene in de auto. Marijke rijdt en Irene zit op de bijrijders plaats voorin. Op de achterbank heb ik moeite om de ogen open te houden en doezel af en toe weg. Beide dames voorin zijn in druk gesprek en alle mogelijke relaties binnen de groep worden doorgelicht en gerelativeerd.

Tegen het middag uur komen we aan in Duncan, de stad van de Totempalen. Toevallig is ook de auto met Wim, Rens en Martin in de buurt en beide wagens parkeren we op een rustige parkeerplaats in het centrum.

Duncan, city of totems

Duncan has carved out a name for itself as the 'City of Totems' since its Mayor began promoting native Indian carving in 1985. Six local carvers were commissioned to begin the task of creating Totems for the first phase of the Totem Pole Project. Now, the small city has 39 majestic poles on display. Eleven of the cedar Totems, raised in May of 1986, can be seen along the highway. Two are on display outside Duncan's City Hall. At a special unveiling ceremony, local native dancers entertained visiting dignitaries and the general public with performances honouring the Cedar tree, the mountain's gift of it to civilization, and the richness of the native culture. You have to venture into downtown Duncan to get a close-up look at the second phase, which was completed in 1987. This dedication saw eight new poles which now stand tall near the train station.

In het centrum van het kleine stadje is een route uitgezet die langs de meest belangrijke totempalen voert. De route is ongeveer 2km lang en gemarkeerd met gele geschilderde voetstappen op het trottoir. Omdat we niet van plan zijn lang in Duncan te blijven, besluiten we alleen maar de gemarkeerde route te lopen. Als we onderweg een eettent tegenkomen gaan we daar lunchen. Het informatie centrum met een totempalenumuseum slaan we maar eens over. Relaxt wandelen we door het nauwelijks toeristische stadje met een moderne architectuur. De totempalen die we tegen komen zijn majestueuze houten bouwsels, in hoogte variërend van drie tot vijf meter. Allemaal zijn ze met de hand gesneden uit ceder-hout. De meeste zijn spaarzaam beschilderd in de primaire kleuren rood en blauw. Persoonlijk vind ik de geheel onbeschilderde, dus van blank hout, het mooist. Op iedere paal zit op leeshoogte een klein koperen bordje met het bouwjaar en een aanwijzing over wat het voorstelt. Iemand vindt het een teleurstelling dat alle palen nog relatief nieuw zijn, de meeste hebben bouwjaar 1985 of 1986. Deze totems zijn dus recent neergezet. Men had verwacht authentiekere totempalen aan te treffen. De vroegere totems werden volledig met de hand gesneden met als enig gereedschap een mes, een dissels en een beitel. Echter de huidige houtsnijders gebruiken alle moderne houtbewerkingsgereedschappen. De afbeeldingen op de totempalen zijn geïnspireerd op religieuze gedachten, rituelen van stammen en legendarische personen. De figuren op de palen zijn symbolische afbeeldingen van oude legendes, eerbewijzen aan heilige geesten en verwijzingen naar oude legendes. Meerdere figuren lijken op elkaar gestapeld en tot één geheel versmolten. Vaak herkennen we dierenfiguren in de totems. Bovenaan vaak een adelaarskop, al of niet met vleugels. Verder zien we symbolische afbeeldingen van walvissen, wolven, bevers en kikkers. Ieder dier heeft een symbolische betekenis, zo duidt een bever op hard werken en wordt een arend geassocieerd met kracht.

Stap voor stap volgen we de route door het stadje. Het is er rustig, weinig verkeer en zeker geen toeristen. Zoals we gehoopt hadden komen we onderweg een eettentje tegen dat aan onze normen voldoet, het is geen MacDonalds en we vallen binnen. Op het zonnige terras bestel ik een sandwich en krijg er uiteraard een lading patat bij. Tijdens het vervolg van de wandeling staan we opeens voor een winkeltje waar ze allerlei Hollandse spullen verkopen. Buiten zien we al de klompen en de molens in de etalage staan. Hier moeten we even binnen kijken. In de deurkozijn hangt een oer Hollands vliegengordijn, zo'n dingen met van die fel gekleurde plastic strips. Heel merkwaardig is dan dat je constateert dat we met z'n allen staan te kijken naar een sortering echte ronde kazen, rekken gevuld met pindakaas, hagelslag en zakken drop. Uiteraard ontbreekt de speculaas niet. Even testen of de meisjes achter de kassa en de toonbank ook Nederlands verstaan, maar ze reageren totaal niet als we ze in het Nederlands aanspreken. Dat had ik nou juist wel verwacht.

Aan het eind van de route staat het pronkstuk, de grootste totempaal ter wereld. Het is één van de nieuwere, geplaatst in 1988 en heeft een hoogte van acht meter en een diameter van twee meter. Het ding uit één stuk gesneden uit een reusachtige cederboom, geschonken aan de stad. Het wordt de hoogste tijd om de auto's op te zoeken en de weg richting Millbay te vervolgen.

Om een uur of drie komen we aan op de kleine, rustige familiecamping in Millbay. Hier blijven we één en tevens korte nacht staan. Voor onze tenten is een plek gereserveerd op een groot rond grasveld. Eindelijk weer eens gras voor de tent, in plaats van al dat zand en fijne grind van de afgelopen weken. Zonder al te veel te rammen met de hamers gaan de haringen gemakkelijk de grond in. Snel bouwen we het tentenkamp op en laden de bagage uit. Om zoveel mogelijk tijd in Victoria te kunnen besteden, rijden we zo snel mogelijk met de drie auto's verder naar Victoria.

Naarmate we dichterbij de hoofdstad van de provincie 'British Columbia' komen, wordt het verkeer drukker. Voor het eerst sinds weken rijden we op een vierbaansweg. Highway nummer 1 gaat in een ruime bocht om de baai die Vancouver Island en het schiereiland met Victorie van elkaar scheidt heen. Slechts af en toe is er een uitzicht op de baai, want grotendeels gaat die schuil achter de betonnen afscherming en geluidswallen van de snelweg. Ingewikkelde verkeersknooppunten geven aan dat de grote stad Victoria nadert. De hoofdstad heeft een mild klimaat, vriendelijke inwoners en een vakantie atmosfeer die ongebruikelijk is voor een grote stad, aldus de reisgids. Gelegen aan het meest zuidelijke puntje van Vancouver eiland en met zijn kleurrijke 140 jaar oude geschiedenis in de bonthandel, goudzoekerij en de visvangst, is Victoria een deftige stad met een mix van oude en nieuwe architectuur. In de binnenstad zien we eeuwenoude en etage hoge gebouwen, schaduwrijke en groene plantsoentjes, sjeke winkelstraten, dubbeldekkerbussen en door paarden getrokken koetsen. Samen met de rondslingerende toeristen bepaalt dat het straatbeeld.

Als we in de langzaam rijdende file van kruispunt naar kruispunt kruipen en door de winkelstraten gluren en langs de gevels omhoog kijken doet het geheel vriendelijk aan. Het ademt hier een Engelse atmosfeer. Het is hier druk en iedere verkeerslicht in Douglas Street lijkt op rood te staan. Als maar rechttuit, de hoofdstraat volgend tot we aan het eind de monumentale gebouwen van het 'Royal British Columbia Museum' en de 'Parlement Buildings' naderen. Hier proberen we de juiste rijstrook te vinden om rechtsaf te gaan richting de haven. En heel belangrijk: goed op te letten of de twee andere auto's met de rest van de groep ook volgen. Aan het open havenfront zijn meestal voldoende parkeermogelijkheden. Allereerst moet Wim tickets kopen voor de veerboot van Victoria naar Seattle die morgenochtend vertrekt. Het is belangrijk dat die tickets nu gekocht worden, want morgen vroeg is te riskant omdat er maar één boot per dag gaat. De veerboot van morgen moeten we halen, omdat we anders het vliegtuig missen. Terwijl we nog aan het zoeken zijn naar de parkeerplaatsen, houden we stil midden op de rijbaan van de kade waar we nu staan.

Voor vanmiddag heb ik de afspraak met mijn oom Bas in Sidney gemaakt en we besluiten dat het het handigst is als ik vanaf hier mij eigen weg richting Sidney ga. De overige acht blijven vanmiddag en vanavond in Victoria en kunnen dan makkelijk in twee auto's terug naar de camping in Millbay. Ik beoef niet al te laat vanavond ook op de camping terug te zijn en installeer mij in de rode auto (nog steeds de 'Deuk'). Met het fijne idee weer een paar uur helemaal zonder de groep op pad te kunnen gaan rijd ik de drukke hoofdstraat weer in, maar nu in de andere richting, op weg naar Sidney. Over een half uurtje hoop ik bij oom Bas en tante Helen te zijn, volgens de kaart is het ruim dertig kilometer. De afspraak is dat ik er tegen vier uur zal zijn en dat dreigt te gaan lukken.

Om half elf ben ik weer terug op de in een diepe rust gehulde camping. Er staan geen andere auto's, dus de rest is nog niet terug. Als ik net in de tent lig komen de anderen aanrijden. Morgen moeten we om half zes opstaan, dus iedereen duikt vroeg de tent in. Vlak voor ik in slaap val vang ik nog wat verhalen op over het Griekse restaurant waar ze gegeten hebben, compleet met buikdanseres.

Dag 21

De oversteek naar de USA

In alle vroegte moeten we vandaag vertrekken om de boot naar Seattle te halen. Uiterlijk om kwart over zes moeten we rijden. Mijn wekker heb ik om kwart voor zes gezet, maar om half zes wordt ik al wakker van geluiden in de andere tenten. Men is er vroeg bij vandaag. Routinematig vouwen we de tenten op en stouwen de kofferbakken vol met de bagage. Voor ontbijten is vandaag geen gelegenheid, dat moet tot op de boot uitgesteld worden. Via de verlaten highway 1 rijden we in de ochtendschemer naar Victoria. Onderweg zien we de zon opkomen. Slechts een enkele vrachtwagen komen we op de snelweg tegen. In het centrum van Victoria is van de drukte van gistermiddag niets meer terug te vinden en in de hoofdstraten kunnen we via een groene golf van verkeerslichten in één keer doorrijden naar de haven. Bordjes 'Ferry' in het centrum geven de juiste richting naar de veerbootterminal aan. Ruim op tijd, dat wil zeggen rond een uur of zeven, komen we aan bij de opritten naar de veerboot. Het passeren van de 'ticket office' gaat soepel als we de reserveringen laten zien. Havenpersoneel gidst iedere auto naar een opstelstrook op het wachterrein naast de boot. In de wachttijd totdat we de boot in kunnen rijden, stappen we even uit en lopen een rondje rond de auto om de benen te strekken. Het schip dat klaar ligt heet de 'Princess Marguerite III' en ziet er uit als een kolossaal cruiseschip. Lang wachten hoeven we niet, er wordt omgeroepen dat we boot in kunnen rijden.

Het is niet druk en zonder dringen en duwen gaan we vanuit de autoruimen de paar trappen omhoog. Zoals het inschepen hier gaat is het totaal onvergelijkbaar met de gang van zaken bij de Griekse veerboten. Daar is het inschepen, laden en lossen een gekkenhuis in een gekrioel van mensen, maar hier gaat alles rustig beheerst en gedisciplineerd. Boven is de passagierruimte comfortabel ingericht met vloerbedekking en gemakkelijke stoeltjes rondom salon tafels. Centraal gelegen is de ontbijt- en koffiebar. Eerst negen stoelen en een paar tafels claimen en dan in de rij voor het ontbijt. Ook hier is het niet druk en tijdens de wachttijd in de rij bestudeer ik het bord met het menu. Voor het ontbijt kun je kiezen uit een 'muffin basket' of een 'cereal basket'. De meesten en ik ook, kiezen voor het 'cereal' ontbijt. Het bestaat uit een rietje mandje met daarin een pakje cornflakes, een bekertje melk, een broodje, een muffin, wat boter, een beker sinaasappelsap en wat fruit. In een grote kring zitten we in de passagiers launch rondom de lage salontafels. Het is vandaag ook Leo's verjaardag, daar is wel wat voor voorbereid maar dat kan nog niet uitgevoerd worden. Met een list wordt Leo wat langer opgehouden bij een bezoek aan het toilet. Dat is het moment waarop gewacht is. Karin en Marijke hebben feestartikelen bij de hand gehouden en zo gauw Leo uit zicht is komen de ballonnen en slingers te voorschijn en met man en macht wordt er geblazen. Iemand leent bij het ontbijtbuffet een rolletje plakband en in drie minuten hebben we de ruimte rondom Leo's stoel versierd met ballonnen en slingers. De slingers worden aan de stoelen en plafond vastgeplakt en de ballonnen kan je goed vast zetten door de platen van het systeemplafond een klein stukje op te tillen. Bij terugkomst van het toilet moet Leo wel verrast reageren en in twee talen wordt Leo toegezongen. Bij de Engelse versie van 'Happy birthday...' vallen de andere passagiers ook in. Het varen op een boot scheidt al gauw een band. Het cadeau is een T-shirt met onze namen er op, maar de ervaring leert dat die viltstift letters er met de was wel weer uitgaan.

Voor de overtocht naar Seattle moeten we vier en een half uur rekenen, zodat de verwachte aankomsttijd rond twaalf uur is. Tijdens de overtocht kan je je bezig houden, door een beetje rond te lopen en het schip te verkennen. Het bovenste zonnedek is open, maar hoewel het goed weer lijkt zitten daar toch nauwelijks mensen. Te koud en te winderig. De belastingvrije winkel met souvenirs, tabak en drank heeft niet bijzonder veel keus en rekent een onvoordelige wisselkoers als je in Canadese dollar betaald en het wisselgeld in Amerikaanse dollars terug krijgt. Maar het verkort de wachttijd door hier rond te struinen. Daarna nog maar een tweede beker koffie en een koek van de ontbijtkraam genomen. Ergens vinden we nog een paar Amerikaanse kranten van een paar dagen oud. Het opvallendste nieuws lijkt dat er in een paar dagen weer drie vliegtuigongelukken geweest zijn in de USA.

Tijdens de overtocht zijn we de grens van Canada en de USA gepasseerd, dus we kunnen douane formaliteiten verwachten. Alleen het paspoort door het raampje laten zien als we de boot afrijden is genoeg. Als de auto door de bijna verlaten douanehal rijdt worden we verder gezwaid. Amerika binnen komen vanuit Canada is veel gemakkelijker dan vanuit Nederland via Schiphol. Vanaf de haven zoeken we Interstate 5 - zuid op, met bordjes staat dat overal goed aangegeven. De interstate gaat dwars door Seattle en soms meer óver Seattle. Het is een ingewikkeld netwerk van zesbaans en tienbaans snelwegen met afslagen rechts en links, fly-overs en vierlaags viaducten. Dit is weer de grote stad en nogmaals kijken we de ogen uit naar deze skyline van wolkenkrabbers en snelwegconstructies, net als op de heenweg. Nogmaals passeren we de Boeing vliegtuig fabrieken met zijn ontelbare hangars en immens grote montagehallen links en rechts van de snelweg. We herinneren het ons nog van drie weken geleden en toch lijkt het alweer zo lang terug. Alle afslagen negerend rijden we naar het zuiden, tot net onder Seattle en nemen afslag 168 naar Kent. Nog een paar kilometer en we zijn weer bij de allereerste camping. De

omgeving heeft iets bekends, maar biedt toch onvoldoende houvast om in één keer helemaal goed naar de camping te rijden. Pas als het bord KOA-camping en het kantoortje met de markante houten Indianen kop aan de gevel weer in beeld komt, weten we het zeker: hier zijn we eerder geweest. De sites waar we eerder gestaan hebben zijn nog, of nog steeds, vrij. In het gras lijken nog de afdrucken zichtbaar waar de tenten gestaan hebben. Zouden hier in de tussenliggende weken nou nog ander tenten gestaan hebben? Voor de laatste maal de auto's uitladen en de tenten weer opzetten, weer naast het houten prieeltje.

Morgenochtend moeten we ook weer heel vroeg op en dan moet echt alle bagage al degelijk ingepakt zijn. Daarom lijkt het nu handig om vóór we vanmiddag en vanavond naar Seattle gaan alvast de bagage in orde te maken. De auto's moeten uitgeruimd en uitgemest worden en alle persoonlijke spullen die er in rondslingeren moeten er uit. Het is ook wel handig om de koffers en tassen nu goed in te pakken zodat alles er in past en we morgenochtend zo weg kunnen. De tenten maken we stuk voor stuk compleet, ieder tent weer het juiste aantal haringen en een paar reserve haringen in het zakje. Een probleem zijn de gastankjes en de vloeibare brandstof van het brandertje van Wim. De gastankjes maken we leeg door het brandertje aan te steken en op te laten branden. De vloeibare brandstof gooien we bij één van de auto's in de benzinetank. Restanten van nootjes, pinda's maken we op als we nog even op de bankjes in het prieeltje zitten. Ook de benzine in de tanks van de drie auto's is zo goed als op. De afgelopen dagen is het tanken zo geregeld dat we met een bijna lege tank de auto's bij de verhuurder Alamo inleveren. Alleen Wim is continue bezorgd dat een van de auto's het toch niet haalt en dat die juist op weg naar het vliegveld zonder benzine komt te zitten. Met nog een hele middag en avond te besteden in Seattle zoeken we onze laatste dollars bij elkaar en gaan de Interstate 5 weer op, maar nu weer naar het noorden. Om benzine te sparen gebruiken we de twee auto's waar de tank nog het volste van is.

Dichtbij het centrum kun je op parkeerplaats P2 gratis parkeren. Marijke rijdt de tweede auto en als we de auto die voorop rijdt de juiste inrit zien inrijden voor P2, beseffen we dat Marijke die inrit gaat missen omdat we in de verkeerde baan staan. Het is hier éénrichtingsverkeer en dus lastig om de goede plek en de juiste inrit terug te vinden. Even lijkt Marijke haar goede humeur te verliezen en chagrijnig scheurt ze een stuk terug. Uiteindelijk komt alles goed en treffen we de anderen weer. Op enkele honderden meters afstand staat de 'Space Needle', een toren van 200 meter hoog met bovenin een restaurant en een uitzichtspunt. De 'Space Needle' is voor Seattle wat de Eiffeltoren voor Parijs is. Het plan is dat we vanavond omhoog gaan. Aan de voet van de Space Needle is een permanente kermis gebouwd. Het hele jaar door staat hier een achtbaan, draaimolens, schiettenten en al die andere attracties die op een kermis te vinden zijn. Hier is ook het station van de monorail, die je in enkele minuten naar het hart van de stad kan brengen. Zowel Space Needle als de monorail zijn de overblijfselen van de wereldtentoonstelling (Seattle World's Fair) die in 1962 hier in Seattle gehouden is. We spreken af dat we eerst op dit kermisterrein wat rondkijken en over een uurtje de monorail nemen naar het centrum. Eens een groep, altijd een groep, dus met z'n zevenen slenteren we over de kermis. Alleen Leo en Marijke zijn hun eigen weg gegaan. Martin en Rens voelen wat voor een ritje in de achtbaan. Ik krijg een paar rugzakken in bewaring en vanaf een bankje kijken we naar hun 'spectaculaire' rit. Het valt wel mee, er zat maar één complete looping in en redelijk aanspreekbaar komen ze weer op aarde terug.

Kramen waar je met ballen gooien een rij flessen omver kunt mikken, kramen waar met een luchtbuks op papieren doelen geschoten kan worden en meer van dat vermaak. Onze aandacht wordt getrokken door een ballen-schiet-kraam waar het altijd prijs is als je met een groep van meer dan zes komt. Omdat we op dit moment met z'n zevenen hier lopen kunnen we dat toch niet zomaar voorbij laten gaan. Het spel bestaat er uit dat je met een kanon waar plastic ballen uitkomen mikt op de gapende open mond van een houten clownskop. Als je goed gericht hebt en drie ballen in het gat hebt gekregen, verschijnt in die open mond een rode tong. Dan moet je nog eens drie maal de tong geraakt hebben, dan kom je in aanmerking voor de hoofdprijs. Hiervoor krijg je 45 seconden de tijd. Maar juist de essentie dat je nog drie-maal de tong geraakt moet hebben, is iedereen ontgaan. Vol enthousiasme kiezen we ieder positie achter een ballenkanon. De eerste opdracht is gemakkelijk vervuld binnen de tijd. Juichstemming alom, totdat de dame van de kraam alsnog op het spelreglement aan de zijkant wijst. Dus geen hoofdprijs, maar een troostprijs zit er wel in. Om niet te achterhalen redenen krijgt Wim een groot pluche beest in de kleuren wit en zwart, voorstellende een walvis. Het beest wordt Willie genoemd, om dat te begrijpen schijn je een bepaalde film gezien te moeten hebben. Met zo'n pluche beest van een halve meter groot loop je aardig voor schut, dus we verkneukelen ons al bij de gedachte dat Wim de hele avond nog met het beest moet sjouwen.

Een half uur later verzamelen we bij het kaartjesloket voor de monorail naar het centrum. De monorail begint bij de Space Needle en brengt de reiziger in 90 seconden naar de Westlake Shopping Mall in het hartje van het centrum. Op een hoogte van ongeveer vijf meter boven het straat oppervlak loopt de betonnen baan vlak langs gebouwen en wolkenkrabbers tot binnen in het overdekte winkelcentrum. Er is afgesproken dat we vóór het loket op elkaar zouden wachten. Terwijl zeven van ons er al wel zijn en we staan te wachten op de laatste twee, valt het opeens op dat Wim weer de handen vrij heeft. Bezorgd in-

formeren we waar 'Willie' gebleven is. Het beest is tijdelijk in verzekerde bewaring gegeven bij de ballen-schiet-kraam. Straks bij terugkomst er wel aandenken om 'Willie' op te halen. Het wordt spannend als de afgesproken tijd verstreken is en de eerst volgende monorailtrein over één minuut vertrekt: het wachten is nog steeds op Leo en Marijke. Net als we overdenken wat te doen als ze niet op komen dagen, komen ze aanrennen met duizend excuses. Voor twee dollar kopen we een retourticket en gaan één voor één door het ratelende tourniquetje. Als in folders en reisgidsen beweerd wordt dat de trip met de monorail exact 90 seconden duurt, kan ik de verleiding niet weerstaan dat ook te controleren. Tussen het in beweging komen en volledig tot stilstand komen en het open gaan van de deuren zit 1 minuut en 58 seconden. In die tijd vertelt de bestuurster over de luidsprekers haar standaardverhaal over de lengte, de hoogte, de snelheid en het bouwjaar van de monorail.

Na het verlaten van het eindstation via een trappenhuis en zes trappen naar beneden sta je opeens op een groot plein in het centrum van Seattle. Het plein wordt omgeven door strakke gebouwen van vele etages hoog. Autoverkeer baant zich een trage weg van verkeerslicht naar verkeerslicht. Op de brede trottoirs stalletjes van krantenjongens en hot-dog-verkopers. Daar tussendoor krioelt het van de inwoners Seattle, herkenbaar aan de snelle pas met de strak voor zich uitkijkende blik en de toeristen, herkenbaar aan de slome slenterpas met een nieuwsgierig rondspiedende blik. Tussen dit volk door zetten we koers richting de havenzijde van de stad met zijn vele pieren. Saaie stadsindeling met die van oost naar west lopende avenue's en de van noord naar zuid lopende opvolgend genummerde straten. In oostelijke richting gaand over de zoveelste avenue, passeren we de genummerde straten. Allemaal rechthoekige straatblokken. Winkels, kantoren, banken, restaurants, koffiebars, alles is strak van vorm en biedt een saaie aanblik. Aan de hoeveelheid winkels ligt het niet, alles is hier te koop en alle artikelen liggen mooi uitgestald in de etalages. De bevolking bestaat uit vele, vaak niet blanke, rassen. Samenscholingen op een straathoek zijn niet ongewoon. Door de drukte heb je het gevoel dat je hier meer op je persoonlijke eigendommen moet letten dan anders. Het doel van de wandeling over de 'Avenues' en de 'Street' is Pike Place Market, een gigantische overdekte markt in drie verdiepingen. De markthal is negentig jaar oud en is voor de lokale bevolking en de toeristen de ideale markt voor verse producten zoals groente, fruit, banket, brood en bloemen. Daarnaast is het een paradijs voor kunstenaars met hun winkeltjes en ateliers. Door de grote drukte is het ook een paradijs voor zakenrollers. Met de hand op de knip banen we onze een weg door de hallen.

Het volgend doel voor vanmiddag is het Omnidome theater op pier 59 aan het havenfront. Tussen Pike Place Market en de kade langs de pieren loopt de veelbaans interstate 5. Dit snelwegcomplex met z'n alsmaar voort razend verkeer ligt hoog verheven t.o.v. de kade. De weg van markthallen naar de kade loopt via vele trappen omlaag tot onder de snelweg. Het blijkt nogal lastig om de juiste uitgang van de markt met z'n drie etages te vinden. Navraag doen bij de surveillerende politieagenten helpt niet veel. Dwalend via trappen en gangen en komen we uiteindelijk toch bij de vele trappen die tot de onderdoorgang onder de snelweg leiden. Dan kost het niet veel moeite meer om de met verkeerslichten beveiligde drukke straat langs de kade over te steken. Langs de kade is één langgerekte strook met horeca en winkeltjes en winkelcentra. Alles grotendeels gebouwd op de pieren. Het ziet er leuk en fleurig uit, alleen jammer van die continue alles overstemmende herrie van de snelweg enkele tientallen meters verderop en op vijf meter hoogte gelegen. Recht tegenover de oversteek ligt pier 59, met het Omnidome theater en het Aquarium. Op het reusachtige grote filmdoek van het Omnidome theater worden spectaculaire films vertoond. Het beeld wordt in een hoek van 180 graden op het bolvormige scherm geprojecteerd zodat je als toeschouwer er midden in zit. We kopen kaartjes voor de film getiteld: 'Eruption of Mt. St Helens', in een bezoek aan het Aquarium voor een combinatieprijs is geen interesse. Het duurt nog drie kwartier voor de film begint, zodat we de tijd nog maar weer eens op een, zelfbedienings, terras moeten doorbrengen. Zelf kies ik er voor om langs de kade en de pieren wat rond te kijken. Veel winkels, snackbar tenten met hot-dogs, overdekte winkelcentrums waar je alles kunt kopen wat je maar bedenken kunt, tot overdekte speeltuinen met draaimolens te vinden op de pieren.

Volgens de instructies bij de kassa van het Omnidome theater moeten we tien minuten voor aanvang in de foyer aanwezig zijn, laatkomers worden niet meer binnen gelaten. Uiteraard komen we met ons negenen keurig op tijd, maar dan blijkt dat we nog een half uur in een lange rij buiten moeten staan voor we zelfs maar de foyer in kunnen. Blijkbaar een foutje in de planning gemaakt. De film gaat over de vulkaanuitbarstingen van de berg St. Helens en duurt een half uur. Het is inderdaad een gaaf beeld waarbij je het gevoel hebt midden in de voorstelling te zitten. Vooral beelden gemaakt uit een helikopter geven het gevoel dat je meevliegt. En er zitten nogal wat beelden uit een helikopter in, zodat je er zowat luchtziek van wordt. Jammer vind ik dat het beeld wel groot en imposant is, maar niet echt scherp. Ook inhoudelijk kan het mij niet zo boeien. Af en toe heb ik moeite om de ogen open te houden. Het kan ook zijn dat alle indrukken en activiteiten van de afgelopen weken een rol spelen of dat we de laatste dagen weinig slaap gehad hebben. Spijt dat de film afgelopen is heb ik dan ook niet en als ik knipperend met de ogen weer buiten sta voel ik mij opgelucht.

Eigenlijke willen we allemaal wel even winkelen en rondkijken in Seattle en daarom spreken we af dat we over anderhalf uur elkaar weer zullen ontmoeten op het monorailstation waar we uitgestapt zijn. Dit is de gelegenheid dat ik in mijn eigen tempo even in de stad kan rondkijken. Snel maak ik mij uit de voeten en duik onder in het verkeers- en voetgangersgewoel. Zonder een bijzonder doel dwaal ik door de winkelstraten van het centrum. Door je te oriënteren op de nummers van de straten en de avenue's kan je niet verdwalen. Bovendien heb ik een simpel kaartje, zodat ik gemakkelijk de tijd en de afstand tot het monorailstation, waar we met de groep afgesproken hebben, in de gaten kan houden. Toch kom ik per ongeluk interessante winkels tegen zonder er speciaal naar te zoeken. Vlak bij elkaar zitten de gespecialiseerde Levi's en Nike shops. Ieder zaak is even groot als een compleet warenhuis. Bij Levi's verkopen ze de complete collectie in een keurige, maar zeer rustige, drie etages tellende winkel. Alle spullen liggen netjes opgevouwen en gesorteerd in drie meter hoge schappen, maar nauwelijks iets geprijsd. Enkele aanbiedingen zijn wel geprijsd, maar die prijzen doen vermoeden dat het hier in vergelijking met Nederland niet extreem goedkoop is. Op dit moment heb ik geen plannen om wat te kopen en om nu snel wat uit te zoeken lijkt mij overbodig. Dus zonder wat te kopen wandel ik het Levi's paleis weer uit. Dan maar even bij de burens kijken, bij 'Nike - town'. Ook hier vier etages, onderverdeeld naar sport. Vast en zeker verkopen ze hier een hele uitgebreide collectie. Ik bedenk wat ik hier zou kunnen kopen. Loopschoenen misschien als ze hier goedkoper zijn. Toch koop ik liever een paar nieuwe schoenen bij de zaak in Nijmegen waar ik de verkopers ken, waar ze mij kennen, mijn voeten vaker gezien hebben en mijn oude schoenen onderzoeken. Dus ook hier slenter ik onverrichterzake het Nike-paleis weer uit. Een paar blokken verder kom ik een grote winkel tegen met het opschrift 'Books and Music'. Hier even naar binnen. Werkelijk een enorme collectie boeken in een rustig boeken-kijk-klimaat. Dat betekent wat mij betreft niet druk, gedempte gesprekken van kopers en verkopers, duidelijk gesorteerde collectie en een rustig klassiek muziekje op de achtergrond. Ik zie wel wat boeken die ik zou kunnen kopen, maar dat is extra gesjouw in de bagage. Verder naar achteren in de zaak is de muziek afdeling met een enorm grote CD-collectie. De prijzen zijn niet spectaculair laag ten opzichte van het Nederlandse prijspeil. Voor een CD van een bekende artiest betaal je gemiddeld 22 dollar, dus ongeveer f34,- in gulden. Geen reden om massaal inkopen te doen.

Alle negen leden van de groep zijn redelijk op tijd op het perron van het monorailstation waar we om zeven uur afgesproken hebben. Het blijkt dat ik de enige ben die een goede CD-winkel gevonden heb. In de kleine groepjes waarin de andere door de stad gezworven hebben is er wel naar gezocht maar niet gevonden. We moeten besluiten waar we gaan eten, of om mee te beginnen welke smaak en wat voor land. Op voorstel van Leo en Marijke gaan we op weg naar een Italiaans restaurant dat ze vanmiddag gezien hebben en wel geschikt leek. De trappen van het monorailstation het grote plein voor de shopping-mall, de brede avenue's, het begint allemaal vertrouwd en bekend er uit te zien. Kris-kras gaan we op aanwijzing van Leo langs de blokken, onderweg speurend naar alternatieven. Een klein en intiem 'Indian restaurant' ziet er ook wel goed uit. Op straat lokt een bord met 'Indian diner with candlelight' de voorbijgangers. Marijke is er meteen helemaal voor om hier te gaan eten, zij denkt dat het iets met Indianen te maken heeft. Buiten bekijken we de menukaart. De meningen zijn verdeeld, wat doen we, hier naar binnen gaan of doorlopen naar het adres van Leo? Met een kleine meerderheid van stemmen besluiten we door te lopen. Zig-zaggend door Streets en Avenue's en twijfelend of Leo de weg nog wel weet, naderen we de locatie waar Leo ons naar toe gidst. Triomfantelijk showt Leo het restaurant van zijn keus. Ziet er redelijk uit, alleen het bordje 'closed' op de deur is storend. Heeft Leo ons dat al eens eerder geflikt, was dat niet bij Okanagon Lake? Dan maar terug naar het Indian Restaurant, een wandeling van twintig minuten terug. Wel goed voor de eetlust.

Binnen worden we op gepaste oosterse wijze welkom geheten. Het is sfeervol, lees schemerig, verlicht met inderdaad hier en daar een kaarsje op tafel. In de Oosterse keuken zijn we niet zo thuis, maar Karin blijkbaar wat meer. Door de zelfverzekerde manier waarop ze ons adviseert wekt ze de indruk vaker in een dergelijk restaurant te eten. Een Tandoori schotel heeft wel iets bekends en iets dergelijks wordt door de meeste onder ons gekozen. Zelf kies ik voor een 'Tandoori mixed grill' en medium gekruid. Op advies van Karin bestellen we er ook 'tan' bij, een platte smakelijke broodvariant. Omdat we niet kunnen kiezen tussen 'tan gewoon' en wat minder gewone varianten, bestellen we een tweetal soorten. Alles is hier wat anders dan we de afgelopen weken gewend zijn, dus Ice-Tea is hier niet te krijgen. Mangosap is een goed alternatief. Ik heb dat eerder gedronken en weet dat het erg lekker is. Zelfs Martin, ondertussen een Ice-Tea verslaafde, gaat door de bocht en neemt Mangosap na een eerste mislukt experiment met een soort ranja. 'Sir, I'am sorry, but it is not my taste'. Geen probleem volgens de keurige en stijlvolle bediening. Het eten is voortreffelijk en doet mij er aan denken dat ik eigenlijk wat vaker zou moeten gaan eten bij 'Indian Gate', vlak bij mij in de buurt in Nijmegen. Dampend hete schotels komen uit de keuken, rijkelijke gevuld met prima gegrild vlees, kip en groente. Samen met witte rijst is het een verrukkelijk maal. Mijn portie is prettig gekruid en niet te heet. Mijn tafelgenoten vonden het al moedig dat is voor 'medium' koos, maar dat valt erg mee. Het brood, de 'tan' vind ik smakelijk, vooral de spe-

cialere soort. Het is net of mijn disgenoten weinig trek hebben, hun schalen gaan lang niet op. Met wat moeite krijg ik mijn schaal met vlees, vis en groente en ook de rijst schoon. Het is zo lekker dat ik het niet kan laten staan. Aan tafel is wat stil, dit is tenslotte wel ons laatste gezamenlijke diner. Zou men heimwee naar Canada hebben? Geld inzamelen om de gemeenschappelijke rekening te betalen is altijd een onplezierig sluitstuk geweest van onze avond diners. Vanavond wil het niet lukken, iedereen denkt voldoende in de pot gestort te hebben om zijn aandeel betaald te hebben. Toch als Wim het natelt wat er in de pot zit is het net aan genoeg voor het minimale bedrag van de rekening. Gezien de kwaliteit van het eten hier mag er best een goede fooi bij. De man lappen we nog een paar dollar. Bij het weggaan hebben ik het gevoel dat we wat te haastig gedineerd hebben vanavond. Gezien de stijl en de ambiance zou je eigenlijk hier de hele avond over het diner moeten doen en nog lekker lang moeten kunnen n tafelen. Wij hebben last van een onmerkbare haast, het avondprogramma moet nog afgewerkt worden.

In ruim 90 seconden zijn we met de monorail weer in het kermis pretpark aan de voet van de Space Needle aangekomen. Bij avond ziet de kermis en de Space Needle er sprookjesachtig fraai verlicht uit. Dit jaar bestaat de Space Needle 35 jaar, de toren is nog steeds een overblijfsel van de wereldtentoonstelling uit 1962. Dat wordt gevierd met een speciale aanbiedingen, iedere dag andere. Als we vanmiddag de toren bezichtigd hadden, zouden we een surprise cadeau gekregen hebben. Het lijkt al weer heel lang geleden, maar was het niet vanochtend dat we de verjaardag van Leo gevierd hebben? En was Leo ook niet vandaag ook 35 jaar geworden? Daar moet een slaatje uit te slaan zijn. Als ik aan Leo en Wim voorstel om voor Leo toch minstens korting te bedingen boven op de groepskorting, ziet Wim dat meteen als een bijzondere uitdaging. De kaartjes verkoper is vandaag de beroerdste niet, maar wil als bewijsstuk wel even het paspoort van Leo zien. Het resultaat is dat Leo voor z'n verjaardag gratis naar boven mag. De rest betaald de normale toegangsprijs van \$7.50. Met z'n achten gaan we naar boven, want Wim gaat niet mee die heeft het bij de vorige reis al gezien. Op grond van ervaring zouden we nu kunnen concluderen dat het boven tegenvalt. In de voet van de toren zijn er twee liften, een voor de sjiek geklede toeristen die het restaurant boven gaan bezoeken en de andere voor het gewone volk dat alleen maar naar het 'observation deck' gaat. Dit uitkijkpunt moet het mooiste uitzicht over Seattle bieden, zo wordt beloofd. Het restaurant bevindt zich onder het 'observation deck' en draait rond, ieder uur een volledige omwenteling. Maar wij hebben al gegeten. In de wachtruimte annex souvenirwinkel stellen we ons op in de rij voor de lift. Iedere twee minuten gaat er een lift omhoog. Met minstens twintig andere toeristen proppen we ons in de kleine liftkooi. De 63 meter naar de top wordt in enkele tientallen seconden afgelegd en de tocht met de lift is al een belevenis op zich zelf. De liftkooi gaat buiten langs de toren omhoog om pas bij de laatste meters in de brede omloop bovenaan te verdwijnen. Rondom in de liftkooi is glas, zodat je in een 180 graden uitzicht de kermis en een deel van de stad onder je snel kleiner ziet worden. De luttele seconden die de lift er over doet worden door de liftboy met een verzameling standaard beleefdheden en grappen volgepraat. De lift vertraagd en schuift de bovenste omloop in. Het uitzicht over de stad maakt plaats voor een kort stukje liftschacht. Soepel zonder schokken stopt de lift en als de schuifdeuren opengaan kom je boven nogmaals in een souvenirwinkel.

In een paar passen en via een afstapje kom je buiten op de omloop rondom het topje van de toren. Een hoge glazen gepantserde afscherming verhindert een duikeling naar beneden. Echt een heel aardig uitzicht bij avond over de stad. Langzaam rondlopend zie je de verlichte straten en gebouwen van het centrum. Wat verder weg kijkend zie ik de verlichte haven met de schepen, veerboten en havenkranen. Als vurige linten slingeren de snelwegen zich door en vooral over de stad. Vlak onder de toren ligt een baseball stadion en van boven af kijk je recht op het hel verlichte veld en de tribunes. Ergens in de verte, maar toch heel duidelijk hoorbaar, klinkt een sirene. Het geluid is afkomstig van een brandweerwagen met blauw zwaailicht die zich door de stad spoedt. Vele kilometers lang kun je de wagen vanaf de toren volgen. Onvoorstelbaar hoe duidelijk het geluid van de sirene vanaf deze hoogte hoorbaar is. Als je langzaam rondom loopt begin je steeds meer locaties in de stad te herkennen. Staat daar op die pier niet de bolvormige koepel van het Omnidome theater? Na twee rondjes houd ik het voor gezien. Er staat een lange rij voor de liften naar beneden, dus maar achter aan in de rij aansluiten. De rit naar beneden gaat in dezelfde vaart en in de souvenirwinkel beneden moeten we noodgedwongen rondkijken om te wachten op de rest. Onvoorstelbaar wat voor prullen hier verkocht worden, dingen die ik met geld toe nog niet eens zou willen hebben.

In de tijd dat wij boven waren is Wim zijn pluchen beest op gaan halen bij de kermistent. We waren al bang dat Wim zijn Willie 'per ongeluk' zou zijn vergeten. Vanaf de voet van de Space Needle teruglopen naar de parkeerplaats is een wandeling van tien minuten. Achterom kijkend naar de verlichte toren van de Space Needle zie je beter hoe het ding er van buiten uit ziet. Langs de betonnen paal zie je twee glazen liftkooien onafgebroken op en neer reizen. Een poging om het ding helemaal op de foto te krijgen is gedoemd om te mislukken als je geen groothoeklens bezit. Op de parkeerplaats vinden we de 'paarse dweil' en 'goldie' terug. Zwijgend, na een intensieve en zeer lange dag, maken we de rit naar de camping

terug. Om elf duurt kruipen we zo snel mogelijk de tent in om nog zoveel mogelijk uren slaap te pakken, want ook morgen moeten we om half zes op.

Dag 22

Het vertrek

Het is nog donker als in de tenten de reiswekkers om half zes gaan piepen. Uiterlijk om kwart over zes moeten we rijden. Door de voorbereidingen van gisteren is het inpakken snel gebeurd en om iets over zes laten we een laatste blik over het schemerige grasveldje gaan en rijden weg. Het is stil in de auto als we rijdend over de rustige Interstate 5 de borden richting 'airport' volgen. Het vinden van de luchthaven gaat een stuk gemakkelijker dan drie weken geleden toen we vanaf de luchthaven de camping probeerden te vinden. Alles staat goed aangegeven en door de borden 'Rental Car Return' rijden we vanzelf de parkeergarage in. Nog even de borden richting Alamo volgen en dan is het een kwestie van de auto's achter elkaar in de aangegeven rij parkeren en de sleutels op het dak achterlaten. Voor een paar dollar charteren we een paar bagagekarren en met drie afgeladen karren nemen we de lift naar de kantoren van Alamo, de Rode Deuk, de Paarse Dweil en Goldie voorgoed achterlatend. Het is nu nog rustig in de hal bij het autoverhuurbedrijf. Aan de balie van de autoverhuurder moeten Wim en Karin (als hoofdbestuurster) nog eens uitleggen hoe we die deuk in de Rode gekregen hebben. Het verhaal dat het een 'Hit and Run' geval is wordt geaccepteerd en de schade valt onder de verzekering. De tijd die nodig was voor de extra uitleg valt mee en ruim op tijd kunnen we met de drie bagagekarren naar de incheckbalie. Als we nog eens achterom kijken naar de rij die er nu voor de balie bij Alamo staat beseffen we dat het wel handig was om vroeg aanwezig te zijn. Het was het waard om er extra vroeg voor op te staan.

Meest gestelde vragen

Het weer

Kan heel snel omslaan van prachtig zomerweer met temperaturen van dik in de twintig graden, geheel onbewolkte blauwe lucht naar een zwaar betrokken lucht waaruit een stromende regen valt. In de ochtend uren kan het gemeen koud zijn, zeker op hoogtes van 1000m boven de zeespiegel. Tegen de middag kan het aangenaam warm zijn of zelfs te warm worden. In de avond koelt het snel af als de zon gaat zakken. Een enkele regendag is normaal. De volgende dag kan het weer een stralende dag zijn. Of aan de andere kant van de berghelling kan het ook heel ander weer zijn.

De zomers duren kort, zo vanaf begin juni tot eind augustus. Juist in die periode komt de flora en de fauna volledig tot leven en is dan op z'n best. Om in september, als de koude periode begint, in een lange winterslaap te gaan. Dat gedrag is ook bij de lokale bevolking te bespeuren. De zomermaanden zijn voor de inwoners feestmaanden en ze genieten dan ook volop van de aangename temperatuur.

Campings

Alle bezochte campings zijn van redelijke kwaliteit. Er zijn kleine campings waar voornamelijk een klein aantal campers staat met volledige aansluiting op elektriciteit, water en riool met daarbij een klein veldje voor een paar tenten. Er zijn ook hele grote campings van een paar vierkante kilometer groot, ingedeeld in sectoren. De ondergrond voor de tentplaatsen is wisselend van kwaliteit. Het kan van alles zijn, van een mooi groen grasveldje, stuifzand en sintels. Soms is de grond zo zacht dat je de haringen er met de hand in kunt duwen, soms is de grond zo hard dat je flink moet hameren om de haringen er tot de helft in te krijgen. De helft van de bezochte campings heeft bij iedere plaats een vuurplaats. Dit is meestal een metalen bak op de grond losstaand van begroeiing en waar je vuur kunt stoken voor te barbecuen of om 's avonds bij een kampvuurtje de kou of de muggen te verdrijven. Soms ligt er een rooster op de vuurplaats en soms ook niet. Als je geen rooster aantreft en je wilt toch barbecuen, dan moet je een list verzinnen en op zoek gaan naar iets wat op een rooster lijkt. Bijvoorbeeld bij de buren een rekje uit de koelkast lenen. Het benodigde stookhout is vaak aanwezig op een centrale plaats op de camping. Alleen moet je dat nog wel kleiner hakken, maar daarvoor leen je ook weer een bijl bij de buren. We hebben één camping meegemaakt waar je hout kon kopen tegen een te hoge prijs, maar dan krijg je dat stookhout wel keurig in kleine stukjes gehakt en in pakketjes bij elkaar gebonden.

Bij ieder campingplaats staat een gemakkelijke picknicktafel. Dat is heel gemakkelijk om te ontbijten of gewoon even te zitten, dat hoeft dan niet steeds op de grond. Juist dat soort details maakt het kamperen wat comfortabeler.

De sanitaire voorzieningen is redelijk bruikbaar. Op een kleine camping zijn er meestal twee douches. Op een grotere camping zijn er vaak meerdere toiletgebouwen. We zijn douches tegen gekomen die in een vieze houten keet gebouwd waren, met rottend hout en schimmel. Maar ook keurig schone betegelde douches en toiletten die pas nieuw waren. 's Morgens vroeg is alles nog enigszins schoon en is het niet al te druk. Kom je rond acht uur dan is het in de toilet gebouwen overvol en moet je op je beurt wachten.

Tenten

De tenten die we gebruikten waren twee persoons tentjes, bestaande uit een binnentent, met twee stokken en een buitentent. Hoewel reisbegeleider Wim beweerde dat hij de tent binnen 2 minuten kan opzetten doen wij er toch wel een kwartiertje over, dat hangt af van de hardheid van de grond. Als je de tent volledig opzet heb je 24 haringen nodig en de meeste tijd kost het om alle haringen de grond in te hameren, of om op één van de drie hamers te wachten. Als je dat te lang duurt kan je nog op zoek gaan naar een geschikte steen. De tent is voldoende ruim voor twee personen en de bagage. In het midden kan je net niet staan als je niet al te groot bent. Drie van ons hadden de luxe van een eigen tent en dat geeft veel meer ruimte. De tenten bleken bestand tegen behoorlijk harde windstoten en flinke regenbuien. Bij zware regenval en de wind van voren treedt er alleen wat lekkage op via de ritssluitingen.

Wildlife

Beren

Hoewel er in de Nationale Parken genoeg beren zitten om een redelijke kans te hebben er een tegen te komen, hebben we er geen gezien. Er gaan wel geruchten dat een drietal mensen van de groep (dus één auto) een keer heel even de achterkant van een kleine beer gezien hebben. In de parken in Jasper en Banff wordt wel continue gewaarschuwd voor de aanwezigheid van beren en daar moet je ook maatregelen voor nemen. Op de campings zijn de afvalcontainers van extra deugdelijk metaal met een beveiligde sluiting. In de tent mag je absoluut geen etenswaren achterlaten, zeker 's nachts niet. Alle

spullen waar een luchtje aanzit, dus alle toilet artikelen, moet je 's avonds achter in de kofferbak van de auto opbergen. Tijdens wandelingen en hikes door bereengebied wordt je aangereden om een berenbel mee te nemen, of in ieder geval wat herrie te maken, zodat je de beren niet hoeft te verrassen. De kans om ze vanaf de snelweg te zien is groot. Als er ergens langs de weg een aantal auto's stil staan is het raadzaam daar goed in het struikgewas te kijken.

Beren komen hier in twee soorten voor:

De zwarte beer

Komt voor in de bossen op lagere hoogtes.

Heeft korte klauwen en een recht spier profiel.

Kleur is meestal zwart, maar kan ook bruin of roodachtig zijn.

Populatie: 55 - 60 stuks in Banff en 70 - 90 stuks in Jasper.

De grizzly beer

Komt voor in bergachtig terrein, weiden en open bossen.

Heeft lange klauwen en een bol spier profiel.

Lange haren in kleur variërend van zwart

naar blond.

Populatie: 55 - 80 stuks in Banff en 100 - 120 stuks in Jasper.

Elk

Ziet er uit als een gemoedelijk maar wel groot hert. Vanuit de auto zien ze er heel normaal uit, maar als je dichterbij komt zijn ze imposant van grootte. Regelmatig staan ze in kleine groepjes langs de snelweg te grazen. Ze zijn niet mensenschuw en trekken zich niets aan van stoppende auto's. Ze leven in de gemengde bossen en in de koude wintermaanden komen ze tot aan de randen van dorpen en steden, op zoek naar voedsel en warmte. De populatie in Banff NP is 3200 exemplaren en in Jasper NP 1300 stuks.

Squirrel

Leuke eekhoorn-achtige beestjes die ongeveer 25 cm lang zijn, exclusief staart. Vaak staan ze op de achterpootjes en maken piepende geluidjes. De kleur varieert per soort in diverse bruin tinten, met en zonder strepen. Ze zijn leuk om te zien en je kunt toeristen herkennen die nog maar kort in de Nationale Parken rondlopen aan het aantal foto's die ze van de squirrels maken. Als je er een paar dagen bent heb je ondertussen zoveel squirrels gezien dat het heel gewone beestjes worden. Schuw zijn ze niet, op de campings huppelen ze tussen de tenten door, op zoek naar voedsel resten. Maar pak ze niet op, of probeer ze niet te voeren, want dan kunnen ze gemeen bijten.

Andere voorkomende dieren in de parken, hoewel we die niet allemaal in het echt gezien hebben:

- vossen, niet gezien
- coyota's, niet gezien
- wolven, eentje gezien
Populatie: Banff: 35 - 40, Jasper: 50 - 80
- berggeiten, ook niet gezien, komt in voldoende grote aantallen voor in de minder toegankelijke gebieden, 800 stuks in Banff en 175 in Jasper
- Bighorn sheeps, herkenbaar aan hoorns op de kop met een krul van meer dan 360 graden
Populatie: Banff: 2000 - 2600, Jasper: 2500 - 3000
- Bisons, vrij zeldzaam en dus ook niet gezien.
- Elanden, of Moose zoals ze hier heten, een indiaanse naam voor twijgjes eter.
Populatie: Banff: 50 - 80, Jasper: onbekend
- Bevers, nijvere beestjes maar niet in de vrije natuur gezien.
- Marmotten, een hele grote gezien van een halve meter.
- Vogels, meer dan 340 verschillende soorten, daarvan ook veel gezien.

Auto's

Van de verhuurder Alamo drie Toyota Corolla's gehuurd in drie verschillende kleuren: rood, paars en goudkleurig (tan). Snel kregen ze bijnamen. De rode werd 'de deuk' genoemd omdat er in Banff een onbekende andere wagen tegen de linker zijkant aangereden is. Vermoedelijk was dat een camper, aan de plaats en afmeting van de deuk te zien. De paarse werd al na drie dagen 'de dweil' genoemd, vanwege het slechter sporen bij snelheden groter dan 100km per uur. Met de goudkleurige was niets aan de hand en werd vaak 'goldie' genoemd.

Bijzonder veel ruimte was er nooit in de auto's. Met drie personen en bijbehorende bagage en gemiddeld twee tenten was het op een reisdag 's morgen puzzelen hoe alles er in te krijgen. Naarmate de reis vorderde kwamen er ook steeds meer rondzwerfend dozen en andere spullen, zoals de doos met de ontbijt spullen en de doos met de borden en het bestek. De pannen en gasbranders vervoerden we meestal op de vloer tussen voor- en achterbank. Onderweg nooit panne of andere problemen gehad, wel een paar keer bijna extra deuken. Vooral bij uit- en in parkeren werden paaltjes en grote stenen net gemist.

Eten

Ontbijt

De eerste dagen in restaurants langs de weg of in kleine plaatsen ontbeten bij restaurant ketens als Danny's, Wendy's L&W, enz. Canadees ontbijt lijkt veel op Amerikaans ontbijt, dus op de ontbijt menukaart veel machtige en vette gerechten. Vaste items op de kaart zijn:

Toast, met wit of bruinbrood.
Hasbrowns, een gebakken aardappelgerecht.
Pancakes, grote of kleine pannenkoeken, meestal twee of drie.
Eieren, keus met omelet, geklutst, een zijde gebakken, of tweezijdig gebakken.
Muffins, een voedzame, paddestoelvormige cake.
Bacon, knapperig en zout.
Worstjes.

De ontbijten bestaan uit een combinatie van genoemde artikelen in onvoorstelbare hoeveelheden. Je krijgt echt een bord vol, het spaart wel de lunch uit. Er bij wordt koffie, thee, of vruchtensap geserveerd. De koffie wordt onbeperkt bijgeschonken. Het ontbijten in een restaurant duurt in het algemeen lang, wachten op de kaart, wachten tot je kunt bestellen, wachten op het voedsel, wachten op de rekening, met z'n alle geld tellen en dan pas weg. Gauw zit je dan anderhalf uur in het restaurant, kostbare tijd als je nog een heel dagprogramma hebt.

Na een paar dagen zijn we begonnen met op de camping te eten aan de picknicktafel. De dag ervoor, of de avond ervoor, of zelfs in de vroege morgen gaan er een paar mensen inkopen doen. Op ons ontbijtbordje vonden we dan normaal bruin brood, (witte) broodjes, jam, pindakaas (peanut butter), Nutella, vleeswaren (maar één pakje wat de zelfde dag op moet), kaas (in voorverpakte plakjes). Boter blijft in de warme auto niet langer als twee dagen goed, daarna wordt het vloeibare olie. Dus meestal gebruikten we geen boter. In de tweede helft van de vakantie zijn we overgestapt op de minipakjes Cornflakes, aangevuld met ook nog brood en beleg. Koffie en thee, maar meestal alleen thee, zetten we op het kooktoestelletje van Wim. Daarbij bijna elke keer sinaasappelsap en melk voor de cornflakes. Het voordeel van op de camping ontbijten is dat het veel sneller gaat, binnen een half uur en dat het goedkoper is. Een enkele keer gingen we 's morgens toch nog wel in een restaurant ontbijten als dat met de dagindeling beter uit kwam.

Lunch

Vaak hebben we de lunch overgeslagen, zeker als we 's morgens in een wegrestaurant ontbeten hadden. In zo'n geval kochten we ergens in de namiddag dan ergens een broodje of een koek. Als we wel 's middags ergens echt gingen lunchen, dus in een restaurantje, dan was het vaak wat later in de middag tegen een uur of twee. Een normaal lunchgerecht is dan een sandwich, belegde met vlees, vis of met de combinatie bacon, tomaat en sla. Dit wordt altijd geserveerd met patat of rijst. Soms kun je in plaats daarvan een groene salade krijgen. Verder veel kleine warme gerechten tussen de middag, b.v. spaghetti.

Avondeten

Het avondeten hebben we altijd in een restaurant gedaan, behalve die keren dat we op de camping gebarbecued hebben. Het traditionele Canadese of Amerikaanse avondeten bestaat uit een steak in het gewenste gewicht, veel patat en een klein beetje salade. Soms kun je in plaats van patat, of 'French Fries' zoals het genoemd wordt ook rijst krijgen. Veel variatie biedt de Canadees/Amerikaanse keuken niet. Daarom heb we dat vaak gezocht bij 'uitheemse' restaurants, b.v. een Chinees, een Griek, een Italiaan (pizza hut), een Mexicaan, een Mongool, een Koreaan en een Duits restaurant. De bediening is over het algemeen heel vriendelijk en correct. Over de kwaliteit van het eten valt ook niet te klagen, het was nooit erg slecht. De prijzen voor een complete drie gangen maaltijd zijn zeer redelijk, maximaal gaven we per avond \$20,- uit, dat is ongeveer f30,-.

Mensen

De lokale bevolking is over het algemeen vriendelijk en gastvrij, ondanks de geweldige stroom toeristen die men te verwerken krijgt. Vergeleken met de Amerikanen gedraagt men zich in Canada wat normaler. Minder opgelegde en gemaakte hartelijkheid, maar toch altijd een vriendelijk woord bij de eerste ontmoeting. De invloed van de grootscheepse emigratie vanuit Nederland in de jaren vijftig en zestig is goed merkbaar. Vaak blijkt in een gesprek met de lokale bevolking dat men op de een of andere manier verwantschap met Nederland heeft. In sommige plaatsen is de Engelse invloed merkbaar, soms aan de bouwstijl van steden, maar ook aan inwoners met een duidelijk Engelse afkomst.

Koffie

In het algemeen is de gewone koffie erg slap, maar wel te drinken. Men zet in restaurants de koffie in de gebruikelijke horeca machines, maar men gebruikt of te weinig koffie of van een zeer bedenkelijke kwaliteit. In sommige restaurants en cafés gebruikt men èn te weinig koffie èn slechte koffie. De kwaliteit is vaak al van verre te zien, als je door de pot heen kunt kijken, kan je beter meteen thee bestellen. Een uitzondering vormen die gelegenheden waar men Starbucks koffie schenkt, daar is de koffie redelijk. Wel een voordeel in Canada en Amerika is dat men onbeperkt bij schenkt, zonder dat je daarom hoeft te vragen. Zonder uitzondering wordt de koffie altijd in grote mokken geserveerd. De kleine koffiekopjes, zoals wij die in Nederland kennen, zal je daar nooit aantreffen.

Vaak kan men naast de gewone koffie ook espresso of cappuccino krijgen. In dit geval is de cappuccino dan aan te bevelen. Meestal wordt door de keuken of barmedewerker daar veel zorg aan besteed. De koffie is veel sterker en wordt voorzien van een dikke laag opgeklopte melk en altijd gearneerd met cacao.

Vervoer

Het gebruikelijke vervoer voor de Canadese en ook voor de toeristen is de auto of de huurauto. Huurauto's zijn gemakkelijk te regelen op iedere luchthaven en in iedere stad. Alle auto's zijn standaard voorzien van air conditioning en een automaat. Wij reden in een kleine 'mid sized car', in dit geval een Toyota Corolla. Bijna alle huurauto's zijn van dit type. Dus als je ergens een Toyota Corolla ziet staan is het bijna 100% zeker dat die van buitenlandse toeristen is. De benzine is er goedkoop, een volle tank kost ongeveer \$20,- of f30,-.

Openbaar vervoer is er nauwelijks, behalve dan in toeristische plaatsen een Shuttle bus tussen campings en attracties. Voor langeafstandsreizen kan men nog gebruik maken van de 'Gray Hound' bussen, maar die rijden met een zeer lage frequentie. Alleen in grote steden als Vancouver is er een redelijk dicht buslijnnnet.

Personentreinen zal je hier niet aantreffen, wel wordt de vaak enkelbaans spoorweg gebruikt voor goederen vervoer. Dat goederenvervoer per trein gebeurt zeer frequent en de treinen zijn soms kilometers lang. Vaak worden deze lange treinen getrokken door minstens vier locomotieven. De locomotieven zijn soms ook halverwege tussen de wagons geplaatst.

Fietsen wordt alleen door toeristen gedaan, voor zo ver ik heb kunnen beoordelen. Fietspaden zijn er niet, maar het is wel toegestaan om van de vluchstroken van de snelwegen gebruik te maken. Regelmatig zijn we fietsers, bepakt met fietstassen en tenten, tegengekomen. Soms solitaire fietsers, maar groepen fietsers die aan een georganiseerde fietsvakantie deelnemen.

Bomen

Voornamelijk naaldbomen in de uitgestrekte bossen. Een karakteristiek plaatje van Canada bestaat uit uitgestrekte groene berghellingen, overdekt met naaldbomen en op de achtergrond besneeuwde bergtoppen. Veel voorkomende soorten zijn de Douglas Fir en de Alpine Fir. Ze kunnen enorme hoogtes bereiken. De grootste hebben we gezien bij Cathedral Groove met hoogtes tot 100m.

Gletsjers

Ijsvlaktes ontstaan doordat de sneeuw die jaar na jaar gevallen is op en tussen de bergtoppen en de hoogvlakten blijft liggen. In de zomer smelt maar een klein gedeelte, zodat het merendeel van de sneeuw blijft liggen. Als de sneeuwlaag een hoogte van 30 meter bereikt, worden de onderste lagen door de enorme druk omgezet in ijs. Er blijft steeds meer sneeuw vallen op de toplaag en de dikte van het ijs neemt zodanig toe dat de ijslaag overloopt in de aangrenzende valleien en ook zich naar lagere gebieden uitbreidt. Een nieuwe gletsjer is ontstaan.

Overal in het Rocky Mountains gebied kom je gletsjers tegen als je omhoog kijkt naar de bergtoppen. Als je op een gletsjer staat ziet het eruit als een blauw-witte ijsvlakte, hobbelig en met scheuren. Over de vlakte lopen stroompjes met helder smeltwater. Op een gletsjer staan is minder spectaculair dan het lijkt. Opwindender is het als je vlak bij een lawine van een sneeuw en ijs van een berghelling ziet schuiven.

Toeristen

Overal kom je toeristen tegen in alle nationaliteiten, ook Nederlanders. Het vaakst zijn de Japanners vertegenwoordigd, die kom je echt overal en met busladingen tegelijk tegen. Het gebied met de parken Jasper en Banff staat in het bijzonder in de belangstelling bij de Japanners. Het lijkt wel of je hier alleen maar Japanners tegenkomt. Het toppunt is wel dat in de horeca langs de Ice Field Parkway zelf Japanse gerechten in de snackbar verkocht worden door een Japanner achter de kassa. Buiten dit zeer toeristische gebied van de twee meest bekende Nationale Parken kom je nog wel toeristen tegen, maar veel minder. Ze zijn te herkennen aan de huurauto waarin men rijdt, bijna altijd een Toyota Corolla.

Walvissen

De oceaan ten westen van Vancouver Island is een voedselgebied voor de walvissen. Dit wordt uitgebuit door ontelbare rederijen, grote en kleintje, die 'whale-watching' tochten organiseren. Voor enkele tientallen dollars neemt men je in een klein bootje mee de zee op, om rond te gaan dobberen op die plekken waar voor het laatst walvissen gezien zijn. De trefkans om duikende en spuitende walvissen te zien is groot. Soorten die hier voorkomen zijn de Gray Whale, de 'Killer Whales' en de Orka's. De kans om een goede heldere foto's te maken van een walvis die met de staart boven het water uitzwiept is klein. Het is er te ondiep voor en bovendien is het vaak mistig, zodat alles er wat grauw uitziet.

Pub

Al na enkele dagen blijkt de lokale pub het trefpunt te worden om af te spreken, de gelegenheid om nog even in het stadje te blijven hangen voor we naar de camping gaan, of de plek om 's avonds na het eten nog even naar toe te gaan. Bij aankomst in een nieuw stadje wordt meteen onderzocht waar hier de lokale pub is. Vooral de 'Engelse Pub' geniet de voorkeur.

Medische gevallen

Een aantal kleine kwaaltjes waren soms reden tot een ziekenhuisbezoek. Het begon met het oor van Irene van Irene dat verstopt zat. Dan de gevoelige arm van Wim die de hele vakantie ontzien moest worden. De pijnlijke knie van Kees die een wandeling aan het begin al moest afbreken. Toen Marijke die bij Clearwater hevig verkouden werd en zelf dacht aan een voorhoofdsholte ontsteking. Niet te vergeten de opgezwollen en rode arm van Leo en tenslotte de verstuite enkel van Martin.

Campings

KOA Seattle South 5801 South 212th Kent/WA 98032	dag 1, 21
Campground 40th Avenue RR1 Vancouver/Surrey BC	dag 2
Newport Beach Recreational Park Westside Road/Box 701 Okanagan Lake BC Vernon	dag 3, 4
Golden Municipal park Box 350 Golden B.C.	dag 5, 6
Tunnel Mountain Group Campsite Banff National Park Box 900 Banff / Alberta	dag 7, 8, 9
Jasper National Park Marmot Meadows PO box 10 Jasper / Alberta	dag 10, 11, 12
Clearwater Country Inn & R.V. 449 Yellowhead Highway Clearwater	dag 13, 14
Klahanie Campground and R.V. Park PO box 890 Squamish B.C.	dag 15, 16
Ucluelet Campground PO box 777 Ucluelet B.C (Vancouver Island)	dag 17, 19
Beheve Campground 780 Kilmalu road Millbay (Vancouver Island)	dag 20